

Upravništvo: Ljubljana Knaflijeva
ulica 5 — Telefon št. 3122 3123.
3124 3125 3126
Inseratni oddelk: Ljubljana Selen-
burgova ul. 3 — Tel. 3402 in 2492
Podružnica: Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13 — Telefon št. 2455
Podružnica: Celje: Kocenova ulica
št. 2 — Telefon št. 190
Račun: pri pošti čez zavodih: Ljub-
ljana št. 11 542 Praha čisto
78 150 Wien št. 105 241

JUTRO

Naročnina enašna mesečno 25 Din

za prenosništvo 40 — Din

Uredništvo:

Ljubljana: Knaflijeva ulica 5 Telefon
št. 3122 3123 3124 3125 in 3126
Maribor: Aleksandrova cesta 13 Te-
lefon št. 2440 (ponoči: 2582)
Celje: Kocenova ul. 3 Telefon št. 190

Rokopisi se ne vračajo — Oglaš: po
tatu

Prinašamo zopet

425 malih oglasov, v katerih najdejo intere-
senti vse, kar žele kupiti ali prodati in sploh,
kar potrebujejo. „Jutrovi“ mali oglasi so nai-
boljši in najcenejši posredovalec.

Dopolnitev pravilnika o železniških delavcih Nove določbe o potnih dnevnicah in o uvedbi časovnih in akordnih nagrad

Beograd, 23. januarja. AA. Na podlagi
določil čl. 188 zakona o državnem pro-
metnem osobi je prometni minister pred-
pisal odredbe, ki jih bo vseboval VIII. po-
glavje pravilnika o delavcih državnih pro-
metnih ustanov.

To poglavje pravilnika se nanaša na pote-
ni in selitvene stroške in na zaslužek v
akordu. Delavci, zaposleni izven kraja
njegovega rednega dela, ki je oddaljen več
ko tri kilometre od tega kraja, pripada ra-
zen normalne mezdje tudi dnevnička za po-
tovanje, če traja njegovo bivanje izven te-
ga kraja več ko 4 ure. Če se delavec mu-
di izven kraja več ko 12 ur, mu pripada cela
potna dnevnička, če pa se mu-
di manj ko 12 ur, a več ko 4 ure, pa pol dnevničke.
Delavci s stalno službo dobe, kadar so na
službenem potovanju razen normalne me-
zdje, kakršno imajo, kadar so v službi, še
dnevnička za potovanje, in sicer:

1. kvalificirani delavci, za prvih 10 dni
polno dnevničko 30 Din, po desetih dneh pa
zmanjšano dnevničko 25 Din;
2. polkvalificirani delavci v prvih 10 dneh
polno dnevničko 30 Din, po sedetih dneh pa
zmanjšano dnevničko 20 Din;
3. navadni delavci v stalni službi: za prvih
10 dni polno dnevničko 25 Din, po 10
dneh pa znižano dnevničko 15 Din.

Po povratku s službenega potovanja ima
delavec pravico do 6-urnega odmora. Če se
je vračal ponoči in je potoval več ko 12
ur.

Da se poveča produkcija v državnih že-
lezniških delavnicah, se uvede časovni ali
akordni nagradni sistem, čigar glavna od-
lika je v tem, da dobi osebe, zaposlene v
delavnicah, toliko več kolikor več izvrši
dela.

Pravilnik razen tega predvideva delovni
čas v delavnicah in nagrade za prihrani-
tev delovnega časa, ki se mora izplačati
delavcem za vsako prihranjeno uro. Dela,
ki se morajo zaradi slabe izvršitve na no-
vo opraviti, gredo v breme delavca, ki je
ta dela vršil.

Nagrade za prihranjen delovni čas se de-
le v tri skupine. V prvo skupino pridejo
kvalificirani delavci z mezdjo do vseh 6
dinarijev. V drugo skupino pridejo kvalifi-
cirani delavci z mezdjo 9 Din, v tretjo pa
delavci z mezdjo večjo od 9 Din na uro.

Delavci iz druge skupine dobe za 10 od-
stotkov, iz tretje pa za 20 odstotkov večjo
nagrado za prihranjen delovni čas, kakor
delavci iz prve skupine.

Nekvalificirani delavci dobe nagrade, ki
znesejo 10 do 15 odstotkov celokupne na-
grade.

Predlogi delavskih organizacij za ureditev stanovanjskega vprašanja

Najemnine naj se v starih hišah določijo v predvojni višini, za nove
hiše pa naj veljajo določbe zakona o pobijanju draginje

Beograd, 23. januarja. P. Z velikim zani-
manjem pričakuje vsa javnost sklepov an-
kete, ki jo je sklicalo ministrstvo za so-
cialno politiko, da razpravlja o znižanju
najemnin za stanovanja in lokale. Anketa
se bo sestala v ponedeljek dopoldne v pro-
storih Delavske zbornice v Beogradu. De-
lavske organizacije so imele danes pose-
bno konferenco, na kateri so razpravljale o
tem vprašanju in zavzele svoje stališče.
Glavni referat je podal tajnik združenja
delavskega sindikata Jugoslavije g. Bog-
dan Krekić. Po njegovem referatu se je
razvila obširna debata, v katero so pose-
gli zastopniki raznih delavskih organizacij.

Konferenca je končno precizirala svoje
stališče v daljši resoluciji, v kateri izjav-
ljajo delavske organizacije da smatrajo sta-
novanjsko vprašanje za eno najvažnejših
socialnih vprašanj in zato pozdravljajo
inicijativno ministra za socialno politiko, ki
je s tem, da je sklical to anketo, pokazal
resno voljo, da hoče pravično in pravilno
rešiti ta težavni problem. Glavna zahteva
delavskih organizacij je, da se stanarine
za stanovanja in lokale v vseh starih hišah

znižajo na predvojno višino. Za stanovanja
in lokale v novih hišah pa naj veljajo do-
ločbe zakona o pobijanju draginje. Vse do-
ločbe izrečene na podlagi teh določb, naj bi
se stalele v poseben fond, ki naj bi se usta-
novil in s katerim naj bi se gradila cenena
stanovanja.

Dalje predlaga resolucija, naj se znova
uveljavijo vse konstruktivne določbe sta-
novanjskega zakona iz leta 1923, s kate-
rim bi se država, občine in tudi privatna
podjetja prisilila, da zgrade za svoje na-
meščance potrebna stanovanja.

Končno predlaga resolucija, naj se izda
poseben zakon o takozvanih združnih hi-
šah, ki bi omogočal, da bi lahko bilo za
eno hišo več lastnikov, kar bi zelo pospe-
šilo gradbeno delavnost, ker bi marsikdo
imel sredstva, da si v taki združni hiši
zasigura stanovanje. Resolucija opozarja
tudi na potrebo izenačenja odgovornega
roka za stanovanje. Po mnenju delavskih
organizacij bi bilo najumestnejše, da se
v vsaj državi uvede enoten enomesečni
odpovedni rok.

Kako so aretirali pobeglega blagajnika

Skrival se je na Sušaku in v Zagrebu — Na Reki si je kupil avto, v
Zagrebu pa si je skušal preskrbeti lažne dokumente — Pri njem so
našli še skoro ves poneverjeni denar

Zagreb, 23. januarja. n. Kakor znano, je
policija aretirala blagajnika pri vojnem mi-
nistertvu Milovanovića, ki je pred dnevi
pobegnil iz Beograda in poneveril nad en
milijon dinarjev. V četrtek se je zglasil na
policiji neki sofer po imenu Angel Kola-
rić in je vse vznemirjen pripovedoval, da
je prišel k njemu na Svacičev trg neki go-
spos in povpraševal po soferju, ki bi bil
brez posla. Ko mu je sofer dejal, da je že
štiri mesece brez službe, mu je gospod pri-
povedoval, da rabi njegovo prijateljsko so-
ferske dokumente in je soferju ponudil 3000
dinarjev, če mu odstopi svoje, češ da mu
jih jutri vrne. Sofer mu je res dal doku-
mente, takoj nato pa se je skesal in pohi-
tel na policijo. Zagrebška policija je od-
redila, naj pazijo na vse avtomobile, ki
zapustijo Zagreb.

Včeraj pa se je na policijo zglasil tudi
nameščene družbe za spalne vagonce, ki
je baš muhli v Zagrebu in je izjavil, da
je prišla k njegovi ženi neka njena prija-
teljica iz Kraljevice v spremstvu inž. Mi-
lojkovića, v katerem pa je on po sliki, ki
so jo objavili listi, spoznal ubežnika Mi-
lovanovića iz Beograda. Policija je takoj od-
redila preiskavo, toda med tem sta inž.
Milojković in njegova spremljevalka že od-
stopila s avtomobilom proti Primorju.
Določali so, da se Milojković prijateljsko
imenuje Justin in da je doma iz Kraljevice.
Zato je policija naročila v Kraljevici pre-
učavati in na glavni cesti so zares ustavili
avtomobil, v katerem so našli Milovanovi-
ća in Justina. Pri Milovanoviću so našli
še okrog 1 miliona Din. Izjavil je, da si je
kupil avto ko se je prvič mudil na Suša-
ku, kjer je nosil Justina, pri kateri je
tudi stanoval. Avto je kupil na Reki, z
nim se je prišel v Zagreb, da si nabavi
dokumente, s katerimi je nameraval odpo-
tovati preko meje v Italijo. Policija, ki je

Nov madžarski poset v Beogradu

Beograd, 23. jan. Č. Kakor smo že poro-
čali, pride v kratkem v Beograd ugledni
madžarski državnik in parlamentarec Ste-
fan Friedrich. Njegovi razgovori se bodo
nanašali na gospodarsko sodelovanje med
Madžarsko in Jugoslavijo. Vaš dopisnik je
z ozirom na njegov prihod izvedel, da za-
vzema naša država že zdavnaj stališče,
da je gospodarska kolaboracija med sosedni-
mi državami in posebno med državami v
podunavskem bazenu potrebna. Naša drža-
va je za vsako sodelovanje, ki sloni na
iskrenosti in ki ima namen premagati z
vzajemnimi silami vse težave, ki jih je po-
vzročila gospodarska kriza. Gospod Frie-
drich bo gotovo naletel na resno razume-
vanje naših merodajnih krogov, ako se bo
do njegova stremjenja kretala v tem
okviru.

Demanti o posetu Bethlenu v Beogradu

Budimpešta, 23. januarja. s. »Pester
Lloyd« demantira po informacijah na pri-
stojnih mestih vest nekatere listov, po ka-
teri je madžarsko poslanstvo v Beogra-
du nedavno zelo taktno sicerdilo pri ju-
goslovenski vladi vprašanje, ali bi bil
umestem obisk grofa Bethlena v jugoslo-
venski prestolnici. List označuje to vest za
popolnoma neutemeljeno in izmišljeno.

SVOBODNE ROKE

ANGLEŠKIM MINISTROM

Izreden sklep Macdonaldove vlade — Da nasprotja v gospodarski
politiki ne izzovejo krize, so dobili vsi člani kabineta svobodne roke

London, 23. januarja. AA. Listi pri-
občujejo komunikacije o nesoglasju v vla-
di, ki pravi:

Vlada je te dni proučevala poročilo
pododborja za trgovinsko ravnotežje. Po
daljši razpravi je ugotovila, da ni mo-
goče doseči soglasja o predlogih tega
poročila.

Vlada pa je globoko prepričana o na-
čelni važnosti in potrebi nacionalnega
edinstva sprito resnih vprašanj, ki so
na dnevnem redu. Zato bo vlada neko-
liko izpremenila dosedanja postopek v
ministrskem svetu. Oni člani vlade, ki
bodo sodili, da ne morejo podpreti skle-
pov večine ministrskega sveta o uvo-
znih carinah in podobnih vprašanjih, bo-
do lahko svobodno zagovarjali svoje sta-
lišče na javnih shodih in volitvah.

Vlada soglašata bistveno v vseh drugih
političnih vprašanjih, v izrednih vpra-
šanjih pa skuša na čim vernejši način
tolmačiti naziranje javnega mnenja o
nujnih zadevah, ki so na dnevnem redu.

London, 23. januarja. AA. Politični krogi
razpravljajo z velikim zanimanjem o
poročilu ministrskega sveta, da bo kljub
nesoglasjem glede na carinsko politiko še
nadalje ohranil svojo enotnost.

Na včerajšnji eji kabineta je bilo pri-

sotnih 20 ministrov. Ministri, ki bodo v
parlamentu obrazložili svoje posebno mi-
šljenje o ukrepih za uravnoteženje trgo-
vinske bilance, so varuh državnega pečata
lord Snowden in liberalni ministri: notra-
nji minister sir Herbert Samuel, prosvet-
ni minister Maclean in tajnik za Škotsko
sir Archibald Sinclair.

Ti ministri so nameravali demisionirati,
ker niso odobrvali stališča večine v ca-
rinskem vprašanju. Na poziv svojih tova-
rišev, naj ohranijo v času, ko stoji drža-
va pred rešitvijo važnih problemov, enot-
nost kabineta so svojo namero opustili.

Večina je poudarila, da bi vlada kriza
v sedanjem trenutku zbudila v imperij-
skih in mednarodnih vprašanjih, ki je v
resnici popolna.

Ta rešitev je bila sprejeta, ker so mi-
stri splošno menili, da je dosedanja prak-
sa v takih primerih izkušila svo važnost
zaradi velikih problemov, ki jih mora rešiti
država.

Današnji listi komentirajo ta dogodek
zelo različno.

»Times« poudarja, da so današnje raz-
mere nenormalne in da se je Anglija zato
izjavila pri volitvah za družo politiko. Če
bi ministri, ki so drugačnega mnenja, de-
missionirali, ali pa bi njihovi tovariši za-
htevali, naj odstopijo v trenutku, ko se
vedno bolj priznava potreba po sodelova-

nju vseh strank v vseh vprašanjih zunanje
in imperijalne politike, bi to gotovo po-
menilo povratek k strankarski politiki. Če-
sar bi javnost ne mogla tako kmalu poza-
biti. Težavni položaj zahteva, naj se po-
izkušijo vsa sredstva.

»Daily Telegraph« smatra, da je kabinet
ravnal v narodnem interesu, in odobrava
njegovo akcijo.

Konservativni »Morningpost« in liberal-
ni »Daily News« verneta v narodno enot-
nost nasproti svetovnim problemom, ven-
dar pa dvomit o koristnosti in uspešno-
sti sklepa ministrskega sveta.

Konservativni »Daily Express« napada
ministrski svet in meni, da bi morali mi-
nistri odstopiti.

»Manchester Guardian« in »Daily He-
rald« ostro napadeta vlado in kompromis.
»Daily Mail« pa pravi, da je bil sklep ka-
bineta umesten in da ga bo odobril vsak
razsoden človek.

Lord Halsbam, ki je igral na včerajšnji
seji kabineta važno vlogo, je sredi izjavil,
da se bo položaj Anglije v inozemstvu oja-
čil, ker bo svet spoznal, da niti nesogla-
sja v davčnih vprašanjih niso mogli oma-
jati v trenutkih nevarnosti za državo tr-
dnosti angleškega kabineta.

London, 23. jan. AA. Kakor vse kaže, ne
pričakovati kakih izprememb v političnem
položaju. Ministrski predsednik Macdonald
je odpotoval v Chequers.

Japonske čete v šanghaju

Nova poostreitev spora med Kitajsko in Japonsko —
Japonci so izkrcali čete v največji kitajski luki

London, 23. januarja. g. Japonske vojne
ladje so snoči izkrcale 500 mož mornari-
skih čet in mnogo vojnega materijala. V
luki se je zbrala ogromna množica in
šanghajski živeči Japonci, ki so priredili če-
tan oduševljen sprejem. Mornariške čete
so se nastanile v pristaniških napravah Ni-
pon, Juson, Kaiši. Med kitajskim prebival-
stvom je nastalo zaradi izkrcavanja japo-
nskih čet silno razburjenje. Danes dopol-
dne se je vršila v kitajski garniziji kot
protidemonstracija velika parada, na kateri
je imel poveljnik kitajskih čet nagovor,
češ, da bodo v odporu proti morebitni ob-
oroženi etaciji Japoncev vztrajali do smrti.

Šanghajski župan bo bržkone jutri odpo-
slal japonskim oblastem odgovor na japo-
nske zahteve. Župan bo med drugim izja-
vil, da je pripravljen zatreči grožnjo proti
Japoncem obenem pa tudi naglasil, da ni-
kako ni pripravljen popolnoma preprečiti
spontanih patrijotičnih pokretov. Kakor se
zatrjuje, odobrava kitajska vlada stališče,

ki ga je zavzel šanghajski župan.

Sedaj je treba počakati, ali se bo Japo-
nska s to izjavo zadovoljila. Japonska za-
hteva med drugim kaznovanje Kitajcev,
ki so sodelovali pri izgradnji, plačilo de-
natne odškodnine ter razpust Japoncem
nenakonjenih nacionalnih organizacij, ka-
kor tudi ustavitve bojkota japonskega bla-
ga. Če bo Japonska smatrala, da je odgo-
vor šanghajskega župana nezadovoljiv, je
pričakovati, da bo prišlo do vojaške za-
sedbe trdnjave Vonsung in arzenala Muk-
ghue, s čemer se bo položaj v japonsko-
kitajskem sporu poostil do skrajnosti.

London, 23. jan. AA. Reuter poroča iz
Šanghaja, da je predsednik šanghajske ob-
čine sprejel japonsko zahtevo, da se ka-
znjujejo nadaljevali na japonske menhe. Pri-
stajal je tudi na plačilo zahtevne denarne
odškodnine, vendar pa je izjavil, da ne mo-
re ničesar ugeniti za prenečanje bojkota
japonskega blaga in protijaponskih demon-
stracij.

Pred važnimi spremembami v fašistični vladi

Senzacionalne informacije pariškega lista — Iz vlade naj
izpadejo ugledni fašistični voditelji

Pariz, 23. januarja. Ž. Organ antifašistič-
ne koncentracije italijanskih izseljencev
»La Libertà« objavlja naslednje poročilo iz
Rima:

V drugi polovici preteklega meseca, ko
je bil bivši tajnik fašistične stranke zame-
njan s Staracejem, se je razširila vest, da
namerava Mussolini izvesti obširno rekon-
strukcijo svojega kabineta. To vest so po-
vzeli v svojih poročilih tudi listi v ino-
zemstvu. V mnogih listih so se pojavila
celo imena ministrov, ki bodo m rali podati
ostavko, in njihovih naslednikov. »Le
Temps« je v svojih poročilih iz Rima na-
glašal, da se bo izvršila rekonstrukcija vse-
ga kabineta. Tudi »Times« so poročale o
spremembah v rimskem režimu in napove-
dale velik preokret v italijanski politiki.

Nekaj dni po tem je umrl Mussolinijev
brat Arnaldo. Tedaj so te govorice nekoliko
ponehale in so politični krogi mislili, da je
rekonstrukcija kabineta sprito žalostnega
dogodka odgodena. O Mussoliniju se je širila
celo več vest, da si bo vzel nekaj mesecev
dopusta in za ta čas preuustil vno-
vno oblast ministru Ciano, ki je, kakor zna-
mo, Mussolinijev sorodnik. Medtem so se
iznova pojavile vesti o rekonstrukciji. Pad-
li bodo zlahka Rocco, Mosconi in nekateri
drugi. Težje pa se bo Mussolini reši Ciana
in Balba. Za Ciana je določeno mesto ge-
neralnega ravnatelja nove paroplovne
družbe Italia. Letalski minister Balbo si je
skušal pridobiti naklonjenost Mussolinia na
eni in vladarja na drugi strani, da bi ostal
v vladi, čeprav se bodo združila vsa tri
vojaška ministrstva (vojaška, mornarična in
letalstvo). Zdi se, da njegova prikladevanja
niso uspela. Tudi Badoglio je bil že preten-
dent za novega ministra za nacionalno
obrambo. In nazadnje se je pojavil De Bo-
no ki poveljuje armadnemu zboru in je bil
včasih fašistični kvadrurnir. Za mesto mi-
nistra za državno obrambo kandidirata
tudi generala Graziosi in San Marzano. Za-
enkrat pa se še niso odločili, kdo bo pre-
vel vodstvo novega združenega ministri-
stva za nacionalno obrambo, ker se zlasti
mornariški krogi upirajo že združiti sami.

Odpravnine fašistični milici

Rim, 23. jan. Ž. Poveljstvo fašistične mi-
lice je izdalo naredbo, ki vsebuje določila
o odpravninah fašističnih častnikov in red-
nih milicnikov po poteku njihove službe.
Po teh določilih dobe po treh, po 10, od-
nosno 20 letih kot odpravnino fašistični
generali 4000, 14.500 odoosno 26.000 lir ge-
neralni konzuli 3000 13.200, 24.000, konzuli
2400, 12.000, 21.600, seniorji 1800, 9600,
17.600, centurioni 1200, 7800 15.800 četniki
600 6600, 13.000 podčastniki 400 400
9400, milicniki na 300, 2700 odoosno 5900
lir odpravnine. Za pridobitev teh odprav-
nin bodo vplačevali od 40 do 2 liri na me-
sec.

Adresa Narodnega predstavništva izgotovljena

Beograd, 23. januarja. AA. Danes dopol-
dne je imel plenum adresnega odbora v
senatu sejo, na kateri je v glavnem dolo-
čilo besedilo adrese, s katero bosta senat
in skupščina obenem odgovorila na pre-
stočno besedo. Definitivna redakcija adre-
se bo določena še danes in nato predložena
plenumu adresnega odbora v odobritev.
Adresni odbor se sestane jutri ob 6. po-
poldne.

Preskrba pasivnih krajev

Sarajevo, 23. jan. AA. Komisija za so-
cialno skrb pri kraljevski banški upravi je
kupila 12 vagonov živeča, ki ga razdeli
med najsiromornejšee srece. Ti srece so Sa-
rajevo, Fojnica, Travnik, Čajnica in Roga-
tica. Za ostale srece je nabavljeno še 12
vagonov živeča, ki prispe v Sarajevo v po-
nedeljek.

Iz državne službe

Beograd, 23. januarja. AA. S sklepom
ministra za socialno politiko in narodno
zdravje je imenovan za sekundarja na
državni bolnici v Ljubljani v 8. skupini
dr. Oton Bajc, dozdaj pripravnik.

Madžarski profesionali v Beogradu

Beograd, 23. januarja. Č. Danes se je vr-
šila v Beogradu nogometna tekma med
madžarskim profesionalnim klubom So-
mogry in Jugoslavijo, ki se je končala z
nepričakovano zmago gostov s 4:2 (3:1).
Gostje svojega uspeha niso zaslužili. Vra-
tar Jugoslavije je imel nesrečen dan. Po-
lastni krivdi je spustil žogo trikrat v mre-
žo. Tudi sodnik Tomić je slabo sodil. Pu-
blike je bilo kljub hladnemu vremenu 1500.
Jutri odigra Somogy tekmo z BSK.

Hitler pride na Češko?

Praga, 23. januarja. h. Nekatere nemške
narodno-socialistične organizacije na se-
vernem Češkem so povabile Adolfa Hitlerja,
naj bi jih obiskal. Te organizacije se
po mnenju političnih faktorjev vedno bolj
širijo in štejejo med člani predvsem mla-
dino. Nemski socialno-demokratski tisk
poroča, da je baie Hitler največji izmed
vseh organizacij v Ustju na Lahi objubil,
da jo bo v kratkem posetil. Seveda je še
vprašanje, ali bo dobil češkoslovaški vi-
zum.

Odmev Lavalovega govora v Nemčiji

Pariz, 23. januarja. AA. Havaš poroča iz
Berlina: V nemških političnih krogih sodo-
ijo o verašnim Lavalovim govoru tako-
le: Ta govor ni nikak napredek na poli, ki
se mora končati v definitivni rešitvi repa-
racijskega in razorožitvenega problema. Po
svojem smislu je ta govor poln »formal-
nosti« tste vrste, ki spominja na Poincaréjev
ideje. Ta formalizem pa je v nasprotju s
stališčem, ki ga je formuliral poročilo ba-
selskih ekspertov, čeprav g. Laval bazira
svojo argumentacijo na tem poročilu. V
nemških političnih krogih predvsem nagla-
šajo, da je Laval interpretiral pasus iz ome-
njene poročila, ki govori o bodoči plačil-
ni zmožnosti Nemčije, v takem smislu, ka-
rkšen ni b'l ekspertom nikoli v mislih. Če-
prav ni b'l ekspertom pričakovala, da bo
Laval govoril v malo spravljivem tonu, vla-
da danes soglasno sogla, da je rabil pred-
sednik francoske vlade v svojem govoru za-
lo energične izraze.

»Germania«: glosilo nemškega centra,
pravi, da se je Laval skrbno izogibal formu-
liranja jasnih izjav brez dvoumia o bodočih
francoskih ukrepih glede reparacij Lavalov
govor je imel namen zakriti dejstvo, da si
je Francija pustila iztržati iz rok politično
vodstvo sveta. Če bi se Nemčija iznebila re-
paracij, bi spet postala nevarna konkurent-
ka Franciji. Laval je postal malone odkrit
obrnik francoskih imperijalistov, ki sanjajo
o francoski hegemoniji.

Naša vas

Težka gospodarska depresija, ki je prizadela velik del sveta, je tudi našemu kmetu zamračila pogled v bodočnost in ga navdala s bridkimi skrbmi. Brez dvoma je, da si je po svetovni vojni naš kmečko gospodarstvo opomoglo. Sto in sto zadolženih posestev se je otrslo morečega dolga. Racionalizacija kmetijstva je vidno napredovala. Zlasti v naši banovini si razveseljivo opazila, da se slovenska vas dviga, gospodarsko, kulturno in higiensko razvija k vzoru napredne češke vasi.

Železna zavesa trdih dejstev se zdaj vedno bolj spušta na lepi vidik, ki se je odpiral naši vasi po prevratu. Nihče ne more zanikati, da je sedanja kriza močno prizadela naš kmečko gospodarstvo. Če pa panoge našega kmetijstva so v položaju, ki ne vzdržijo primere z nobenimi konjunkturalnimi težavami in prejšnjih desetletij. Standard kmečkega življenja, ki se je v zadnjih desetletjih dvignil in privedel znatno del kmetov do tega, da so se priključili k eksterim pridobitvam naše tehnične dobe (večja raba strojev in umetnih gnojil, elektrifikacija vasi itd.), se nevarno maha. Ne samo kmetu, tudi mestnemu prebivalcu preti po napovedovanju bistrovidnih mislecev znižanje splošnega življenjskega standarda. Zaradi silnega padca cen kmečkih pridelkov, padea, ki zanj vsaj za dovedno dobo ni videti temeljitega zdravlja, naš kmet v prav posebnih meri čuti vso kruto verjetnost teh napovedi.

Njegov položaj v našem socialnem življenju na olajšuje dejstvo, da ima vzlic vsej krizi in vsem težočam vendarle zasigurno dva osnovna pogoja človeškega življenja: lastno stredo nad glavo in z lastnimi rokami pridelani kruh na mizi. Če začenja nižje sloje mestnega prebivalstva razjedati rak brezposelnosti, če je industrijski delavec neprestano v strahu za stredo in kruh, in kmet vendarle zavotloveno neko mesto na tem božjem svetu, katerega se lahko s polno pravico oprime in na njem prebiva vsi viharji časa, ki mu besno nad glavjo. Četudi se bo moral zlasti oremičnejši kmet, ki je doslej živel sam od zemlje in nima, kakor bajtar ali kmečki obrtnik stalnih dohodkov od zaslužka v gotovem denarju, odreči marsičemu na kar se je v zadnjih desetletjih navadil, ostal bo vendar le v zmedah in skanji današnjega časa sta kosa zemlje, ki rabi kruh in hiša, ki daje varno zavetje, edina kolikor toliko stalna točka. Zaradi tega kmetu ni treba obupati. Treba pa mu je opore in pomoči.

Vas je še vedno najvažnejša življenjska stanica naše države in bo to tudi ostala. Zaradi tega bomo morali pri iskanju novih gospodarsko-političnih poti globoko ogledati tudi v probleme naše vasi. Reči smo, da je danes treba kmetu opore. Ne mislimo samo gospodarskih in

fiskalnih prenosov, ki bi dvignile kmečko gospodarstvo. Ne verujemo, da bi krizo jugoslovanske vasi rešila samo srečna ureditev izvoza naših kmetijskih pridelkov. Tretje je tudi ozdraviti neki, delali bi, psihološki znak novodobne krize naše vasi: beg v grude.

Pomanjkanje delavcev na kmetih in naval kmečkih proletarcev pred borzami dela — to je tudi viden izraz nove razpoložnosti, ki je zavladala v duševnosti kmečkega prebivalstva. Ljudje pričakujejo od tega olajšanja in rešitve. To zmoti bi morali pobiti vsi izobraženci, ki delujejo na kmetih. Beg v grude je obči evropski pojav, ki so mu sociolozi že pred vojni posvečali pozornost. Po vojni je tudi pri nas tako narasel, da je izgubil že vsako upravičenost v gospodarskem pogledu. Naša vas je vedno dajala mestu običajen človeški prevešek v obliki služkinj in raznovrstnih delavcev, pa tudi inteligenčnega prirastka, toda to, kar je dala v zadnjem desetletju, je šlo znatno čez mero in je povzročilo škodo vasi in mestu. Niso čisti gospodarski razlogi vzmet tega bega v vasi — ne, prej gre za psihološke vzroke, za neko motno mišljenje, da se v mestu živi veliko lažje. Tehnične udobnosti in nepota mest privlačijo vaško prebivalstvo, kakor močna luč one, ki jo vidiš iz teme.

Tisoči, ki so jih konjunkturalne krize ali želja po lahkem življenju vrgli v mesto, sedaj stradajo v prenapolnjenih referirskih stanovanjih in obremeničujejo javno skrbstvo. Njih bridke izkušnje bi morale biti svarilo onim, ki brez dejanske gospodarske potrebe zavajajo vasi. Tudi tam ni nikomur poslano z rožami, imajo pa vsaj svoj kos kruha in zdrav zrak. Zato bo treba v interesu mest in vasi, v interesu vse države vedno bolj naglašati potrebo, da se omeji beg v grude in preneči nenormalen razmah mest s človeškim materialom, ki uita v njih zadostne eksistenčne podlage.

Naše izobraženstvo, ki deluje na kmetih, je v teh težkih časih še posebno poklicano, da daje kmečkemu življenju moralno oporo na njegovi grudi. Prav v današnjih dneh bi morali naši prosvetni delavci poglobiti in razširiti delo gospodarskih, izobraževalnih, sokolskih in drugih društev. Treba je z vsemi sredstvi zdraviti današnjo depresivno razpoložnost kmeta in kar moči gojiti duha prave domačnosti. Problemi kmeta, malo-posestnika, bajtarja in tinarja so naši temeljni socialni problemi — važnejši tem boli, čim bolj je v krizi industrijska produkcija. Nekaj časa je bilo popularno, ustvarjati industrijski proletarijat tudi preko resnične potrebe. Danes vleva čas, držati to, kar se držati more, odvisev proletarijat pa vračati grudi. Tudi tu kriza prisilja ljudi k tlom kakor vihar klasje, toda pomandriti in izkoreniniti jih ne more.

V takem položaju ne preostaja državi, ki sicer s svojo občo politiko ne more zasledovati nobenih socialnih smotrov, nič drugega kot intervencija v prid slojev, ki s svojo socialno oedo in nje posledicami ogražajo notranji in zunanji položaj države.

Po tem razboru je predavatelj postavil to-le svojo definicijo socialne politike: Socialna politika je skupnost onih dejavnih prizadevanj države, s katerimi skuša z gospodarskimi sredstvi izboljšati nepovoljno gnotno stanje posameznih ljudskih plasti, slojev in skupin ter tako uveljaviti veljavni državni in družabni red in podpreti sociološke temelje svojega lastnega obstoja.

Iz te definicije pa izhajajo naslednji poudarki, ki nam odgovarjajo na vprašanja, postavljena v uvodnih stavkih tega članka:

1. Socialna politika ni nikakšen integralni del gospodarske politike. Razlika med socialno in gospodarsko politiko je v tem, da ima vsaka svoj avtonomni smoter: gospodarska politika stremi po materialni blaginji celotnega prebivalstva, medtem ko socialna politika skuša ustvariti ugodnejše socialno ravnanje med ljudskimi plastmi, sloji in skupinami in uveljaviti državno miselnost tam, kjer je začela opasno slabeti. Stiki med obema pa so zelo vidni in pogosti, prav tako tudi sredstva.

2. Socialna politika je načelno namenjena izboljševanju gospodarskega stanja določenih skupin, zato se loči od socialnega skrbstva, ki je načelno namenjeno poedincem.

3. Socialna politika ni istovetna z delavsko politiko, saj postane potrebna vselej, kadar se katerikoli plast, katerikoli sloj ali poklic znajde v tako nevarnem položaju, da je državna pomoč iz političnih razlogov potrebna.

4. Socialni politiki ni treba, da bi se načelno in brezizjemno nanašala na vse gospodarsko neugodno situirane sloje in na vse enako, temveč le za takšne in v taki meri, kakor so za ohranitev sociološke podlage države potrebni.

5. Za socialnopolitične akcije držav ni odločilno zgolj objektivno gospodarsko stanje prizadetih plasti, obenem in čisto je pred vsem odločilno kako prizadeti svoje stanje občutijo in ga sami presoja. Zakaj iz te presoje še sledijo posledice, ki jih skuša država odpraviti.

6. Socialna politika po svojem namenu in bistvu ni stvar absolutnih etičnih načel, ne načelnega človekoljubja niti milosrčenosti in srčne kulture, marveč je prvenstveno zadeva politične smotnosti.

7. Za socialno politiko ni treba, da bi se morala izvajati po nekem vnaprej določenem načrtu.

8. Socialna politika tudi ni politika porazdeljevanja dohodkov in imovine, pot h gospodarski demokraciji.

9. Socialna politika se ne krije nujno s smotri in nameni gospodarske politike.

10. Socialna politika nikakor nima namena, kakorkoli preobraziti veljavni individualistični gospodarski red.

Nato je predavatelj očrtal, kako se lahko država v okviru veljavnega gospodarskega reda socialno udelejuje, in je po udaril razlike med socialno politiko in socialno reformo, od socializma. Poglavitna razlika je prav v tem, da se socialna politika vedno in nujno izvaja v okviru obstoječega gospodarskega reda, medtem ko socialna reforma ali socializem skuša ta red izpremeniti.

Naposled je predavatelj označil nespoznavanja, ki nastajajo v javnem življenju zaradi neumevanja pravega bivanja in

smotra socialne politike, ki je torej po njegovi definiciji samo sredstvo, s katerim država v situacijah težke napetosti med gospodarsko različno situiranimi skupinami ali sloji rešuje sociološke pogoje svojega obstoja.

Minister Pucelj v Ljubljani

Minister za socialno politiko in narodno zdravje g. Ivan Pucelj se je včeraj z jutranjim brzovlakom pripeljal v Ljubljano. Po kratkem posetu v banjski palači je izkoristil vse dopoldne z ogledom splošne bolnice in drugih zdravstvenih institucij.

V splošni bolnici sta g. ministra sprejela gg. ravnatelj dr. Gerlovič in ekonom Šarabon. V njunem spremstvu in tolmačenju si je g. minister s posebnim zanimanjem ogledal vse nove naprave, ki so ga zadovoljile v polni meri in prav posebno g. minister ni štedil s pohvalo res urejene, pedantno snažne kuhinje. Iz splošne bolnice se je nato podal g. minister v Higijenski zavod, kjer ga je sprejel ravnatelj dr. Pirč. Ki mu je takisto razkazal vse vidne dokaze uspehov prizadevanja za dvig narodnega zdravja in higijene. Slednjič je g. minister posetil še Dečji dom in mu je g. primarij dr. Dragaš razkazal vse oddelke ter opisal smotni trud za vzgojo dece.

Popoldne se je g. minister Pucelj odpravil v svoj domači kraj, v Velike Lašče.

Nov belgijski poslanik v Beogradu

Beuselj, 23. jan. AA. Belgijski uradni list prinaša vest, da je podpolkovnik De Ervint, menovan za belgijskega atašea za Rumunijo, Grčijo, Bolgarijo, Jugoslavijo, Češko-slovaško in Turčijo s sedežem v Bukarešti.

Francoski letal-ki ataše za Jugoslavijo

Pariz, 23. januarja AA. Današnji uradni list prinaša vest, da je podpolkovnik De Ervint, menovan za belgijskega atašea za Rumunijo, Grčijo, Bolgarijo, Jugoslavijo, Češko-slovaško in Turčijo s sedežem v Bukarešti.

Dan knjige v Beogradu

Beograd, 23. jan. p. V prostorih društva Osvetle Zuzorci je bil danes dopoldne na svečan način otvorjen »Dan knjige«. To prireditev so organizirali beograjski knjižničniki skupno z ostalimi kulturnimi organizacijami v svrhu propagande za domačo knjigo. Razstava je vzorno organizirana in vsebuje dragocene eksponate knjig. Svečane otvoritve so se udeležili prosvetni minister, zastopniki raznih kulturnih organizacij in najodličnejši predstavniki beograjske družbe. Navzoči so bili tudi zastopniki diplomatskega zbora. Razstavo je otvoril univerzitetni profesor dr. Belić z daljšim govorom, v katerem je poudaril važnost takih prireditev za povzdigo narodne kulture.

Senzacijena na občinska afera v Beogradu

Beograd, 23. jan. p. Ogromno senzacijo v vsej beograjski javnosti je vzbudil odlok okrožnega sodišča, s katerim se odreje preiskava proti vsemu beograjskemu županu inž. Savčiču ter proti obema bivšima podžupanoma dr. Miroslavu Stojadnoviču in Vojislavu Zadžin. Vsi trije so obtoženi, da so popravili zapisnik občinske seje, na kateri se je razpravljalo o najetju takozvanega švicarskega posloila in o oddaji koncesije za električno centralo v Beogradu. Za nadaljnji razvoj te afele vlada v vsej beograjski javnosti ogromno zanimanje, ker so vsi trije obtoženci splošno znane in ugledne osebe v beograjski družbi.

Debota je sireta

Beograd, 23. jan. p. V ulici Vojvode Grigora je bil danes dopoldne izvršen grd zločin. Tam je stanoval Vito Rakić, ki je kot zaupnik dobrodelnega društva »Nasušni hleb« vsako jutro delil revnim in brezposelnim delavcem nakaznice, s katerimi so mogli v določenih pekarnah dobiti zastoj kruha. Davi je prišla pred njegovo hišo skup na pijanih delavcev, ki so hrupno zahtevali, naj jim izda nakaznice. Namesto Vito Rakića je stopil na ulico njegov brat Stojan, ki je hotel pijance pomiriti. Čim pa se je pojavil na ulici, so ga napadli s koli in noži, ter ga tako obdelali, da je obelzel mrtev. Policija je vse napadalce aretirala in zaprla.

Razpisana mesta državnih agronomov

Beograd, 23. januarja. AA. Oddelek za kataster in državna posestva v Beogradu je razpisal natečaj za pet mest uradniških pripravnikov inženirsko - agronomskih stroke pri finančnem ministertvu, oddeleku za kataster in državna posestva. Vršili bo to klasifikacijo zemljišč po obstoječih zakonskih predpisih. Pravilno taksirovane prošnje in dokumente morajo kandidati predložiti do 15. februarja oddeleku za kataster in državna posestva v Beogradu, in sicer oni, ki to že v državni službi, preko pristojnih uradov, vsi ostali pa neposredno. Poleg fakultetne izobrazbe morajo kandidati imeti po možnosti ekonomsko prakso in to posebno kmetovalsko.

Uradni popravek

Uredništvo »Jutra« v Ljubljani. Z ozirom, na v Vašem cenj. listu št. 13 priobčeni članek »Za modernizacijo klavnice bo investiran 60 milijonov Din« Vas prosim, da objavite naslednji uradni popravek:

Ni res, da bo za popolno modernizacijo klavnice investiran 60 milijonov dinarjev. Res je marveč, da se je doslej — od l. 1925. — porabilo za novo klavnico okoli 19.000.000 Din. S to glavico so se zgradila nova poslopja, klavnica, hladilnica, vodna naprava, zmrzovalne celice, stojnica, tovarna za led, oddelek za slanino itd. ter nabavili vsi stroji. S tem je program do navedenih zaključen. Predvideno je le še, da se v boljših časih zgradi še ograja in upravno poslopje, kar pa bo k večjemu stalo kakor 2.000.000 Din. Ta izdelek pa ni nujen.

V Ljubljani, dne 24. januarja 1932.

Dr. Danko Puc, župan.

J. M. Kenworthy:

Problem Evrope

Pisec naslednjega zanimivega članka je znan angleški politik, eden najpovplivnejših voditeljev delavske stranke. Njegova izjava imajo zato svojo posebno noto, ki bo izvalila marsikak ugovor. Načrt za ozdravljenje Evrope, ki ga razvija v svojem članku, je brez dvoma velikopotezen. Toda kako težavna, skoro utopična je izvešba stičnih načrtov, je moral avtor občutiti, na lastni koži, saj je bila njegova stranka cela leta na vladi v Angliji in je imela s tem odločilen vpliv na vso mednarodno politiko. Uspeh njenega načrta pa je iznova potrldil staro resnico, da se na lahko programe in načrte sestavljati, zelo težavno pa jih izvajati.

Evropska celina, pa tudi angleško otočje se vedno bolj zavedata temne nevarnosti, ki ogroža evropski gospodarski ustroj. Miniti je moral skoraj 13 let in na svet je morala pritisniti najhujša trgovska in industrijska depresija, kar jo pozna moderna doba, da so narodi to resnico izprevedali in spoznali.

Poščica narodnih gospodarjev in dalekovidnih državnikov, ki so v minulih letih napovedovali te žalostne dogodke, je vzbujala pomilovanje in zadevala na gluha ušesa. Poročilo baseških izvedencev je sedaj znamenje, da se uvidevnost vrača. Toda, čeprav dobiva gospodarski ustroj udarec za udarcem in vsa mednarodna trgovina dnevnopada, se vendar narodi v mnogih važnih državah še vedno ne zavedajo vse nevarnosti, a njihovi politični voditelji se jim boje povedati resnico, čeprav se sami prav dobro zavedajo nevarnosti položaja.

Evropski narodi se ponašajo danes ravno tako smešno kakor veslači v čolnu, ki bi se med seboj sprli in stegli, ko so njihovo slabotno vozilce zagrabil valovi in ga tirali proti pogubnemu slapovju. Amerika je v tem primeru podobna možu, kateremu ti veslači dolgujejo denar in je sedaj skočil na klop ter daje povelja in deli nasvete, ne iztegne pa niti prsta v pomoč. Kako naj zgodovinar, ki bo hotel napisati razvoj te dobe, opraviči to nesmiselno početje? Če bi se sedanjim gospodarskim sistemom zapada in civilizacija, ki jo ta sistem drži, propadla, tedaj spada na njen nagrobni spomenik beseda »Prepozno«. Vsak teden, ki mine, ne da bi bili izvršeni kakšni odločni koraki, pospešuje razvoj, ki nas tira k neizbežnemu propadu.

Vse polno vzrokov in razlogov se navaja za sedanjo trgovsko in finančno stisko Evrope in sveta. Večina je samo popis simptomov in ne bolezni same. V resnici pa imajo vse sedanje težave samo tri glavne vzroke. Prvi med njimi je najvažnejši in je prav za prav tudi že bolezen sama, ostala dva sta samo nje izliv. Ta bolezen je pretirani nacionalizem. On je v sedanji obliki postal največja rana trepečega človeštva. Gospodarski pojava te bolezni pretirane nacionalizma vodijo istočasno do postavljanja carinskih zidov, onemogočajo ustvaritev mednarodne valute, a obenem skušajo iztisniti iz držav ogromna vojna plačila. Pojavila se je zarota, ki bi hotela pozabiti na vojno škodo in nene posledice v svetu. Toda, ali si je mogel kdaj kdo predstavljati, da se ne bo sam od sebe predložil veliki račun, ker so se tekom štirih let vsa sredstva polovice sveta osredotočila na uničevanje in razdiranje. Sedaj, trinaest let po nemirju, je bila ta menica prezentirana, in sicer izpolnjena kar na celo vsoto. Toda niti nekdanji bojovniki, niti nekdanji bogata Amerika ne morejo danes plačati tega dolga.

Sedanji denarni sistem, ki mu je merilo vrednosti zlato, je popolnoma zastarel in čisto nepriladen za moderni svet. Večina držav pa smatra zlato za orožje v mednarodni borbi. Zaradi tega je krivo, če s smatra zlato za stvar, ki je sama v sebi dobrina. Če bi danes zlato, ki se nahaja na potopljeni ladji »Egipt«, dvignili iz globo-

čin Atlantika in bi se zopet pogreznilo v podzemeljske kleti francoske banke ali Federalne rezervne banke v Ameriki, bi bilo ravno tako brez koristi, kakor je do danes. Dejstvo je poleg tega da je bilo nemogoče v zadnjih 20 letih dvigniti v isti meri produkcijo zlata kot je rasla proizvodnja sila trgovskih in industrijskih držav. Prišlo je nanos do tega, da skuša 20 nekdanjih bogatih držav na čelu z Anglijo, največjo trgovsko silo sveta, sedaj z vsemi močmi držati neko fiktivno ceno svojega denarja. S tem samo še povečujejo splošne težave in finančni nered. Pretirani nacionalizem je zopet eden glavnih vzrokov smešnega sistema carinskih zidov, ki ovira, da bi blago služilo za plačilo obvez in preprečuje naravno izmenjavo dobrin med narodi. Med svetovno vojno so bile centralne sile oklenjene in njihovo prebivalstvo je grozila lakota. Odgovorile so s pomorsko blokado, ki je povzročila ogorčenje in pomikanje med zavezniki. Sedaj se na države prstovoljno blokirajo s carinskimi zidovi in celo Angleži, ki so bili dosedaj še primeroma uvidevni, se pod narodno vlado v tem vprašanju obnašajo prav nezamislivo.

Glede razorožitve moram poudariti, da se njeni gospodarski uspehi zelo pretiravajo. Znižanje oboroževanja bi povzročilo še večjo brezposelnost, če se za te ljudi ne naide novega posla. Naziranje pa, da se nahaja rešitev že v razorožitvi sami, je ena izmed napak, ki jo delajo ameriški republikani, nai si bodo že demokraciji ali republikani. Moralni vpliv medsebojne razorožitve se sicer ne da taiti, ne more se pa lotiti od drugih velikih evropskih problemov.

Vsaka informirana oseba je danes v svojem srcu prepričana, da meddržavni vojni dolgov in reparacije nikdar ne bodo plačane. Podražitev zlata zaradi njegove redkosti in kopičenja je imela za posledico velik padec cenam blaga, in na države, ki zlata nimajo ter morajo svoje dolgeve in reparacije plačevati z blagom, je padlo še hujše breme. Četudi bi se poživljenje trgovine, kakor je pričakoval Youngov odbor, avtomatično ustvarilo, bi se mlajša nemška generacija uprla plačevanju vojnih dolgov, ker ne nosi na vojni nobene krivde in tudi ne priznava nazora, da so samo Nemci krivi vojne. Mladji Angleži, Francozi in drugi bi najbrž sledili njihovem vzgledu in odpor proti tem plačilom bi se razširil čez vse svet. Kljub temu vidimo danes ameriške voditelje, kako zavajajo svoje ljudstvo in ga skušajo zazibati v sanje o svetu, ki ne obstoja.

Edino sredstvo, ki bi privedlo Ameriko do razuma, bi bilo združenje evropskih držav. Evropske države se morajo združiti v neke vrste carinsko zvezo. Zbrati morajo svoje gospodarske sile, opustiti zlato kot osnovo vrednosti ter uvesti mednarodno valuto, ki se bo naslanjala na vrednostni indeks, drugače morajo združiti v kaos in pogubo. Taki zvezi bi sledilo avtomatično znižanje oboroževanja, ker bi se ustvarila mednarodna vojska kot policijska uprava sila. Evropske kolonialne države bi vključile, kolikor bi bilo mogoče, svoje dominijone in posesti v to carinsko zvezo ki bi na ta način postala najmočnejša gospodarska enotica sveta. Amerika se ne bi hotela, niti ne bi mogla boriti proti taki moči. Nekaj časa bi stala ob strani, ko bi pa uvidela svojo lastno škodo, bi se tudi ona priključila. Kar je dobrega v nacionalizmu kot čuvarju posebnosti narodov in narodnega ponosa, bi se pri tem ohranilo.

Oni, ki mislijo, da so vse to samo nemogoče sanje, naj se spomnijo, da je nacionalizem razmeroma mlad in se je rodil na razvalinah fevdalizma. V svoji pretirani obliki pa je nacionalizem še mlajšega izvora in je samo mogočen izliv onega gospodarskega individualizma, ki postaja vedno bolj zastarel po vsem svetu.

Zlobno maščevanje čevljarskega mojstra

Čevljar Ertl je razbil pet velikih izložbenih oken trgovine Bat'a in napravil okoli 60.000 Din škode

Maribor, 23. januarja. V noči na soboto okoli druge ure je zaslišal cestni redar, ki vrši službo po navadi na križišču Aleksandrove ceste in Trga svobode, rezek odmev močnih udarcev po steklu. Šum je prihajal iz Prešernove ulice. Obenem je stražnik tudi zaslišal klice nekega moškega: »To je storilec, po Prešernovi gredi! Takoj je stražnik pohitel tjakaj in videl, da so vse velike šipe petersih izložbenih oken trgovine Bat'e razbite. V Prešernovi ulici je nato stražnik zgrabil storilca in ga odgnal na policijo.

Na policijo so spoznali v aretirancu čevljarskega mojstra in bivšega hišnega posestnika Antona Ertla, stanujočega na Meljski cesti. Sprva je mojster skušal vse tajiti, naposled pa je priznal, da se je bil malo napil, da si je nadeval kamenja v žep v Maribor ulici in da je že dalje časa gojil namern razbiti Bat'e vse šipe, to pa zato, ker dela hudo konkurenco mariborskim čevljarjem.

Zvečer je še poplaval v neki restavraciji v Tattenbachovi ulici in še v neki drugi gostilni. Vinjen je okoli druge ure zjutraj prikolovratil na Aleksandrovo cesto in zagnal v vsako šipo po en kamen, ki je vsak napravil za pest veliko luknjo in se je steklo razpočilo v obliki zvezde na vse strani.

Po zaslišanju so Ertla vtaknili v policijski zapor in ga danes dopoldne izročili sodišču.

O dogodku je policija takoj obvestila vodjo mariborske podružnice Bat'e, ki je telefonično sporočil atentat vodstvu tvornice Bat'e v Zilinu. Od vodstva je prejel tale odgovor: »Šipe so zavarovane. Če je v Mariboru tako, da razbijajo šipe na naših trgovinah, bomo mi v prihodnjih dneh cene naših čevljev še bolj znižali.« Škodo cenijo, ker je razbitih pet velikih izložbenih oken v velikosti 3 X 2,3 m, na okroglih 60.000 Din.

Malo spremenjeno vreme.

Vremenska napoved

Zagreška vremenska napoved za danes: Oblačno, zmerno hladno, megleno, stašno. — Situacija vzhajajočega dne: Izobarična razdelitev se ni posebno spremenila. Visoki pritisk je prevladoval le še na jugu in na vzhodu Evrope. Relativno nižji pritisk je nastopil v severozahodnih krajih kontinenta. Nad Jadransko je se stvarila lokalni barometrijski minimum, ki je razvnel v severnem Primorju zmerno, ponekod pa tudi močne severovzhodne vetrove. V splošnem je pritisk padel v južnem Primorju za 0,1 do 4 mm, v ostalem pa narasel za 0,1 do 3 v zornem Primorju in zapadnih gorskih predelih države. Temperature se v slednji države niso spremenile razen v višjih gorskih krajih, kjer so narasle za 1 do 8 stopinj, prav tako v gornjem Primorju.

Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Malo spremenjeno vreme.

Naši kraji in ljudje

Prof. Josip Plečnik — šestdesetletnik

Včeraj je stopil med šestdesetletnike naš sloveči mojster, profesor arhitekture na ljubljanski univerzi, graditelj

mnogih pomembnih stavb, eden izmed restavradorjev Hradčanov in največji

estetski reformator mesta Ljubljane — Josip Plečnik.

Dosleden svoji naravi, ki se vztrajno izogiblje javnemu hrupu, da se tem lažje poglubi v kontemplacijo in umetnostno snovanje in ustvarjanje, ravnodušen nasproti javni hvali, je prof. Plečnik hotel, da bi mu ta dan minil v najožji intimnosti. Tudi on ni maral, da bi ga bila obšla ploha jubilejnih besed in častniškega laskanja. Ostali smo zvesti dani besedi in nismo omenili tega intimnega dogodka v življenju našega velikega mojstra.

Ker pa »na drugi strani« slovenskega javnega mnenja niso hudo natančni, če gre za osebno okus in osebno željo jubilarja, beležimo tudi mi jubilej prof. Plečnika.

Beležimo ga v spoštovanju pred njegovo tvorno silo in želimo prav iskreno, da bi njegov neumorni umetniški duh še dolgo snoval in ustvarjal v prospeh in povzdigo naše umetnostne kulture in vsega našega narodnega življenja.

Obdarovanje rudarske dece v Nemčiji

V letošnji zimi so vsa jugoslovanska podporni društva v zapadni Nemčiji obdarovala otročičke. Od predbožičnih nedelj do praznika Treh kraljev so se v raznih krajih vrstile te prisrčne svečanosti. Prisostvoval jim je skoro povsod tudi izse-

se je Miklavž v Gladbecku precej pozno oglasil — namreč šele na praznik Treh kraljev — toda se je izgovoril, da povsod ne more biti v en mah. Deci pa je pripravil mnogo veselja, čeprav so darila morala biti bolj skromna. Obenem se je vr-

ljenski komisar dr. Deželic iz Düsseldorfa, ki je nudi tudi gromotno in moralno pomoč. On in pa predsednik Zveze jugoslovenskih podpornih društev g. Pavle Bolha sta na teh sestankih dajala mnogo novih pobud ter tolažila v sedanjih hudih časih otroke kakor odrasle. Božična obdarovanja so vpiivala silno blažilo. Priobčujemo sliko z obdarovanja v Gladbecku, kjer vodi naše rudarje simpatični in pošteno vodni predsednik g. Joža Košir, ki ga je videti tudi na sliki poleg Miklavža. Res

Pet delovnih dni v tobačni tovarni

Zaradi zmanjšane konzuma počiva delo ob sobotah

Ljubljana, 23. januarja.

Ljubljanska tobačna tovarna je zaradi obsežnega padca konzuma za letošnji zmanjšala svoj delovni program, kajti tudi v kroge kadilcev je posegla kriza. Tovarno vodijo kakor vsako pridobitno podjetje, zaradi česar preidejo posledice zmanjšane delovnega programa tudi na delavstvo. Za lani v začetku decembra je bilo reduciranih več delavcev, zaradi novega položaja pa se je bilo bati, da bo moralo spet nekaj ljudi na cesto. Ravnateljstvo se je mnogo bavilo s tem vprašanjem, vendar se je naposled v sporazumu z delavstvom našel izhod, ki ne bo tako hudo zadel delavstva, kakor je kazalo splošno. Namesto, da bi sledile nove izrazite redukcije delavstva, se je našla ta rešitev, da sobota popolnoma odpade kot delovni dan. V tovarni so že doslej delali ob sobotah samo depoldne, odslej pa bodo imeli pet polnih delovnih dni.

V tovarni je zaposlenih tudi dokajšnje število starih delavcev in delavk, ki ima-

jo že nad 35 let službene dobe. Ti bodo v doglednem času upokojeni, najbrž tedaj, ko bo v Beogradu urejen novi pravilnik, po katerem bo imelo tudi državno monopolno delavstvo vsaj približno zadovoljive penzije. Ako bi bili ti delavci upokojeni pred podpisom pravilnika, bi prejeli mali navzlic temu, da so pustili v tovarni vse svoje življenjske moči, le borih 300 Din pokojnine. Ostalo delavstvo bo, kakor rečeno, v bodoče delalo samo po pet dni tedensko, odpadla sobota pa se bo štela v delovni čas namesto dopusta, tako da bodo prejeli vsi delavci in delavke polno mezd, kakor če bi delali vseh šest dni v tednu. Ob sobotah bo zaposlenega samo nekaj sezonskega delavstva, ki bi drugače prehudo občutilo redukcijo delovnega časa.

Prvotno razburjenje v tovarni se je splošno tihlo skupno popoldne poleglo, kajti našla se je vendarle primerna solucija položaja in bo tako vse delavstvo v glavnem ostalo pri kruhu. Skupno zaposluje tobačna tovarna tudi še sedaj približno 890 ljudi.

Blagajnik, ki je poneveril 1,300.000 Din

Beograd, 23. januarja.

Poročali smo kratko, da so policijski organi aretirali podleglega blagajnika vojnega ministarstva Dragomira Milovanovića, ki je bil poneveril 1,300.000 Din. Prijeli so ga, ko je hotel preko meje na Madžar-

sko. Sodilo mu bo vojno sodišče v Beogradu.

Milovanović je bil precej dobro znan v prestolnicinih družabnih krogih. Stanoval je v ulici Prince Evgena 11, toda v zadnjih časih so ga njegovi sosedi zelo poredkoma videli, večinoma samo zjutraj, ko je odhajal v pisarno. Pred več tedni je namreč njegova žena odpotovala v Sremske Karlovce in odtlej je Milovanović prihajal domov navadno precej pozno ponoči. Posebej je po gostilnah in kavarnah, toda vsi,

ki so ga poznali in pogostoma občevali z njim, trdijo sedaj, da Milovanović sicer res ni štedit bogve kako, toda razmetaval pa tudi ni, temveč živel tako, kakor je mogel s svojo precej visoko plačo.

Ko Milovanović ni bilo dva dni v uradi, se je takoj posumilo, da v blagajni ni nekaj v redu. Takojšnja preiskava je dognala, da je že ob neki prejšnji priliki poneveril 30.000 Din, v zadnjih dveh dneh pa da je prejel za blagajno 1,270.000 in izginil z vsem tem zneskom. Ljudem, ki so poznali njega in njegov način življenja, se je naravnost čudno zdelo, kam naj bi bil spravil ta denar v tako kratkem času, in se jim je videlo edino verjetno, da je pobegnil noseč s seboj veliki znesek. Policija je nemudoma obvestila vse obmejne postaje in Milovanović se je po enem tednu skrivanja res ujel.

Zahvala

Podpisani sem prejel izplačano doto v znesku Din 13.000 ter se tem potom »Vzajemni pomoči« reg. pom. blagajni v Ljubljani, Borštnikov trg, najtopleje zahvaljujem. Omenjeni zavod vsem, kot najcenejši, najsigurnejši in z najmanjšimi prispevki najtopleje priporočam.

Janez Horvat, Slatna.

Josip Peharec †

Jesenice, 23. januarja.

Po dolgotrajni bolezni je preminil v četrtek ponoči v 54. letu starosti mag. phar. Josip Peharec, drogerist na Jesenicah. S pokojnim Peharcem je umrl idealen nacionalist, ki se je od svoje rane mladosti boril za ideale jugoslovenstva. V svojih mladih le-

ti je bil med ustanovitelji tržiškega Sokola, bil njegov agilen tajnik in kasneje tudi starosta. Ko se je preselil l. 1909. na Jesenice, je takoj prevzel posle tajnika in leta 1910. mesto predsednika sokolskega župnega zleta. Pred svetovno vojno se je podal v Srbijo, kjer ga je vojna tudi dohitela. Boril se je ramo ob ramo s srbskimi borci za obrambo Srbije. Jeseni leta 1915. je moral bežati pred armadami centralnih držav čez zasnežene alpske gore na otok Vido in Krf. Ko se je okreplil, se je udeležil l. 1918. osvobodilnih bojev in se vrnil z zmagovalnimi srbskimi četami nazaj v naš domache kraje.

Po prevratu se je naselil v Kranju in se tam udeleževal na vseh področjih nacionalnega dela. Pred par leti se je preselil na Jesenice in služboval v lekarni g. Mavra kot asistent, kasneje pa je otvoril na Jesenicah lastno drogerijo.

Strt na duši in telesu od preostalih bojev in trpljenja je ta nekdanji hrast in neuklonljiv borec omagal. Bolezen ga je glodala več let, dokler ga ni spravila v pregodnji grob. Pogreb pokojnega Peharca, ki je bil splošno priljubljen, bo v nedeljo popoldne izpred hiše žalosti na Jesenicah. Sokoli, četniki, dobrovoljci in ostalo prebivalstvo se opozarjajo, da se udeležijo pogreba nacionalnega mučenika Peharca v najlepšem številu. Slava spominu Josipa Peharca!

Danes, nedelja
premiera!

Sijajna
saloigra

Pisarniški
javnatelj

PO ZNANI
VEŠELOIGRI
Konto X
FELIX BRESSART
HERMANN THIMIG

Bomba smeja, v kateri dominira
sijajni komik in humorist, znan
iz opere »Gospodina tajnika«
in iz Saloigre »Deviški Jakob«.

Dve uri smeja!
Predstave ob 3., 5., 7. in 9. zvečer.
Predprodaja vstopnic od 11. do
pol 13. ure!

Elitni kino Matica
Telefon 2124.

Izdani tatovi so se maščevali
s požigom

Velika dolina, 23. januarja.

V noči pretekle nedelje je istočasno kakor v Trzinu pri Brezicah, o čemer smo že poročali, gorelo tudi v vasi Rajcu pri Veliki dolini preko Save. Zgorelo je gospodarsko poslopje občinskega odbornika Munića. Ogenj je bil zaneten iz maščevanja. Imenovani odbornik je namreč izdal tatove, ki so kradli vino, in ti so mu vrnilili milo za drago.

Poslopje so mu zažgali, ko so Munićevi vsi trdno spali. Zgorela bi mu gotovo še ostala poslopja, da ni ob pravem času zbudil njega in vaščane njegov sosed, ki se je mudil v hlevu pri živini. Zločinci so že prijeti in odvedeni v zapore.

Ako se

majajo

večkrat vzrok je zobni
kamen, prepreči
to in vzemi

Sargov Kalodont je
edina zobna krema, katera
vsebuje učinkoviti do-
datek proti zobnemu
kamnju (Sulfuricinsolent
po Dr. Bräunlichu).

KALODONT

Proti zobnemu kamnu

Najstarejši hrastniški steklarji

Hrastnik, 23. januarja.

Pred mesecem dni, baš ko se je otvorila kriza, ki je vrgla v brezposelnost več tisoč ljudi — steklarje, pomožne delavce in njih družine — je praznovala steklar- na 75-letnica svojega obstoja, obenem pa

gorja, ki je sedaj udarilo steklarje, kajti že v sredo je zatisnil za večno svoje trdnice oči. Druge najstarejše steklarje pa vidimo na sliki. To so: 62-letni Ivan Perčelj, ki je bil dolga leta brusar stekla, pozneje pa skladiščnik, potem je 75-letni

je bila 45-letnica, od kar je podjetje last rodbine Abel. O vsem tem smo že poročali, sedaj pa naj bomo omenjeni tudi jubilarji dela, ki pa svojega jubileja niso mogli slaviti in jim je ta spominski dan še z večjo okrutnostjo predložil kruto usodo.

Najstarejši med njimi, Anton Kuhar, je stopil v službo steklarne pred 46 leti, tedaj, ko je prevzela sedanja firma. Bil je silno spreten lončar. Usoda mu je bila vsaj toliko mila, da je doživel le začetek

steklar Karel Obermajer, njegov 72-letni brat steklar Andrej Obermajer, ki sta delala v steklarni nad 40 let in uživata sedaj celo skromno pokojnino, 60-letni Jakob Goetz, bivši skladiščnik in poznejši pregledovalec stekla, njegov 61-letni brat, steklar Franc Goetz ter 55-letni steklar Jožef Omerzi. Razen obeh bratov Obermajerjev so bili vsi v službi, dokler ni steklarna ustavila obrata, in je pravi čudež, da niso omagali, kakor toliko drugih pri tako naporni službi.

Leto dni v službi narodnega zdravja

Iz letnega poročila mariborskega Zdravstvenega doma — Uspešno
delo vseh oddelkov

Maribor, 23. januarja.

Mariborski Zdravstveni dom je ena najmlajših institucij te vrste v dravski banovini; s svojim preprostim in poslovanjem je prišla šele l. 1923 pozno v jeseni. Od tega časa je v stalnem napredovanju glede obsežnosti poslovanja. Vsako meseno poročilo izkazuje pomnoženo delo, isto je tudi z letnimi poročili. Zavod sestoji iz raznih oddelkov kakor šolska poliklinika, dispanzer za dojenčke s posvetovalnico za matere, posvetovalnico za noseče, protituberkulozni dispanzer, poltlačna higienska razstava, antituberkulozni oddelek in serobakteriološki oddelek.

Pod šolsko polikliniko spadajo vse mestanske šole, srednje šole in vadišnica s skupnim številom 4329 učencev. Vsako leto se sistematično pregledajo vsi na novo vpisani učenci, takih pregledov je bilo izvršenih lani 1148. Tekom leta je za oboje učence na razpolago ambulancij šolske poliklinike, kjer dobe zdravniški posvet in po možnosti tudi zdravila. Skupno število ordinacij je znašalo lani 4559. Proti davci je bilo preventivno cepljenih 44 otrok. Po šolah je bilo izvršenih 156 ur predavanja v zdravstvu. V poltlačni koloniji je šolska poliklinika vzdrževala 25 otrok po 1 mesec, 4 je pa poslala v zdravilišča za tuberkulozne ter jih tam vzdrževala po več mesecev. S 15. oktobrom je bila pri šolski polikliniki osnovana tudi šolska kuhinja kraljeviča Andreeva, v kateri so pripravljala mleko potom pastereziranja ter se v individualnih porcijah z avtomobilom razvažala po mestu in otroške vrste, osnovne, mestanske in srednje šole ob času dopoldanske malice. Takih porcij po 1/2 litra se razdeli dnevno preko 500 in sicer po 400 dnevno brezplačno, ostale pa proti plačilu.

Decij dispanzer ima nalogo nuditi zaščito otrokom od njihovega rojstva do dobe, ko vstopijo v šolo. Tu se vodi seznam vseh novorojenčkov v mestu in bližnji okolici. K materi vsakega deteta pride kmalu po porodu v obisk zaščitna sestra, da povpraša po stanovanju deteta ter v primeru potrebe svetuje potrebno glede nege dojenčka. Takih posvetov je izvršila sestra v preteklem letu 387. Dispanzer pa daje poleg tega še nasvete vsakomur dvakrat tedensko popoldne v svoji posvetovalnici za matere in dojenčke. Takih posvetov je bilo izvršenih 1547. Kot pomoč materam revnejših slojev je izdal dispanzer 14 kg pšeninega zdroba, 80 kg mila, 50 m flanel, 130 plenice, več obleke itd. V dopoldnevih pa se vrše brezplačne ordinacije za bolne dojenčke in malo deca. Lani je bilo 3391 takih ordinacij.

Protituberkulozni dispanzer je Zdravstveni dom prevzel v svoj selav v novembru l. 1930, vodstvo istega je bilo poverjeno specialistu za tuberkulozo S tem je poslovanje dispanzerja razširjeno na dnevno dopoldan

in popoldnansko ordinacijo. V dispanzerju ima pravico do zdravniškega posveta vsa, kdo, do zdraviljenja pa le revnejši sloji. Delo in dispanzerju se deli na notranje, zunanje in na protituberkulozno prepagando. V svrhu pouka prebivalstva se razdeljuje poučne brošure. V letu 1931 je bilo v dispanzerju preiskanih prvkrat 691 bolnikov, ponovno 1761, obsevanj v višinskim soncem 724, preiskav krvi 549, polnjenj poplucnih dupline (Pneumothorax) 139. V takem letu namerava dispanzer še pojačiti svoje delovanje, in predvsem izvesti kontrolo tuberkuloznih lezij, potom projekcije posameznih primerov tuberkuloze v zadnjih letih na posebno karto Maribora in okolice, ki bo jasno pokazala smer, v kateri naj se delovanje protituberkulozne akcije vrstava.

Antituberkulozni oddelek ima namen zaščititi osebe, ugriznjene po steklih ali steklene sumljivih živalih polom cepljenja. Število takom leta proti steklini cepljenih oseb znaša 82, pri vseh navedenih se dosedaj ni pojavila steklina.

Serobakteriološki oddelek vrši preiskavo krvnih sokov in izločkov telesa na različne bolezne znake. Oddelek je tekmo leta prejel 5062 pošiljk materiala v preiskavo. V svrhu ugotovitve bolezni je bilo iz navedenih pošiljk izvršenih 11737 seroloških in bakterioloških preiskav.

V posvetovalnici za noseče, ki posluje vsak petek popoldne od 5. do 6. se je zglasilo 42 žer v svrhu posveta.

Poltlačna higienska razstava je bila izložena tekmo preteklega leta v Ptuj, pri Sv. Križu pri Rogški Slatini, pri Sv. Lovrencu na Pohorju, v Prevaljah in v Črni. Skupno število oseb, ki si je razstavo ogledala, znaša ca. 14.000. V svrhu zdravstvene prosvete je bilo izvršenih 29 predavanj s skupno udeležbo ca. 5000 oseb.

Asnacijski oddelek je zgradil vodovod pri Sv. Križu nad Mariborom, obestne jake in kanaliziranje pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju ter asaniral vodnjake v Kobilju in Črenčevcih v Prekmurju. Dovršil je tudi priprave za zgradbo vodovoda v Majšpergu in Planici na Pohorju, ter vodnjakov v Lormanju in pri Sv. Benediktu v Slovenskih goricah. Zavod je tudi interveniral v raznih primerih infekcijskih bolezni.

Nosečim ženam in mladim materam pomore naravna »Franz Josefova« grenčica do urejenega želodca in črevesja. Glavni zastopniki modernega zdravilstva za ženske so preizkusili, da »Franz Josefova« voda v največjih slučajih učinkuje hitro, sigurno in brez bolečin. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Delavska tragedija v Barah

Pri izplačevanju z boni sta bila ubita dva rudarja

Bara, 20. januarja.

Med rudarstvom premoženja »Resava«, ki se nahaja v Barah pri Despotovcu in je las tvrdke Nikola Jocić in sin, je prišlo ob zadnjem izplačevanju med do hudega spopada, v katerem sta bila ubita dva delavca, trije pa močno ranjeni. Ta poboj ima ozadje s katerim se ne bavi samo policija in kazensko sodišče, temveč tudi beograjska delavska zbornica, ker gre pri stvari za varstvo življenjskih koristi več sto delavskih družin, ki so ostale brez kruha brez lastne krivde.

V rudniku je bilo zaposlenih okoli 900 delavcev. Rudniško podjetje je pač redno zaplovalo delavstvo, ki ni bilo samo iz domače vasi, temveč je prihajalo na delo tudi iz precej oddaljenih krajev, med njimi nas je tudi nekaj Slovencev. Toda v zadnjih časih podjetje ni imelo potrebnih denarnih sredstev, da bi izplačevalo mezde delavstvu, temveč mu je ob mezdah dnevnih namestov gotovine izdajalo nekatere »bone« v kosih po 1, 5, 10, 50 in 100 Din. Delavstvo je v začetku rado sprejemalo te »bone«, ker je verjelo podjetju, da ji bo v najkrajšem času zamenjalo za gotovino. Ko pa take zamenje ni bilo in se za »bone« ni dalo ničesar kupiti, ker jih trgovci in obrtniki niso hoteli sprejemati namesto gotovine, se je delavstvo pritožilo delavski zbornici in ministrstvu za Šume in rudnike. Lastnik rudnika je tedaj izjavil ministrstvu, da sicer ne more takoj zamenjati »bone« za gotovino, da pa bo storil to v najkrajšem času. Take zamenje pa tudi pozneje ni bilo in rudniško podjetje je izplačevalo

še dalje vse delavstvo z »boni«, celo tudi tisto, ki je stanovalo v oddaljenih krajih, in tako, ki je zapuščalo delo. Dogajalo se je, da si je delavec, ki je namesto zasluga v gotovini dobil »bone«, moral izposoditi denar, da je mogel odpotovati domov. Med delavstvom je vedno močnejše raslo nezadovoljstvo, tembolj ker je rudniško uradništvo medtem prejelo plačo v gotovini in delalo naravnost nesramno odušeno kupčijo z delavskimi »boni«, katere je plačevalo delavstvu po smešno nizkih cenah in jih potem za dober denar vnovčevalo pri rudniški blaginji.

Ob priliki zadnjega izplačevanja se je med približno 900 delavci, ki so čakali izplačila, nahajalo tudi kakih 200 delavcev, ki so odpovedali delo zaradi izplačevanja v »boni«, ker z »boni« niso mogli zadostiti svojim plačilnim obvezam. Ko se je pričelo izplačevanje in je podjetje zopet hotelo dati »bone« namesto gotovine, se je delavstvo uprlo in ni hotelo sprejeti »bone«. Zahtevalo je izplačilo v državnem denarju. Med vsem delavstvom sta se našla samo dva, ki sta sprejela »bone«, vsi drugi pa so jih odločno odklonili. Razjarjeno delavstvo je napadlo ta rušilca skupnih koristi in ju pretepla. Nastal je nato metež, v katerem sta kakor rečeno obležala dva delavca mrtva, trije pa ranjeni.

Polijske oblasti so nemudoma uvedle preiskavo in delavska zbornica beograjska je poslala v Bara svojega posebnega odposlanca, da preišče stvar. Delo v rudniku seveda počiva, ker delavstvo noče delati za neumnost »bone« Jočića in sina.

Glasbene prireditve mariborske Ljudske univerze

Maribor, 23. januarja.

Ko si je Ljudska univerza osvojila naša vsestranska in harmonična vzgoje, je sprejela v svoj delovni program tudi vprašanja, ki se tičejo umetnostnih panog, ter vprašanje vzgoje potom umetnosti. Uvedli so se muzikalni večeri, ki so imeli z namenom umetniškega smotra še poučno tendenco. V prvi vrsti so prišli k besedi domači umetniki in pri sestavi sporedov se je vselej upoštevala slovenska glasba. Ustvarjali so se na ta način stiki z muzikalnimi središči, kakor z Ljubljano in z Zagrebom. Seveda, v kolikor je to dopuščal gromotni položaj zavoda. Ko bi bil ta boljši, bi bilo že prišlo do marsikaterega nastopa. Kar se pa tiče nastopov inozemskih umetnikov (mislimo predvsem na grško Uranijo), so pa imeli v prvi vrsti nalogo, nuditi nam iz svoje bogate prakse, v svrhu pobude, one umetniško-poučne večere in kulturne uvedbe, katerih pri nas še ne gojimo. Tudi čisto domači glasbi so bili posvečeni posredni večeri. Z uvedbo kitarskih tečajev, po vzoru poprej imenovanih institucij, se je vzbujalo zanimanje za to stran muzikalnega udejstvovanja.

Umetniško-vzgojni značaj muzikalnih večerov je prišel do izraza v sestavi sporedov in še osobito v tem, da so bile posredne prireditve v organski zvezi s predavalnimi cikli, kakor jih je za vsako sezono zasnoval predsednik inž. Kukovec. To bomo najboljše videli, če pregledamo naslednji seznam muzikalnih večerov. Ti se razpadejo tako-le:

1. Slovenska, hrvaška in srbska glasba (v zvezi z odgovarjajočimi cikli): Vokalni koncert ljubljanske Gl. M. Spored je obsegal slovensko, hrvaško in srbsko narodno in umetno pesem, ki so jo izvajali ob priliki francoske turnee. — Kozinov kvartet iz Ljubljane. — Slovenska na rodna pesem. Predavanje in koncertni del. (Družovci). — Slovenska umetna pesem v svojem razvoju. Trije večeri (kakor prej). — Hrvatska narodna pesem (kakor prej). — Hrvatska umetna pesem. Operni pevec Hrčič iz Zagreba. — Srbska narodna pesem. (Kakor pri slovenski in hrvaški narodni pesmi.)

2. Ruska in češka glasba: Komorni koncert ruske glasbe. Izvajal godalni kvartet Michl iz Grada. — Ruska pesem. Operni bariton Holodkov. — Češka glasba. Izvajali tukajšnji češki umetniki. — Ruski večer hrastovske ruske gimnazije.

3. Francoska glasba: Komorni večer francoske glasbe. Michl-Kroemer iz Grada. — Francoski večer pianistinje Poženelove iz Ljubljane. — Francoski večer baritonista Puglja iz Ljubljane.

4. Večeri posvečeni posrednim komponentam: Beethovenov večer godalnega kvarteta Ševčik iz Prage. — Beethovenov večer Uranije iz Grada. Obsegal je predavanje

s skioptičnimi slikami ter komorno glasbeno in pevsko točko. — Mozartov večer. — Straussov večer. (Slična ureditev kakor prej.)

5. Splošnega značaja so bile naslednje prireditve: a) Komorni ansambli. Kroemertrio iz Grada. — Brandt-trio. — Klavirski trio Gl. M. iz Ptuja. — Komorni ansambli ljubljanskega konzervatorija. b) Violinski večeri. Saša Popov iz Sofije (dvakrat). — Rupelj iz Ljubljane (dvakrat). — Spiller iz Zagreba. — Michl-Kroemer iz Grada. — Brandt iz Maribora. c) Klavirski večeri: Trost z Dunaja (dvakrat). — Noč iz Ljubljane. — Vietinghoff iz Petrograda. d) Orgelske večeri: Dugan iz Zagreba. — Premrl iz Ljubljane. e) Pevski večeri: Betetto iz Ljubljane. — Neralić iz Maribora. — Čadeževa iz Ljubljane.

6. Domači glasbi so bili namenjeni: Pevski večer k lutnji (Wolzen). — Citarski in kitarski večer Riedingerja iz Grada. — Veseli večer Bučarja iz Ljubljane. 7. Mladinska koncerta s poučnim predavanjem o dotičnem instrumentu sta se priredila ob priliki nastopov pianista Trosta in organista Dugana. 8. Nedeljski otroški večeri so vsebovali zraven pripovednega dela tudi muzikalne točke. 9. Gramofonski večeri so bili navadno ciklično zasnovani. 10. Predavanja. Prof. Dobrovič iz Zagreba je govoril o narodni ideji v naši in tuji glasbi. H. D.

Koroško pismo

Celovec, 22. januarja.

S posebno verno popravljajo letos volilne sezname (Bürgerlisten), kajti letos bodo na Koroškem občinske volitve. Občinski uradi imajo zato seveda polno dela. Posebno zaupniki koroške slovenske stranke imajo v občinah, ki so v rokah socialistov ali Landbunda, z reklamacijami veliko opravka. V neki občini, v kateri je samo okrog 350 volilnih upravičencev, je izreklamiral slovenski zaupnik 16 nasprotnikov, ki niso spadali v volilni imenik, ter vpisal 17 Slovencev, ki imajo v občini stalno bivališče ter so se udeležili tudi zadnjih volitev. 33 upravičenih reklamacij pomeni za dotično občino enega občinskega zastopnika. Ako bi torej Slovenci ne bili na svojem mestu, bi dobili ta mandat nasprotnik. Delovanje občinskih funkcionarjev, ki so v nasprotnih taborih, pa kaže jasno, da jim je vsako sredstvo dobro, samo da se oškodujejo pravice Slovencev. Javna propaganda za občinske volitve pa se sicer še ni pričela, ker so politična zborovanja do 31. januarja prepovedana.

Medtem ko poučno delovanje med ljudstvom počiva pa tem intenzivnejše delujejo izobraževalna društva. Vsako nedeljo se vršijo sestanki, na katerih nastopajo po večini domači govorniki, prireajo se igre, ki so kljub žalostnemu gospodarskemu položaju zelo dobro obiskane ter pevskie in zabavne prireditve. Največje zanimanje pa vlada med koroškimi Slovenci za pevsko prireditve Slov. kršč. soc. zveze za Koroško, ki bo v nedeljo, dne 7. februarja v ki-

no-dvorani v Borovljah. Nastopi okrog 100 pevcev iz vseh krajev slovenskega Korotana. Slišale se bodo pesmi, ki jih pojejo Slovenci na Zili, v lepem Rožu, ob južni obali Vrbskega jezera ter v Podjuni. Koroška slovenska mladina se zaveda, da leži v domači pesmi njena duša, njeno veselje in njena žalost in da je domača pesem biser, katerega mu ne more vzeti nobena sila.

Brezposelnost narašča na Koroškem v vedno večjem obsegu. Dočim je bilo ob Novem letu okrog 18.000 brezposelnih, jih je našla industrijska okrajna komisija v Celovcu dne 16. januarja že 18.752. V to število pa niso vštete osebe, ki ne dobivajo brezposelne podpore, to so gozdarji, posli ter dinarji, kojih število gre sedaj v zimskem času tudi na tisoče.

Celovec je doživel na Novega leta dan veliko senzacijo. Z Dunaja je prišel mladenič, ki je obljubil, da bo pri vsakem vremenu in pri vsaki temperaturi ostal četrt ure v valovih Vrbskega jezera. In res, točno ob treh je skočil v mrzle valove Vrbskega jezera ter ostal dogovorjeni čas v vodi, ki je imela takrat 3 stopinje nad ničlo. Njegovemu zgledu je sledilo troje Celovčanov, ki pa so rok precej skrajšali. Društvo »Prehadi se dnevno« je želo s tem nastopom v Celovcu, kjer je sport močno razvit, velik uspeh. Vrbsko jezero bo mogoče sedaj tudi po zimi tako obiskano, kakor po leti. pk.

Čudesa za Srednjim vrhom

Srednji vrh, 22. januarja

Bog si ga vedi, kako je pri sruči samotnemu smučarju, ko se poganja skozi tiho gorsko planjavo, ki se razteza kakor prijetna oaza sredi strme gore pred samim obličjem Martuljkovih gora. Žalosti in pušče pač ne bo poznal, ker je narava tod tako slikovita, da že sama od sebe draži človeka, pa najsi ima še tako skromen umetniški dukt. Visoko zasnežena, položna planota se iskri v polnih žarkih, ki diha prijetno toploto, dasi so sami na sebi mrzli, prav posebno mrzli že zaradi tega, ker so ledeni, zasneženi snežniki v neposredni bližini. Ves Srednji vrh je topel, veliko toplejši nego savska dolina pod njim, čeprav stoji tisoč metrov nad morjem. Vse te okolnosti so pač tako ustvarjene, da nehotе zamašajo smučarja in zimskega turista, ki ima vsaj nekaj smisla za naravne lepote ter ga za trajno priklepajo nase.

Človeku se zdi, da Srednjemu vrhu ni nič kaj do modernega tujeskega prometa, ker se skriva v taki samoti, da ga tujec opazi samo slučajno. Reklame ne uživa nikakšne, nima onega komforta, ki je glavni pogoj vsestranskega tujeskega prometa. A vendar se je v zadnjem času precej dvignil in posamezne hiše, ki jih šteje komaj toliko, kakor je prvotno na obeh rokah, so opremile lične, naravno preproste sobe, tako da za enkrat lahko sprejme trideset gostov. A zaradi prehrane je velika težava, ker ni tod gori nobene krčme in je letovišar navezan edinele na kranjskogorske hotele in gostilne, ako se noče poslužiti preproste kmečke hrane in jedilnice lista, kakršen je pač običajen na naših planinskih kmetijah.

Kljub vsem tem zaprekam pa se bo tujski promet tod razvil po naravnem potu, ker je vasiica najidealnejša planinska točka v vsem našem svetu. Le to je škoda, da je potujoče občinstvo še ne pozna. Ugled borovške občine in tujsko-prometnega društva pač zahteva, da se posveti temu kraju najskrbnejša pažnja in se ga na orientacijskih deskah prav posebno poudrta. V resnici je žalostno, da človek tod okrog ne našteje nikje, na noben kažipot in na nobeno markacijo, ki bi tujca opozarjala, da je nekje v bližini kočček paradaja, ki ga mora vsak človek uživati z največjo naslado.

Smučarski svet niti ne slutí koliko prvostnih naravnih lepote je v zimskem času skritih po tem nepoznanem svetu. Samota je samo navidezna, ker živi ves kraj v čistem soncu svoje posebno živahno življenje, ki ga ne moti niti najmanjši kontrast, a kaj šele neprijetna napaka. V predelu široke Bašče je izlojbe pravih, najzanimivejših smučskih terenov, ki nikakor ne zaslužijo da so tako prazni, kakor

Zahvala

Podpisani sem prejel ob priliki smrti mojega zavarovanca izplačano posmrtnino v znesku Din 10.000 ter se tem potom »Vzajemni pomoči« reg. mom. blaginji v Ljubljani, Borštnikov trg, najtopleje zahvaljujem. Omenjeni zavod vsem, kot najcenejši, najsgurnejši in z najmanjšimi prispevki najtopleje priporočam.

Viktor Zorčič, Ljubljana.

so vprav v tem času, ko je smuka na višku. A niso samo ugodni tereni, ki bi privabljali smučarja, temveč vsakega zimskega izletnika bo omanjajala silna planinska romantika, k se razgaja po vsakem koraku v novi, jasni, čudoviti luči. Niso samo navpični, grozno nasekani Martuljkovi snežniki, ki z nemim glasom pojo veličastno pesem planinske poezije, ampak tudi vsa soteska pod Baščičnim vrhom te bo zadivila s svoje gluhe samote vse tja do korotanske meje in še bolj razgled na belo pravsko deželo, ki je razgrnjena pred teboj kakor prt, porisan s čudovitimi slikami in drhtečimi konturami.

A najzanimivejši je pač potok, ki loči Srednji vrh od prostrane, krasno urejene Vavčarjeve domačije. Ta potok se izgublja v tesno, globoko sotesko, vrh katere vodi steza, ki pa ni prav nič markirana, dasi z vso pravico zasluži najskrbnejše markacije, ker jo lahko vsak zgreši, če ni dobro informiran o nji. Če stojiš vrh tega brezdnja in strmiš v brezdanji prepad, se ti nehotе usluje spomin na grški Had, domovino bledeh človeških senc. Čudno se zibljejo skrivne sopare, med ledom golta zamolklo peneci se gorski potok in ta glas se ti zdi tako skrivnosten, kakor da bi

Vinske obremenitve

Vino se mnogo konzumira in se zato tudi najbolj obdavljuje na vse mogoče načine. Kjer ni najti drugega izhoda za kritje primanjkljaja, stopi takoj v ospredje višje obdavljenje vina in drugih vinskih proizvodov. Osobito po svetovni vojni je zavzele to obremenjevanje tak razmah, da spravlja vinogradnika v najkritičnejši položaj, vinskoga trgovca in gostilničarja pa v največjo zadrego, ker se trošarjenje prav pogosto predrugači, in sicer po večini vedno navzgor. Zadnje leto se je sicer država trošarina nekoliko znižala, namreč od 1 Din na 50 par po litru, a producent ni imel od tega koristi, ker je moral vseeno nuditi svoj pridelek pod normalno ceno, da se je iznebil prideka, kolikor je pač bilo mogoče v sedanjih kritičnih razmerah.

Da se te prodaje in točilne nestalnosti in vedno izpreminjajoče se obremenitve spravijo v primeren sklad med producentom in konsumentom, so razne korporacije, med temi osebno Vinogradniško društvo za Slovenijo s sedežem v Mariboru, ponovno intervenirale za znižanje vse trošarine (državne, banovinske in občinske) skupno na največ 1.50 za liter. Dalje se je interveniralo, da se ne bi plačala vsa trošarina takoj pri uvozu v mesto ali drugam, nego sproti le od količine enega soda, ki se nastavi ali ki pride na pipo, torej po starem običaju.

Dravska banovina stremi za tem, da po možnosti ublaži socialno stališče tako vinskoga producenta kakor konsumenta, vendar pa to še ne zadostuje sprčo današnje vinogradniške krize. Prosimo vinogradniške zastopnike v parlamentu, da poizkusijo pospešiti rešitev predeh vinogradniških vprašanj. Fran Gombač.

Pridelovanje in gnojenje krompirja

V današnjih hudih časih, ko mora kmetovalec po tako nizkih cenah prodajati svoje prideleke, kakor ne pomnijo niti najstarejši ljudje, mora pred pomladno saditvijo dobro premisliti, kaj mu je podvežti, da bi se mu vsaj v tem letu olajšal njegov položaj.

Če se zanimamo za današnje tržne cene v Zagrebu, vidimo da je cena krompirja visoka, in sicer po 2 Din za kg; le najslabši krompir se plačuje po 1.50 Din za kilogram. Po tem si kmet lahko napravi primeren načrt, v kolikšni meri bo letos sadil krompir, ker se mu bo to delo gotovo izplačalo. S povečano saditvijo pa se ni ustrezno. Današnji trg zahteva le zdrav krompir, ki je dobre kakovosti in vztrajen, da drži preko zime in ne segnje. Pa tudi kmetovalec pride na svoj račun, ako ima trpežen krompir, ker ga lahko proda takrat, ko je cena najugodnejša. V jeseni takoj po spravljaju prideleka, ki je dovolj krompirja na razpolago na trgu, je cena običajno najnižja.

Naj omenimo tudi nekatere najvažnejše pogoje za uspešno pridelovanje krompirja. Glede zemlje krompir ni izbiren, čeprav mu najbolj prija nekoliko lažja ilovnata zemlja. Važen pogoj je, da si pravočasno preskrbimo dobro seme. Sploh bi moral vsak posestnik vsaj vsakih šest let menjati seme in si ga nabaviti v krajih, kjer dobro uspeva. Glede sort nečemo razpravljati, ker je znano, da bolj ali manj uspevajo pri nas skoro vse dobre sorte. Oneidovec uspeva pri nas že preko 30 let in je še danes dober. To je znak, da krompirju naše podnebje in naša zemlja

Kako postanem dober godbenik?

To brezplačno knjuzico pošlje tovarna glasbil MEINEL & HEROLD v Mariboru št. 101-B vsakemu prijatelju glasbe. Odnosi začetniku ali izveženemu. Zahtevajte knjuzico takoj z navadno dopisnico! 311

bi tam dol v resnici priklenjen strašni Cerber in laza zdaj za planinskimi človeškimi sencami Sopa, se odklikajo druga za drugo goltanje postaja razlošnejše in že se ti zdi, da se Had odpira in bo zdaj in zdaj izbruhnil svoje strahote. A že se spet zgoščujejo sopare vizija groznega Hada se prši, prši se tesnoba v prsih in pod seboj vidiš samo znamenito brezdnjo, ki nima podobnega ves naš svet in ki ga je ljudstvo krstilo z značilnim imenom Klostër.

Klostër je igra, jako lepo vlogo v pripovedkah preprostega naroda. Toda te pripovedke so zamrle v teku časa da se njihov pomen ne da več točno zaslediti. Morda je bil rajski Kokičev Matevž zadnji, ki je vedel vse te pripovedke v celoti. Toda ponesel jih je s seboj v grob, ker v onem času ni bilo nikogar, ki bi jih bil znal. Josip Vando.

KMETIJSKI VESTNIK

zelo prijeta. Zadovoljni moramo biti tudi s tem, da se pri nas niso še razpasle razne krompirjeve kužne bolezni, ki marsikje v tujini skoro izključujejo njega pridelovanje.

Pri nas sadijo krompir navadno zrezan na drobne kose, kar pa ni posebno priporočljivo. V naprednejših pokrajinah, kjer posvečajo pridelovanju krompirja večjo pozornost, so pokazali številni, natančno izvedeni poizkusi, da se dosežejo veliki uspehi s tem, če se sadi cel krompir v teži vsaj 60 do 90 gramov. Torej, če ga že razrežemo na koščke za seme, moramo vsaj upoštevati to, da ne bo preobno razrezan, ker iz drobiča ni pričakovati dobrega prideka.

Važen pogoj pri pridelovanju krompirja je tudi dobro obdelana in pognojena zemlja. Star pregovor pravi: Kolikor kosev gnojbo boš spjel na njivo, toliko kosev krompirja boš jeseni pridelal. S tem je povedano, da se mora krompir čim bolj pognojiti s hlevskim gnojem. Poizkusi, ki so se izvedli na raznih krajih pri nas, so pokazali, da se dosežejo največji prideki na njivah, kjer so se uporabljali za krompir poleg hlevskega gnoja tudi umetna gnojila, posebno 40-odstotna kalijeva sol, a tudi apneni dušik in superfosfat v obliki polnega gnojenja. Ugovor, da se umetna gnojila ne izplačajo, ne drži. Mnogi zavzemajo naravnost sovražno stališče proti umetnim gnojilom. Vse to pa ne pomaga nič. Samo svinčnik v roke in izračunajmo, pa bomo videli uspehe. Samo gnojenje s posameznimi gnojili in površno izvedeno, brez upoštevanja talnih razmer in zahtev posameznih rastlin privede le do razočaranja. Krompir je kakor vse okopavine predvsem kalijeva rastlina. Rastline izrabijo kalij v razne svrhe, zlasti za tvorbo škroba, za izboljšanje kakovosti in za povečanje trpežnosti in prideka samega. Z navadnim hlevskim gnojem dodamo zemlji komaj četrtino prepotrebne kalija za dober razvoj krompirja.

Ako gnojimo s kalijevo soljo, superfosfatom in apnenim dušikom ali pa če uporabljamo mešano gnojilo nitrofoskal, jih moramo trošiti vsaj 14 dni pred saditvijo in dobro premešati z zemljo. Napačno je trošiti umetna gnojila takrat, ko krompir sadimo.

V naših krajih se je izkazalo, da je treba vzeti na 1 ora površine za saditev krompirja približno 100 kg kalijeve soli, ako smo uporabljali tudi hlevski gnoj. Poizkusi so tudi pokazali, da se je doseglo s tem gnojenjem na tej površini 15 do 16 metriskih stotov gomojev več kakor na krompirjevih njivah, ki so bile gnojene samo s hlevskim gnojem. Pripominjamo, da je vzeti apnenega dušika na ora 100 kg in superfosfata 150 kg, ki se pa ne smeta trošiti istočasno, temveč vsaj v presledkih po nekaj dni. Tako polno gnojenje nam pripomore še do višjega prideka, ne glede na finejšo kakovost in vztrajnost krompirja. Znano je, da povzroča oša uporaba svežega hlevskega gnoja gnolbo pri krompirju, če ne v zemlji, pa doma v shrambi.

Sicer so pri nas kmetovalci, ki znajo prav izvrstno pridelovati krompir, ali še več jih je, ki žal, ne dosežejo niti tretjine onih pridelkov, kakor bi jih sicer mogli doseči. Povprečno pridelava naš kmet pri nas od 80 do 90 metriskih stotov krompirja na 1 ha površine. So pa tudi kmetje, ki pridelajo 200, da celo 260 metriskih stotov na 1 ha, ampak le s pomočjo zadostnega gnojenja s hlevskim gnojem in z umetnimi gnojili in z upoštevanjem tudi vseh ostalih, gori navedenih pogojev. Fr. K.

Vilko Mazi:

Bloški smuk

Smučarski tečaj na Blokah. Samo tri dni. Kaj vraga se boš pa naučil v treh dneh? Toda Badjura je tič, o sem vedel, on ti tudi v tem kratkem času zmehča kolena, kar pravijo, da je pri smuku glavna stvar. Napoved pa je tudi nekaj imenitnega, učiti se tega sporta tam, kjer mu je tekla zibelka. Pa sem se odločil, da pojdem.

Na Silvestrovo dopoldne sem stopil v pisarno SPD, da bi mi povedali, kako je kaj urejeno za odhod in če je kaj dosti prijav. Dejali so mi, da jih bo cela šuma in da je najbolje odriniti s Pečnikarjevim avtobusom ki da me v treh urah gladko postavi pred Lavričovo gostilno v Novi vasi. Torej popoldne ob treh odhoda od Česnovarja Seveda nisem čakal zadnje minute zakaj tri ure stati v nabasnem avtobusu ni poseben zabavni, pa sem jo mahnil tja v Kurjo vas že kmalu po drugi uri. Res sem našel še prazen voz in si izbral udoben sedež. Kdor prej pride prej meje. Jaz sem torej že preskrbljen, drugi pa naj sami gledajo kako bodo opravili. Toda do treh še ni bilo nobenih dle na upregled in vse je kazalo, da iz tiste šume ne bo nič. In res sem ostal sam s svojimi plahi.

Z napol praznim vozom smo odrinili po Dolenjski cesti. Zmerom bolj je naletavala, ko smo se mahtali okraj Skofljice proti Pivai gorici. Ne vem, če o danes kaj z Blokami je skomigal sprevodnik, ko sem naročil vozni listek. Nemara da ojdemo samo do Laše, ker so na oni strani silni

zameti in smo se davi le s težavo skobacali iz njih. — Pa mi niste mogli tega že v Ljubljani povedati, sem se jezil. — Kaj sem pa vedel, kam se peljete, se je odrezal. Res mi tega nisem povedal, saj sem mislil, da bo že o čem vedel, kam mi je pot in da ima že kako narcicel od tistih, ki so organizirali tečaj. Hočeš—nočeš sem se moral zadovoljiti s karto do Laše in tam prenočiti. Pač pa mi je sprevodnik zatrdno obljubil, da se drugo jutro potegnemo čez lužarski klanec, ko se vrne iz Ljubljane z družbo smučarjev.

Cakam do desetih, čakam do dvanajstih, avtobusa od nikoder. Že sem se mislil vrniti z vlakom, pa me je picilo, da bi si kar navezali dlece in jo mahnil na svojo pest proti Blokam. Bo že kako šlo. Par tuca tovik, to še ni taka nesreča, si jih pa v tečaju nekaj prihranim. Do Lužarjev je šlo še dosti dobro, čeprav jo je bilo treba gaziti v celem, potem pa me je že lovil mrak in me je čakal težak boj z zameti. ki so bili ponekod do dva metra visoki. Podnevi bi to še ne bilo tako sitno, čeprav si še zelenec na dlecih, v noči pa je to še za vzajnega smučarja telovadba svoje sorte. No, da mi ni bilo preveč dolgčas, pa tudi: preveč vroče, me je začela zvesto spremljati pristna bloška burja in mi igrala svoje ledene noveletne simfonije vse do Nove vasi, ki sem jo dosegel že v trdi noči. Truden kakor pes in lačen za deset knapov. Nak, tako zabave vam pa ne privoščim. Ko pa so me Lavričeva mama prav siljajo postregli in sem našel pri topli peči židano družbo drugih zelencev, ki so se že prejšnji dan nekaj lažje vrikobacali čez Rakke, je bilo kmalu pozabljeno to

moje bridko vicanje in nas je moral naš dobra ata Badjura že skoro z očesko strogostjo nagnati v posteljo. Seveda je imel precej pokore, preden nas je drugo jutro zbezal izpod odej in postavil na dlece pred gostilno, odkoder smo jo oddrsali na vezbališče tam nad Nemško vasjo.

Dan je bil, kakor bi ga vzel iz tabernaklja. Samo sonce in vedro nebo. Skoro manevre je bilo gledati tja v veličastno panoramo Triglavskega pogorja in Kamniških planin, ki so oklepale le ljubko razgibane griče okrog plešaste Silnice in košate Krima, nego poslušati prijazno prigovarjanje očke Badjure: Prožna kolena! Počep! Malo več zaleta! Naprej se dagniti! Kolce nazaj!

Do opoldne so se nam kolena že toliko omečala in smo tudi že zajeli toliko smuške učenosti, da smo si lahko privoščili prvi smuk po zlozmenem poboju proti Novi vasi, kamor smo prinesli tudi kapitalski smučarski apetit. Lavričeva mama ima že bogate izkušnje, pa nas je zato tudi kapitalsko podprla. Za popoldne pa je naročil maestro Badjura, naj primazemo smučke, ker se je smeg že začel tajati. Seveda nekaj deklic ni slišalo tega naročila in so se potem bridko vicalo, ko smo jo mahali na goro. Lepa rajda nas je bila, ko smo orali drug za drugim ovir Podjetnejši, to se pravi tisti, ki so vezali, če prejšnji dan, so se vzdignili na Veliki vrh. Sam gospod župan se je postavil na čelo te ekspedicije. Mi zelenici pa smo še ponavljali dopoldanske vaje. Deklice so sicer male javkale, da jih boli to in ono, zlasti riste, ki niso primazale. Primazati, to je pravi bloški izraz namestu

namazati, tako nar je dejal naš mojster, ki sam verno prisluskuje narodni govorici in namerava v kratkem izdati popolno smuško terminologijo. Zdej, ko smuka že staro in mlađo, nam bo taka publikacija prav potrebna in če kdo, je Badjura prvi poklican, da nam jo da.

Planine so zarele v zadnjem soncu in burja je že pritiskala, ko smo se spet spuščali v naše taborišče pogledat, kaj obračajo po lonih Lavričeva mama za našo večerjo. Spotoma smo izvedeli, da so ata župan postali žrtve ekspedicije na Veliki vrh, kjer so zlomili smučko in so jim tudi očala odsmukala nekam v zamete. Brez žrtve ne gre, s tem je treba na dlecih kar računati, in ata župan so moško pokazali, kako je treba sužiti avsučnim idealom. Ne, ne, brez šale, bloški župan g. Lenarčič je mož na svojem mestu. Prav dobro se zaveda, da se ta ta doslej skoro pozabljenih Blok ustvari naš s prirejanjem smučskih tečajev privlačna atrakcija in je z vsem srcem prepričan pobornik te zamisli. Seveda bo treba še poskrbeti za to in ono v razvedrilo gostom, pa to se bo že napravilo čez čas, kar pa je glavno »majo Blok« že sedaj, to so zares zmerne cene in izvrstna postrežba in pri tem naj ostane tudi za naprej Nobena stvar ne odbije gosta tako hitro, nego navijanje cen in brezdušno izkoriščanje.

V nedeljo je bil tretji in zadnji dan tečaja, ker se je moral g. Badjura potem odpeljati v Guštanj, kjer je imel napovedan nov tečaj Pridržižlo se mu je tudi nekaj udeležencev bloškega tečaja, da se še izpopolnijo v Guštanju. Res malo tesno je bilo s časom na Blokah, toda kljub

temu je dobil vsak toliko podlage, da se odslej lahko giblje v vsakem terenu. Prodri smo v umetnost pljužnih zavor, ki so eno najvažnejših poglavitij smučske tehnike, in se vadili tudi že v kristjaniji ter telemarku. Seveda je treba še zamovaj, toda glavno je, da ima človek enkrat občutek pravilne drže v tem ali onem položaju, vse drugo prinese vežba. Kdor pa je stor brez volje, ga še tako dolg in temeljit tečaj ne more zmehčati. Za takega je seveda bolje, da ostane na svojih trdnih podplatih in pusti dlece tistim, ki imajo kaj korajže.

Prav težko nam je bilo zapustiti Bloke, saj smo se komaj dobro spoznali in komaj dobro okusili dobroto Lavričeve kuhinje. Zato pa jo bomo drugo zimo zopet adarili tja gori, samo če nas spet pozove mojster Badjura. K njemu se pojdit učiti ne samo smuške umetnosti, ampak tudi zares kavalirskega potrpljenja. Pa če sem že pohvalil Lavričovo mamo, ki pa so v resnici prav miada srčkana gospa je treba reči tudi o Lavričevem ata da so fant od fare, postrežljiv in podjeten da mu ne najdeti

V Tyrševem letu

V češkoslovaški republiki se s posebno iskrenostjo spominjajo stoletnice rojstva dra Miroslava Tyrša, ustanovitelja Sokolstva. Ne praznuje tega jubileja samo Češkoslovaška Obec Sokolska z vsemi svojimi edincami, nego ves prosvetljeni češkoslovaški narod se je postavil svojem Sokolstvu ob bok, da izkaže čast in spoštovanje tvorcu najjačje nacionalne organizacije na vsem slovanskem svetu. Vse univerze v bratski republiki, vse akademije znanosti in umetnosti, vse šole vseh kategorij prireajo predavanja o Tyršu in pripravljajo proslave njegovega jubileja. Najznamenitejši znanstveniki, umetniki in univerzitetni profesorji so se prostovoljno javili k tej velepatiotični in sokolski službi. V vseh vojašnicah češkoslovaške armade

v miru kakor tudi v vojni.
Besede tako jasne kot be' dan! Razume jih vsak, a vsak ne živi po njih. Živeti po njih more tisti, ki ni moralno popačen, kdor pa je npravo slab ali okužen, more sicer Tyršev citat naučiti na pamet, a njegovega zmisla ne sprejme vase kot uravnovečevalca svojega bistva, dela in življenja. Njegovo geslo je: Poslušaj me, a ne glej me!

Take dvoiličnosti življenja ne priznavamo, ker je nemoralna in narodovemu zdravju škodljiva. Proti razvratu, mehkuznosti, blecnji in neiskrenosti, proti popačenosti, licemerstvu, lažnivosti in zanikrnosti se bori sokolska telovadnica in sokolska prosveta, ki morata v Tyrševem letu razvijati najvišjo, do skrajne mere napeto ak-

ustvarjalno moč: gredo navzgor v rastočem tempu in v dvigajoči se močnatosti glasov velikega orkestra, ki se končno razlije v največkratnejšo himno, ki jo poje stotisoč sokolskih grl v počestitev in poveljanje domovine! To je himna dela!

Ali si more kdo misliti in predstavljati še kaj lepšega, večjega, bolj harmoničnega in bolj vznesenega, nego je ta ogromni pokret našega veka, ki je kakor vrtnec zajel vse naše ljudi, da jih nosi preko vseh kriz in odprtih ran sedanosti k novemu življenju: lepote, poštenosti, samozvesti, požrtvovanja in zdravja! Sokolska telovadnica je istodobno in skladno s sokolsko prosveto v polnem pomenu besede najvernejši in najizdatnejši služabnik vseh naših interesov domovine, ki ji bo obliče in jedro takšno, kakršen bo narod po svojem fizičnem in moralnem zdravju. Vse težnje znanstvenega, umetniškega, gospodarskega sveta — studenec v puščavi, ako zadenejo na odpor ali neumevanje naroda, a vse kakor nebeška rosa venečemu cvetju, ako narod pridobiva kulturnega sveta odpira dušo in srce, um in voljo. Kakor so razmere v nacionalnem in državnem pogledu dale Tyršu vzpodbudo za osnivanje Sokolstva, tako prilike današnjega časa apodiktčno vele- vajo vseli dobri državljani, da nadaljujejo z delom, ki ga je začel Tyrš in ki je program temu delu začrtal z neminljivostjo sokolske ideje.

Ko sem zgoraj omenil stotisoče pojočih sokolskih grl in odprtih ran, sem se spomnil sličnih besed, napisanih pred tremi leti na drugem mestu. Morda so ostale v spominu še komu drugemu. Takrat smo se vpraševali: Kje so naši stotisoči? — Odgovarjate mi, da imamo pokrajine v naši domovini: — gledal sem jih s svojimi očmi — kjer je samo trnje in sam kamen. A med trnjem in kamenjem — človek, naš brat! Tamkaj ni zlatega pšenicega morja, ni vinskih gor, ni dehtečih roč: kaj naj torej počnemo s trnjem in kamenjem? ... Glejte in čujte, bratje: to trnje se spleta v venec mučeniške slave našega siromašnega malega človeka, a ta kamen — to je priča in slika njegove viteške moči, njegovega granitnega značaja. To je eden iz stotisočev, ki so po duši in srcu naši. Kaj ste že storili, da tudi med trnje pripluskate silni val sokolskega življenja? ... Glejmo in lečimo rane na narodnem telesu, ker imamo sredstva in pripomočke za tako nacionalno in kulturno delo: telovadnico, knjigo, pero, besedo, L'atstvo in ljubezen!

Danes? — Danes ne vračujemo več, danes štejemo stotisoče! In morda so najbolj naši in najboljši naši ravno tam, kjer ni ne kruha ne vina, še vode ne! A kjer so naši, tam se bodo izlečile rane, tam vzraste

Razgovor z Anico Mitrovičev

Ob povratku proslavljene umetnice iz Nemčije v domovino

Berlin, 20. januarja.

Prepričan sem, da ima ljubljanska operna publika gospo Mitrovičev, nekdanjo ljubljansko primadono, še v živem spominu, kljub temu da že več let ni nastopila na domačem odru. Ljubljanska kritična publika je vzbujala simpatijo in skromno pevko velikega kalibra v prav kratkem času njenega bivanja v Ljubljani. Ko se je poslavljala smo vsi odkrito obžalovali njen odhod. Nekateri so se tolažili s tem, da nas zopet kmalu obišče; vsem pa je bilo jasno, da bo ga. Mitrovičeva častno zasto-

šetejte Carmen med svoje najljubše opere. — Carmen je težavna reč. Rada jo pogledati. Še ljubše pa pojem Tosca, v Nižavi, Mignon in slone, ker se lahko glasovno bolj uveljavim.

— V katerih operah ste nastopali najpogostje in v katerih mestih ste bili v času svojega bivanja v inozemstvu?

— Največ sem nastopala v italijanskih (Puccini, Verdi), pa tudi v francoskih in drugih. S alno sem pela v Leipzigu in Darmstadtu. V teh dveh mestih sem doživela ob priliki svojih poslovnih predstav tako ganljive prizore, da mi ostanje vedno v spominu. Kot gost pa sem nastopala v vseh večjih mestih Nemčije, tako posebno v Frankfurtu, Hamburgu, Berlinu, Münchenu. Nastopala pa sem tudi na kon-

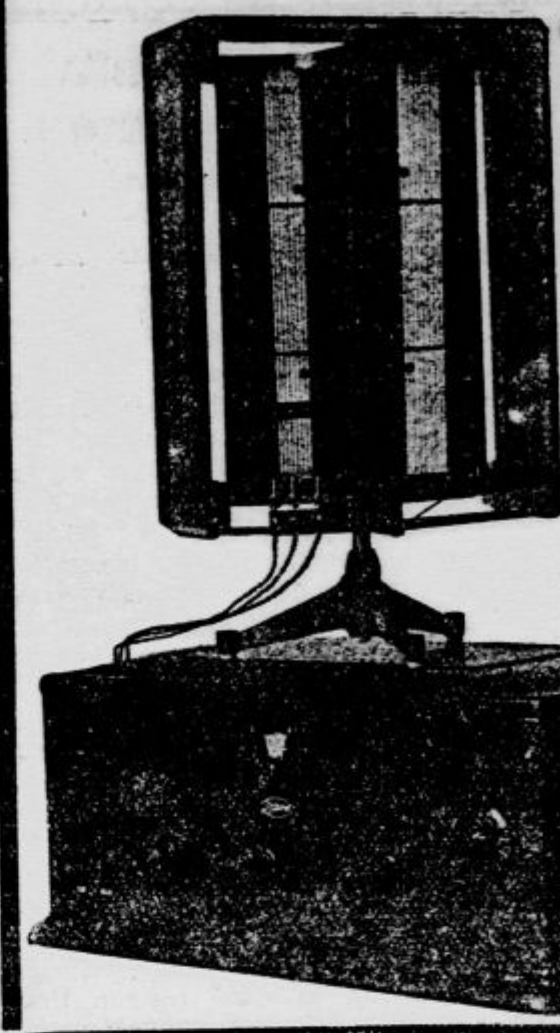
pala domovino, obenem pa tudi Ljubljano iz katere je neposredno šla v tujino. Znamo nam je bilo, da nastopa stalno v Leipzigu in drugih mestih. Sedaj pa je prišla tudi v Berlin, da nastopi v Bizetovi operi »Carmen«. Brez vsake reklame in prednaznanil, kakor je to sicer navada. Cisto slučajno sem ravno ta dan pogledal na reklamno desko v podzemski železnici, kjer sem na vse presenečenje opazil napoved. Potrdil sem se, da dobim vstopnico. Ali bilo je zaman — vse je bilo razprodano. Preostalo mi ni nič drugega, kakor da se obrnem direktno na gospo Mitrovičev. Telefonično sem ji razložil svojo željo. Ljubezno mi je odgovorila, da bo poskusila vse, da dobi zame vstopnico, a tudi njej se to ni posrečilo. Šele neposredno pred predstavo mi je uspelo pod roko kupiti vstopnico v IX. »Rang« — malo daleč in visoko gori je bilo...

Ta predstava je bila zame najbližja Carmen, kar sem jih imel do sedaj priliko videti v različnih manjših in velikih mestih. Gospa Mitrovičeva je imela kljub hudi konkurenci (Sigrid Onegin, ki jo cenijo za najboljšo pevko Nemčije, če ne vobče najboljšo, in druge) ogromen uspeh. Aplavza ni bilo konca. Berlinska razvajana publika se je ogrela za živahno Carmen, ki igra doživlja in obenem nebeško poje. Tudi ostala zasedba je bila prvostna, tako da je ta uprizoritev dosegla res poln uspeh.

Drugi dan me je naključje naneslo v »Grand Hotel am Kai«, kjer srečam gospo Anico Mitrovičev. Takoj sem jo po domače povprašal to in ono. In prijazno je odgovarjala. Razgovor je tekel takole: — Ali še dolgo ostanete v Berlinu, gospa? — Ostala bi, ali čas mi ne dopušta. Ze to nedeljo 24. t. m. nastopim v Zagrebu v Puccinjevi operi »Turandot«. Pela bom v hrvaščini in moram pridno študirati, ker sem v tej dolgi dobi popolnoma orila iz vaje. Na Zagreb me veže pogodba in se namernam stalno tam naseliti.

— Sinoči ste imeli velik uspeh. Gotovo

Univerzalni 6elektronski APARAT 'RADIONE'

za kratke, normalne in dolge valove (15—2000 m) je in ostane vodilni aparat vseh tip za priključek na električni tok.

Njegove nedosegljive in do sedaj še nedosežene prednosti so:

Popolna selektivnost na 9 kc.

Čistost glasu, ki je enaka originalu.

Fina regulacija glasu od pianissimo do orjaške jakosti.

Najenostavnejše upravljanje.

Priključek le na tok brez vseh žic za zemljevod ali anteno.

Cena z okvirnimi antenami vred Din 10.500

Radio Ljubljana

Miklošičeva cesta št. 5

pšenica in trta, ki krasita božji oltar — veliko, plodno njivo naše domovine! V kamen se prebraz: značaj naroda, a kamen zemlje razmeje njegova junaška dlan v rodovitno prst: podoba zermalje preide v lik človeka, a duša njegova z novim življenjem prerahlja in blagoslovi ljubljeno domačo grudo. Tako se zemlja in človek približata drug drugemu do najintimnejšega sožitja, tako se spoji, preljuta drug z drugim v lepoto in zdravje naroda in domovine!

Danes ne vprašujemo, danes štejemo, danes delamo! In s tem delom slavimo Tyrša — njega, ki nam je dal sredstva in nam kaže pota naprej in navzgor!

E. Gangl.

certnih deskah v Leipzigu v znanem »Gewandhaus«, v Münchenu v »Tonhalle«.

— Ali potujete čisto sami, gospa, brez tako zvanega »Geschäftsführerja«, katerega ima tu vsak povprečen pevec ali pevka, da mu omogoča na podlagi svojih trgovskih sposobnosti nadaljnje nastope?

— Da, potujem čisto sama brez vsake spremstva ali trgovskega posredovanja. In sicer potujem tja, kamor me povabijo, ako mi čas to le dopušta.

— Kakšni so Vaši nameni za bodočnost in kako ste zadovoljni s preteklostjo?

— V času svojega bivanja v tujini sem mnogo pridobila. Nisem pa še dosegla vsake. Nadejam se, da pojde še dalje. Za bodoče se torej hočem zopet stalno naseliti v Jugoslavijo. Gostovala pa bom pogosteje v različnih mestih. Tako bom prišla v maju zopet v Nemčijo in tudi v Berlin. — Še eno važno vprašanje: ali mislite tudi kaj na našo belo Ljubljano?

— Slovence imam hudo, hudo rada. Posebno še Ljubljančane in Ljubljano, na katero me vedejo tako lepi spomini. Vedno se bom rada odzvala morebitnemu povabilu.

Zahvalil sem se gospe za prijaznost. V slovo mi je izrekla besede, ki jih človek tako brkko občuti v tujini: »Verujte mi, ni je popolnejše sreče kakor dom in domovina«.

H koncu pa naj omenim še besede, ki mi jih je dejal znan berlinski kritik o gospe Mitrovičevi, ki jo je že pogostejše slišal: »Naše pevke, ki nastopajo tu, so znane, nekatere celo po vsem svetu. Ali malo je enakih gospe Mitrovičevi, ki se ne odlikujejo samo po svojem nebeškem petju, temveč tudi doživlja. Njena Tosca, Mignon in druge vloge so nepozabne in se dajo le težko nadkriliti.«

M. P.

Dr. Kugyjev kompliment

Ljubiteljem planin v Ljubljani in Mariboru.

Ljubljana, 23. januarja.

Prihodnje sredo bo spet med nami dr. Kugy, mož, ki je vse svoje dolgo življenje posvetil Julijskim Alpam, njihovim stenam in krastom, in jih proslavil v mednarodni alpinistiki. To pot bo predaval o nočeh v planinah, o bivakih sredi viharjev, o utrpu vsemira pod strmimi vrhovi, o poziciji zvezd in romantični nočnega spanja naših globoko zarezanih dolin in nižav.

Dr. Kugyja pozna ljubljansko občinstvo iz njegovih prejšnjih predavanj. Njegova topla beseda užiga prave kresove planinskega navdušenja v srcih njegovih poslušalcev. Tega se dr. Kugy dobro zaveda in o navdušenih sprejemih v Sloveniji poroča tudi v svoji najnovejši knjigi, ki je večinoma zopet ena sama visoka pesem Julijskim Alpam.

»Prav navdušeno« piše dr. Kugy, »so me sprejeli v Ljubljani. Ze na jugoslovanski meji so me svečano pozdravili zastopniki obeh slovenskih planinskih organizacij. Obeh predavanj v veliki dvorani hotela »Union« se je vsakikrat udeležilo kakih 1600 vernih poslušalcev. Občinstvo me je obsipalo s cvetkami. Z galerije je deževalo cvetk in rož, ljubke planinke in mladostni planinci pa so prinesle polna glavo. Drazestne gospe so prinesle polna narodja sopov in cvetk na podij: rože, nageljnje, narcise in španskega bezga. Vse to se je ponovilo v malem Mariboru, kjer je v odmoru navdušen zbor dijakinj in dijakov pod vodstvom duhovnega dirigenta pel himne o planinah. Pomislite, kako

ZAHVALA.

Moj pokojni soproig Ivan Kranjc, tajnik Kmetске posoilnice v Celju se je smrtno ponesrečil dne 9. decembra 1931 pri znani avtobusni nesreči celjskega avtobusnega podjetja.

Bil je pri domači zavarovalni družbi

„VARDAR“

zavarovan proti neugodam in mi je imenovana zavarovalnica takoj izplačala zavarovalnino,

tako da si štejemo v dolžnost javno zahvaliti se zavarovalnici „VARDAR“ za njeno kulantno postopanje.

Celje, dne 8. januarja 1932.

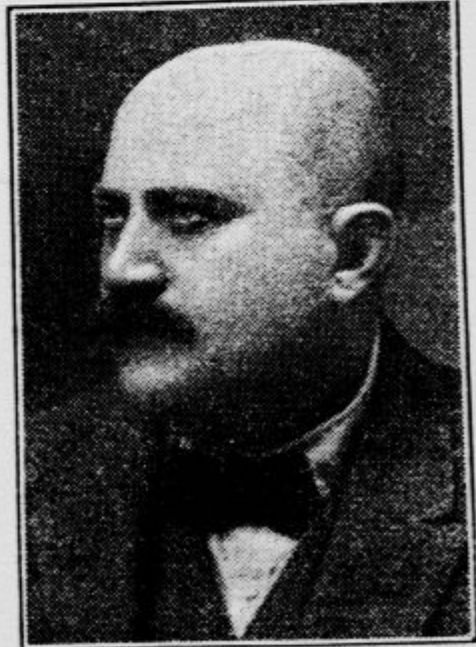
FRANJA KRANJC

1727

Slavje uglednega trgovca

Sodražica, 23. januarja.

V našem prijaznem trgu na meji Dolenjske in Notranjske je slavil te dni svoj 60-letni ugledni domačin trgovec Ivan Levstek; praznuje obenem 35-letnico svoje trgovine, ki ee je uspešno razvila iz najskromnejših začetkov po njegovi spretnosti in marljivosti. Trgovski stroki je posvetil jubilej, ki ga bodo stališčno slavili Ivana,

ki je že več let šef sloveče veletrgovine Levstek & Oblak na Rakeku, in Alojzina, ki se je predlanskim naselil kot samostojen trgovec v Kočevju ter si v kratkem času pridobil prav lep krug odjemalcev.

G. Ivanu Levstetu je bilo v teku let poverjenih več tisočnin mest. Bil je nabavnik trga, občinski odbornik, član krajevnega šolskega sveta, član nadzorstvenega sveta hranilnice in posojilnice itd. Na vseh teh mestih se je odlikoval z vestnostjo, požrtvovalnostjo in uslužnostjo. Posebno se je razvil za pevsko društvo »Glas«, pri katerem je kot dober pevec vnelo sodeloval.

Cislani in spoštovan naj uživa g. Levstek še dolgo let v miru in sreči sadove svoje truda in svoje požrtvovalnosti, domačemu kraju v ponos, trgovskemu stanu v čast.

organizirajo Tyršev proslave. Svečanost bo pač najuspešnejša v slavnem 28. polku, ki nosi ime Tyrša, ustanovitelja Sokolstva. Ne praznuje tega jubileja samo Češkoslovaška Obec Sokolska z vsemi svojimi edincami, nego ves prosvetljeni češkoslovaški narod se je postavil svojem Sokolstvu ob bok, da izkaže čast in spoštovanje tvorcu najjačje nacionalne organizacije na vsem slovanskem svetu. Vse univerze v bratski republiki, vse akademije znanosti in umetnosti, vse šole vseh kategorij prireajo predavanja o Tyršu in pripravljajo proslave njegovega jubileja. Najznamenitejši znanstveniki, umetniki in univerzitetni profesorji so se prostovoljno javili k tej velepatiotični in sokolski službi. V vseh vojašnicah češkoslovaške armade

organizirajo Tyršev proslave. Svečanost bo pač najuspešnejša v slavnem 28. polku, ki nosi ime Tyrša, ustanovitelja Sokolstva. Ne praznuje tega jubileja samo Češkoslovaška Obec Sokolska z vsemi svojimi edincami, nego ves prosvetljeni češkoslovaški narod se je postavil svojem Sokolstvu ob bok, da izkaže čast in spoštovanje tvorcu najjačje nacionalne organizacije na vsem slovanskem svetu. Vse univerze v bratski republiki, vse akademije znanosti in umetnosti, vse šole vseh kategorij prireajo predavanja o Tyršu in pripravljajo proslave njegovega jubileja. Najznamenitejši znanstveniki, umetniki in univerzitetni profesorji so se prostovoljno javili k tej velepatiotični in sokolski službi. V vseh vojašnicah češkoslovaške armade

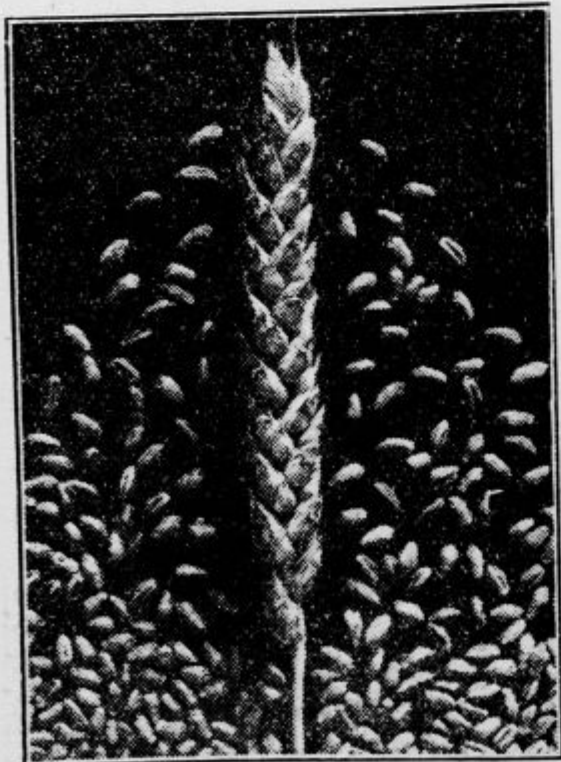
organizirajo Tyršev proslave. Svečanost bo pač najuspešnejša v slavnem 28. polku, ki nosi ime Tyrša, ustanovitelja Sokolstva. Ne praznuje tega jubileja samo Češkoslovaška Obec Sokolska z vsemi svojimi edincami, nego ves prosvetljeni češkoslovaški narod se je postavil svojem Sokolstvu ob bok, da izkaže čast in spoštovanje tvorcu najjačje nacionalne organizacije na vsem slovanskem svetu. Vse univerze v bratski republiki, vse akademije znanosti in umetnosti, vse šole vseh kategorij prireajo predavanja o Tyršu in pripravljajo proslave njegovega jubileja. Najznamenitejši znanstveniki, umetniki in univerzitetni profesorji so se prostovoljno javili k tej velepatiotični in sokolski službi. V vseh vojašnicah češkoslovaške armade

organizirajo Tyršev proslave. Svečanost bo pač najuspešnejša v slavnem 28. polku, ki nosi ime Tyrša, ustanovitelja Sokolstva. Ne praznuje tega jubileja samo Češkoslovaška Obec Sokolska z vsemi svojimi edincami, nego ves prosvetljeni češkoslovaški narod se je postavil svojem Sokolstvu ob bok, da izkaže čast in spoštovanje tvorcu najjačje nacionalne organizacije na vsem slovanskem svetu. Vse univerze v bratski republiki, vse akademije znanosti in umetnosti, vse šole vseh kategorij prireajo predavanja o Tyršu in pripravljajo proslave njegovega jubileja. Najznamenitejši znanstveniki, umetniki in univerzitetni profesorji so se prostovoljno javili k tej velepatiotični in sokolski službi. V vseh vojašnicah češkoslovaške armade

organizirajo Tyršev proslave. Svečanost bo pač najuspešnejša v slavnem 28. polku, ki nosi ime Tyrša, ustanovitelja Sokolstva. Ne praznuje tega jubileja samo Češkoslovaška Obec Sokolska z vsemi svojimi edincami, nego ves prosvetljeni češkoslovaški narod se je postavil svojem Sokolstvu ob bok, da izkaže čast in spoštovanje tvorcu najjačje nacionalne organizacije na vsem slovanskem svetu. Vse univerze v bratski republiki, vse akademije znanosti in umetnosti, vse šole vseh kategorij prireajo predavanja o Tyršu in pripravljajo proslave njegovega jubileja. Najznamenitejši znanstveniki, umetniki in univerzitetni profesorji so se prostovoljno javili k tej velepatiotični in sokolski službi. V vseh vojašnicah češkoslovaške armade

organizirajo Tyršev proslave. Svečanost bo pač najuspešnejša v slavnem 28. polku, ki nosi ime Tyrša, ustanovitelja Sokolstva. Ne praznuje tega jubileja samo Češkoslovaška Obec Sokolska z vsemi svojimi edincami, nego ves prosvetljeni češkoslovaški narod se je postavil svojem Sokolstvu ob bok, da izkaže čast in spoštovanje tvorcu najjačje nacionalne organizacije na vsem slovanskem svetu. Vse univerze v bratski republiki, vse akademije znanosti in umetnosti, vse šole vseh kategorij prireajo predavanja o Tyršu in pripravljajo proslave njegovega jubileja. Najznamenitejši znanstveniki, umetniki in univerzitetni profesorji so se prostovoljno javili k tej velepatiotični in sokolski službi. V vseh vojašnicah češkoslovaške armade

organizirajo Tyršev proslave. Svečanost bo pač najuspešnejša v slavnem 28. polku, ki nosi ime Tyrša, ustanovitelja Sokolstva. Ne praznuje tega jubileja samo Češkoslovaška Obec Sokolska z vsemi svojimi edincami, nego ves prosvetljeni češkoslovaški narod se je postavil svojem Sokolstvu ob bok, da izkaže čast in spoštovanje tvorcu najjačje nacionalne organizacije na vsem slovanskem svetu. Vse univerze v bratski republiki, vse akademije znanosti in umetnosti, vse šole vseh kategorij prireajo predavanja o Tyršu in pripravljajo proslave njegovega jubileja. Najznamenitejši znanstveniki, umetniki in univerzitetni profesorji so se prostovoljno javili k tej velepatiotični in sokolski službi. V vseh vojašnicah češkoslovaške armade

Bogat in dober pridelek dosežete z uporabo nitrofoskala Ruše

Iz Maribora

a— Svečana poslava sv. Save v Mariboru. Mariborska pravoslavna cerkevna občina bo letos 24. I. m. svečano kakor še nobeno leto, proslavila praznik sv. Save. V liturgiji unijskih dvorani do dopoldne ob 9. liturgija in rezanje kolača. ob 20. pa bo velik koncert. Dopoldnanska prireditev bo vstopne proste.

a— Prihodnja seja mestnega sveta bo v torek ob 17. v mestni posvetovalnici.

a— Na čisti. Metalurgična industrija »Kovinar« na Tenzem je odpovedala večerjajo 31 delavcem. Tovarna navaja kot vzrok »pomankanje naročil in dela«.

a— »Koncertno matineje« priredi danes ob trideset letu, v velikih kazinskih dvorani Ljudska univerza kot proslavo svojega desetletnega delovanja. G. prelud. Dr. Kovčič bo predaval o pomenu Ljudske univerze, naši prvi solisti: g. Skvarča, gđ. Vedralova, g. Neralič in g. Živko pa bodo izvajali pod vodstvom g. prof. Mirka pešnega program modernih slovenskih pesmi. Na glasovirju jih bo spremljala gđ. M. Zacherlova.

a— Glasbeni večer za pomožno akcijo. Odbor za prireditve v prid pomožne akcije za siromašne sije v Mariboru je določil na svoji seji da bo prvi glasbeni večer v sredo 3. februarja v veliki unijski dvorani. Pri prireditvi bodo sodelovali pevski zbori vseh mariborskih pevskih društev in koncertni solisti ter orkester, ki bo štel okrog 90 godbenikov. Vstopnice za to prireditev bo prodajalo Slovensko žensko društvo in še druge razne organizacije. Naj ne bo nikogar, ki bi odrekal nakup vstopnic in s tem tudi pomoč v sili!

a— Ustanovitev društva Nanos. Te dni je ustanovila primorska mladina, ki se je doslej zbirala pod okriljem Narodne obrambe, prosvetno društvo Nanos, ki namerava zbrati v svoji sredi vse v Mariboru živeče Primorce.

a— Lutkovno gledališče Sokola matice v Narodnem domu uprizaro danes ob 15. burko v treh dejanjih »Gašperček začarani princ« ter enodejanko »Razbojnik Čeljezelj«.

a— Nočno lekarniško službo ima prihodnji teden Königova lekarna »Pri Mariji Pomagaj« na Aleksandrovi cesti.

a— Mariborčani so radi veseli in radi zborujejo. Lani je bilo v Mariboru 1250 javnih veselice in koncertov, 19 plesov, 184 gledaliških, 854 kino in 14 cirkuških predstav. Radio aparatov pa imajo 722. Društvenih občnih zborov so imeli 338, izrednih zborov 562. 86 konferenc in predavanj ter 9 javnih shodov.

a— Stanovanja rabimo! 1. febr. se prične v Mariboru sokolska televadna šola, ki traja 5 mesecev. Udeležencev bo 60. Vljudo prosimo vse one, ki lahko oddajo opremljene sobe, da to sporoče z dopisnico na naslov: Sokolska župa Maribor. Narodni dom. Cena za osebo ne sme presegati 250 Din. Prosimo za hitro obvestilo.

a— Smučarje in fotomaterije opozarjamo na zanimivo sklopično predavanje, ki ga priredi Zmorskoprti odsek SPD Maribor v torek 26. I. m. ob 20. v Zadrugi gospodarski banki pod naslovom »Bele gore«. Mariborski publiko znani turist in fotomaterijer g. Karl Koranek z Dunaja nam bo v kratkih diazofotografijah orisal visokalpinski smuške ture na Piz Ableris, Piz Missau, Piz Palu, Piz Bernina itd. Da bomo imeli celotno sliko, nam bo pokazal v drugem delu svojega predavanja te ture tudi v letnem času. Upravičeno vlada v Mariboru za to predavanje veliko zanimanje ne samo med smučarji ampak tudi v vrstah fotomaterijerjev.

a— Gradnja mariborske carinarnice za gotovljena. Ker je finančno ministrstvo svoj prvotni sklep odobravit za gradnjo carinske stavbe odgodilo na poznejši čas in ker bi bil Maribor s tem v sedanjih hudih krizi silno prizadet, je te dni interveniral v tej zadevi mestni župan dr. Lipold pri finančnem ministru in drugih merodajnih čimteljih ter izposloval, da se bodo predvidena dela izvršila, in sicer v dveh etapah. Najprej bodo zgradili carinsko pošto pri glavnem kolodvoru, stanovanjsko hišo za carinike v Askerčevi ulici in dovorne ceste. V drugi etapi bo zgrajeno poslopje za carinarno in skladišče. Proračun za te gradnje znaša 12 milijonov Din. Licitacija za prva dela bo razpisana prihodnje dni in se bo z grajenjem pričelo čim bo vreme ugodno.

a— Sanatorij v Mariboru. Gosposka ulica 49. telefon 2358, lastnik in vodja kirurg dr. Mirko Černič, je najmoderneje opremljen za operacije Diatermija, višinske solnce, tonizator, žarnica »Halas«, enteroclester.

Iz Celja

a— Krajni šolski svet za Celje okoliško bo imel sejo jutri 25. I. m. ob 18. v okoliški narodni šoli na Dolgem polju. Na dnevnem redu bo med drugim obravnavan za lansk leto.

a— Ljudsko vseučilišče. Jutri ob 20. bo predaval na tukajšnjem Ljudskem vseučilišču v deški mestniški šoli znani pedagogski pisatelj profesor g. Silih iz Maribora o najvažnejšem poglavju domače vzgoje.

a— Pomožna akcija v celjski okoliški občini. V petek se je vršila v občinskem okoliškem uradu na Bregu seja odbora za pomožno akcijo za brezposelne v občini Celje-okolica. Na seji je bilo sklenjeno, da se bodo po možnosti čimprej pričela obširnejša javna dela, med drugim v prvi vrsti gradnja in obnovitev občinskih cest in regulacija pritokov Savinje v celjski kotlini s tem bi se pripomoglo številnim brezposelnim do dela in kruha. Občinska uprava naproša okoliško prebivalstvo, da po možnosti čim več daruje za brezposelne in naj odda vse darove v denarju ali v blagu v okoliškem občinskem uradu. Obžalovanja vredno pa je postopanje mnogih okoliških posestnikov, zlasti premožnejših, ki jih nikakor ni pripravilo do tega, da bi podprli akcijo vsaj z majhnimi darovi.

a— V kraljestvu Zlatorog. Prvi slovenski alpski film pod tem naslovom, ki ga bo predvajala v mestnem kinu TK »Skala«, je že pri prvi predstavi v petek zvečer nad vse siljajo uspel. Kino je bilo do zadnjega kotička razprodano. Uvodno predavanje je imel centralni tajnik »Skale« g. Kham iz Ljubljane, film pa je spremljal orkester. Predstave bodo danes ob pol 12., pol 16., pol 18. in pol 21. Jutri pa ob pol 21. Jutri popoldne bo najbrže tudi posebna šolska predstava.

a— Celjska »Svoboda« do koncertirala z moškim zborom prihodnjo nedeljo 31. I. m. popoldne ob 16. v Trbovljah. Na sporedu bodo dela skladateljev Adamiča, Gotovca, Prochazke, Jos. Ivavca in Prejlija kakor tudi več ruskih in jugoslovenskih narodnih pesmi.

a— Seja celjske okoliške občinske uprave bo najbrže v soboto 30. I. m. ob 19. na Bregu.

a— Nedelja na Glaziji. Danes popoldne ob 14. se bo vršila na Glaziji prijeteljska revanžna nogometna tekma med ljubljanskim ŽSK »Hermesom« in SK »Celjem«.

a— K naši notici pod naslovom »Ni prostora za nenadne blaznike« smo naprosili za objavo ugotovitve, da blaznega K. ni spravila policija v zapor, temveč s pomočjo njegove matere na dom.

a— V svrhu registracije motornih vozil se pozivajo lastniki, da vložijo zadevne prijave pri predstojništvu mestne policije, oziroma sreskemu načelnstvu, kjer se dobijo tudi predpisani obrazci.

a— Sokolska plesna šola priredi danes ob 17. čajanko. Vabljeni.

a— Omiljenje pasjega kontumaca. Na številna vprašanja lastnikov psov s teritorija celjske okoliške občine sporočamo, da velja nedavna odredba sreskega veterinarskega referenta o omiljenju poostrenega pasjega kontumaca tudi za pse z ozemlja celjske okoliške občine. Psi lahko tekajo prosti, če imajo nagobčnike; če pa niso opremljeni z nagobčniki, se morajo voditi na verižici.

a— O redukciji delavstva v Westnovi tovarni smo prejeli naslednje informacije: Vodstvo tovarne namerava v kratkem odnustiti zaradi pomanjkanja naročil 100 do 150 delavcev in je to že sporočilo v poštev prihajajočim z opozorilom, naj si pravočasno poiščejo drugo nameščenje, kolikor je to seveda dandanes mogoče. Pri redukciji bodo v prvi vrsti vpoštevani samci in pa oni delavci, ki imajo lastna posveta, dočim bodo zakonci z otroki in pa oni, ki so izključno odvisni od svojega služnika v tovarni, obdržani v službi. Podjetje na kljub slabim nadam na prodajnem trgu še vedno nra, da bo pravočasno dobilo zadostna naročila in bo na ta način snlo v stanu obdržati vse sedanje delavstvo v službi.

Iz Škofje Loke

Med. univ. 1930

Dr. Janez Gantar

je pričel s privatno prakso in ordinira
VSAK DAN OD 11. NAPREJ
v STARI LOKI »VILA ELICA«

Iz Kranja

Občni zbor JČ lige v Kranju

Kranj, 23. januarja.

V četrtek 14. I. m. se je vršil v Kocbekovi sobi v Narodnem domu občn. zbor JČ lige. Delo društva je v glavnem orisal predsednik tovarnar g. Franjo Sirc. V lepih besedah se je spomnil smrti velikega prijatelja Jugoslovenov dr. Scheinerja, ustanovnih članov Frana Šavnika in Janka Sajovica. Tajnik prof. Ivan Kolar je omenjal jezikovni tečaj, ki ga poseša nad 100 članov, deli pa se za deco, dijake in odrasle. Društvo je nabavilo mnogo knjig. O blaginjskem stanju je poročal dr. Igo Šilar. Poročila so bila soglasno sprejeta brez debate.

Pri volitvah predsednika in odbora se je pojavila nepričakovano močna opozicija proti sedanjemu predsedniku in odboru. Iznešene niso bile nikake priitobe, videlo se je, da je opozicija organizirana od izvestne strani, kateri nacionalno delovanje dosedanjega odbora ne gre v račun. Predlagali so volitve po listkih proti dosedanjemu društvu običaju v Kranju, ostale so pa neuspešne, ker se je ugovarilo, da mnogi niso izpolnili vseh pogojev za volilno upravičenost. Da se ta nedostatek sanira in zaradi pozne ure je bilo nadaljevanje občnega zbora preloženo na 21. I. m.

Zaradi zelo številnega poseta se je drugi del občnega zbora vršil v gledališki dvorani. Na poziv člana odbora g. dr. De Glerie, naj se opozicija jasno izrazi, kaj naj bi bila zagrešila dosedanj. predsednik in odbor in naj svoje navedbe podpre z dejstvi, je kot govornik opozicije nastopil g. dr. Sabothy, ki pa ni mogel ničesar navesti. Dvakratna volitev predsednika je ostala brezuspešna, ker noben kandidat ni dobil absolutne večine. Pred ponovitvijo volitve predsednika je več članov lige, osobito iz vrst tukajšnjih Čehov, poudarjalo resno in nacionalno delovanje dosedanjega predsednika v obrambo pravice tukajšnjih Čehoslovakov, katere so začeli v neki tukajšnji industriji izpodrivati Nemci. Pri tretjih volitvah je bil z dvetretjinsko večino izvoljen tovarnar g. Franjo Sirc, kar so navzoči burno odobraval. Vendar pa je novo izvoljeni predsednik šele na splošno zahtevo izvolitev sprejel. Nadaljnji funkcionarji so bili izvoljeni z vsilkom: gg. dr. Igo Šilar, dr. Stanko Sajovic, ing. Fanuš Emer, ing. Aleksander Sevcu, Josip Varčar, župnik Matija Škerbec, namestniki: Josip Schneider, ing. dr. Josip Hočevar, dr. de Gleria, pregledovalci računov pa gg. župan Ciril Pirc, in sreski referent Vilhalud Rus.

★

a— Volilni imeniki. Opozarjamo volilne upravičence, ki bivaajo v občini že 6 mesecev, in one, ki pri zadnjih volitvah niso bili vpisani v volilni imenik, da se nemudoma zglase v pisarni mestnega županstva v svrhu vpisa v imenik.

a— Kuluk. Davčni obvezanci, ki še niso plačali predpisane kuluka, se opozarjajo, da dolžne zneske najkasneje do 1. februarja plačajo v občinski pisarni.

a— Kino Narodni dom v Kranju. Zvečer danes ob 5. popoldne in ob pol 9. zvečer izborni nemi film »Pot skozi okno« ter dvodejansko veseloigro »Fatalna lasulja«.

a— Tudi kot letovišče postaja naše mesto znano. Letos je obiskalo naše mesto 1784 tujcev. Največ je bilo Jugoslovenov (1352), Avstrijcev (137), Čehoslovakov (88) Italijanov (52), Madžarov (21), Nemcev (108), ostali pa so bili iz raznih držav (26). Največ tujcev je obiskalo Kranj v poletnih mesecih in so se po večini zadržali dalje časa v Kranju.

Z Jesenic

a— Sokol ponovi drevi ob 20. krasno petdejanjo »Bratje sv. Bernarda«. Cene znifzale! Vabljeni!

a— Naš sokolski oder nam nudi prav lepe in z dobrih izrazi zasledene predstave. Izbra dosedanjih gledaliških komadov je zelo posrečena, kajti igra s petjem in godbo vedno ugaja. Za izpremembo bi bila privlačna tudi kaka drama. Morda bi kaj grotesknega tudi ugajalo naši sicer zelo izbrani, a vendar hvalježi

publiki. Preteklo nedeljo je bil vprizorjen »Cvrček za pečjo«. Za naše razmere lahko rečemo, da je bilo podajanje skoro vseh vlog res umetniško. Kolikor je znano, nas nameravajo sokolski igralci v tekoči sezoni presenetiti še z mnogimi lepimi predstavami. V kratkem bomo videli nadaljevanje »Bratov sv. Bernarda«, to je igra kaz »Opat sv. Bernarda«. Za pustni torej bodo ob priliki družabnega večera dali siljajo veseloigro. Gotovo ne smemo prezeti največje, že precej naštudirane letošnje predstave na sokolskem odru, opere »Ptice«. Vloge so pretežno v rokah najboljših sokolskih igralcev in solistov. Izredno močan zbor sestavljajo grla sokolskega glasbenega društva »Sloga«. Orkester, ki ga vodi priznana taktirka, predstavlja najboljše godbenike. Iz skie in načrtov je razvidno, da bo opereta tudi sicer nekaj novega za sokolski oder. Uprava Sokola bo glede na krizo uvedla posebne prireditve po nižjih cenah, s čimer bo tudi slabše situiranim omogočeno posešati gledališke predstave. Požrtvovalnim sokolskim delavcem želimo največjih uspehov!

Iz Kamnika

ka— Komemoracija za dr. Scheinerjem. Kamniški Sokol je priredil v sredo ob 8. zvečer v dvorani Narodne čitalnice leno komemoracijo. Govoril je starosta br. dr. Rihard Karba, ki je v vmešnih besedah opisal osebnost pokojnega dr. Scheinerja, njegovo življenjsko pot in plodonosno delo. Spominke svečanosti se je udeležilo izredno veliko število članstva.

ka— Kolo jugoslovenskih sester v Kamniku. Stroški božične obdaritve Kola jugoslovenskih sester v Kamniku so presegali 7000 Din. Obdarovanih je bilo 67 otrok z obutvijo, obleko ali perilom, kar je presegalo 4000 Din in 71 sromakov in brezposelnih, ki so prejeli 2220 Din gotovine in čez 800 Din vrednosti v naturalijah. Stroški so se krili z dohodkom v oktobru lani prirejene javne tombole, katere čisti dobiček je znašal nad 6000 Din, z od Društva državnih nameščencev in upokoencev v Kamniku naklonjenim blaginjskim prestankom v znesku 725 Din in s prispevkom mestne občine v znesku 500 Din. Podarila pa sta ga. Stefi Sadnikarjeva 1 deško obleko in 1 obutev in trgovec g. Josip Klemenčič 8 moških srajc za siromake. Pri srčna zahvala vsem, ki so prispevali ob prireditvi tombole in k obdaritvi za božič, ter se priporočamo za naklonjenost tudi v bodoče.

ka— Milijoni po grlu in v dim. Malokatero mesto je tako obdarjeno z gostilnam kakor Kamnik. Dasi šteje le nekaj nad 2500 prebivalcev, ima vendar 27 gostlin. Ena gostilna pride torej na manj kakor 100 Kamničanov. V teh 27 gostlinah se je že v preteklem letu potočilo 116.794 litrov vina, doma pa so ga Kamničani popili še 15.439 l, kar da skupno vsoto 132.233 l (leta 1929. skupno 145.820 l). Piva se je popilo lani samo 30.500 litrov proti 55.100 l v prejšnjem letu. Konzum piva je torej v preteklem letu padel za 45 odstotkov. Znamo se je znižal tudi konzum »lkerjev, ruma, konjaka in žganja. Tega smo popili lani samo 7.142 l. Seveda k temu ni pristoženo žganje, katerega so privatne stranke skušale doma iz lastnih pridelkov, kakor tudi ne oni alkohol, ki so ga prinesli v Kamnik od drugod v manjših množinah, ki niso podvržene kontroli. V kamniških trgovinah se je prodalo lani 5.416 litrov 95-odstotnega spirita, kar je ravno polovico manj kakor prejšnje leto. Skupno se je torej v preteklem letu popilo 175.273 l alkoholnih pijač (prejšnje leto 219.534 l). Konzum je torej padel za 44.260 litrov ali 20 odstotkov. Ako bi vs alkohol popili samo Kamničani, bi prišlo na vsakega skoro 70 litrov. Toda pomagali so letoviščarji, izletniki, sejmarji in okoličani. Potrošnja tobaka je ostala skoro na isti višini. V šestih kamniških trafikah se je lani prodalo raznega tobaka, cigar in cigaret za 1 milijon 125.691 Din proti 1.153.305 Din v pr. letu. Skupno se je v Kamniku lani poglalo po grlu in spustilo v dim skoro 3 in trideset milijona Din.

Iz Novega mesta

a— Sokolsko in gasil. društvo v Smihetu priredita danes po nauku v ljudskoškem posloppu predavanji ravnatelja br. Mervica in br. Karla Šterbenka o prirodu Slovancov v naše pokrajine in o Tyršu. Pridite!

a— Naznanilo otvoritve podružnice, Florjanov trg 9. I. Picke, trgovina z mesnim blagom. Poslovodkinja Ljudmila I. Picke se priporoča cenjenemu občinstvu.

Iz Litije

a— Mladinski orkester na orglice pride s svojim ustanoviteljem profesorjem konservatorija g. Jerajem danes 24. I. m. v šmartno pri Litiji, kjer bo na koncertu v sokolski dvorani ob pol 16. mladinci in odraslim pokazal, kakšno vzgojno in umetniško vrednost ima orkester na orglice. Koncert se ponovi ob pol 20. tudi v Litiji v Sokolski dvorani. Ne zamudite tega prvega jugoslovenskega mladinskega orkestra, ki Vas bo po svoji umetniški kakovosti gotovo presenetil.

Iz Trbovelj

a— Dva tepla večera. V četrtek smo imeli priliko občudovati krasote naših planin. G. Švigel iz Ljubljane je predvajal v Sokolskem domu krasne, naravnost umetniške slike naših Julijskih Aln. Po nar potih nas je vodil iz Ljubljane skozi Bohinj na Triglav. Stevilno občinstvo se je divilo krasotam naše zemlje in nagradilo predavatelja z burnim aplavzom. — V petek zvečer pa se je produciral na pojoči žagi gospod prof. Noč, ki je izvajal iz tega preprostega instrumenta, ako smemo navadno žago tako imenovati, najnežnejše glasove. Izvajal je nekaj slovenskih narodnih pesmi, pa tudi skladbe Griega, Schuberta, Schumana in Rubinstejna. Na klavirju ga je spremljal g. prof. L. M. Škerjanec. Od strani občinstva sta žela oba umetnika živahno priznanje.

a— Zahvala NSZ. Božičnico, ki jo je priredila NSZ in na kateri je bilo obdarjenih 200 otrok naših članov, so omogočili s svojimi znatnimi prispevki: Direktorji Vzemjenji pomoči v Ljubljani, gg. dr. Marušič, ban dravske banovine, dr. Roš v Laškem in trvdka Bata v Zlini Vsem darovalcem izrekamo v imenu vseh obdarjenecv in njih staršev, kakor v imenu odbora naše organizacije priščrno hvalo. Nadalje se zahvaljuje podružnični odbor NSZ vsem cenj. darovalcem, ki so s svojimi prispevki prinomogli našim brezposelnim članom njih bedni položaj olajšati vsaj za hin. Poselna zahvala gre gg. županu Vr. Vodušku, inž. Sekeliju, obratovodni Vidri, mizarju g. Pavlenču, kakor tudi vsem drugim, ki so pokazali toliko naklonjenosti

Varujte Vašo kožo

s tem da uporabljate

NIVEA-CREME

pred slabim in mrzlim vremenom, da ne poka in ne postane hlapava. Nadrinite Vašo kožo večer vsak preden, grste na počitek temeljito z Nivea-Creme. Tkanine postanejo s tem gladstno napete, koža pa možna in prožna. V eter in slabo vreme ji ne morejo več škoditi. Nadrinite pa tudi podnevi, pradenj odideta na prosto, lice in roke z Nivea-Creme. Ta krema namreč ne zapusti nikak sijaj ter Vam nudi oni sveži in mladostni izgled, ki ga mi vsi tako rado imamo. Razlika nasproti luksuznim kremam: Najvišji učinek ali ceneje. Nivea-Creme: Din 5.00—22.00. Jugost. P. Beiersdorf & Co. d. s. o. j., Maribor

a— Društvena vest. Tajništvo NSZ se je s svojo organizacijo preselilo v prostore Rudarskega doma v Lokah št. 440.

a— Kino Sokol predvaja danes ob 16. in 20. dva filma »Samika na fronta« in »Zemlja brez žena«.

Iz Hrastnika

a— Volilne imenike se bo popravljalo samo do konca t. m. in se opozarjajo na to vsi, ki so bili pri zadnjih volitvah izpuščeni.

a— Kuluk. Zaradi odmere osebnega dela na nedržavnih cestah za letošnje leto so pozvani trgovci, obrtniki, podjetja, zadrge itd., da prineso od jutri do vključno četrtka davčne knjige vseh svojih delojemalcv v hrastniško občinsko pisarno.

a— Komisijki ogled zaradi novih naprav oddelka za fabrikacijo alkaloidov in opija se bo vršil 29. I. m. pri kemični tovarni.

a— Kino Narodni dom predvaja danes zanimiv film »Zakon Konga«, in sicer že ob 14., kar se ob pol 17. zadnjič ponovi veseloigro »Trije vaški svetniki«.

a— Iz kemične tovarne. Zaradi pomanjkanja naročil se je začelo ob sobotah praznovati. Kriza ograža tudi nameščence in sta s 1. februarjem že upokojena kemik g. Ivan Barčičini ter zidar g. Ivan Markelj. Z istim dnem bo odpuščen tudi nekaj delavcev in po 1 paznik, sodar in ključavničar.

Iz Ptuja

a— Občni zbor kuncerejev je bil v nedeljo v Pesseriovi gostilni pod vodstvom g. Vesteneka. Iz poročil je bilo posneti, da šteje društvo 52 članov. Kljub temu, da ima društvo malo sredstev, so člani zelo agilni. Člani imajo številne sloveče pasme. Razen tega pa pospešuje društvo tudi rejo golobov in kokoši posebnih pasem. V tekočem letu namerava društvo prirediti razstavo zajcev, kokoši in golobov. Pripomnimo, da so člani sami iz svojih sredstev prispevali za nabavo potrebnih omarič za to razstavo. Ker namerava društvo rejo kunccev dvigniti in jo razširiti posebno med deco, bo prosilo za podporo pri banki upravi. Ker je dosedanj. predsednik g. Vestenek odložil predsedstvo, ker se odseli, ga je društvo izvolilo za častnega člana. Dalje je bil izvoljen za častnega člana tudi g. Stalzer, posestnik iz Orešja. Tajniku g. Pleteršku pa je bila podeljena diploma za njegove zasluge do društva. Na novo je bila izvoljena naslednja uprava: predsednik g. Pleteršek Josip, podpredsednik g. Stalzer Alojzij, tajnik g. Milošič Jakob, blaginjak g. Vauda Ignac, odborniki gg. Fürthner Josip, Stožer Jakob in Erič Rudolf.

a— Sokol bo imel občni zbor v soboto 23. I. m. ob 20. v Narodnem domu.

a— Izprememba posestva. Hišo g. Majheniča v Vošnjakovji ulici je kupil g. Rašl Ivan, trgovec od Sv. Vida pri Ptuj.

a— Koles. klub »Zvonček« priredi danes ob 15. v gledališču izro »Zaklad«, narodni igraček v 4 dejanjih.

a— Kino. Danes ob pol 19. in pol 21. se bo predvajal zvočni film. »Pojoči norec«.

a— Mesar Martin Kolarčič se je preselil iz Slovenskega trga v nanovo higijenično preurejeni lokal Krekova ulica št. 1, kjer bo imel dnevno na razpolago vsakovrstno meso po najnižjih cenah in se vljudo priporoča.

a— Poslovanje ptujske policije v preteklem letu. V letu 1931. je bilo na policiji podanih 705 prijav raznih prestopkov. Med temi jih je bilo 350 zaradi kršenja cestnega reda, 113 zaradi kaljenja nočnega miru, 50 tatvin, 13 zaradi prostitucije, 8 zaradi trpinčenja živali, 3 požari, 15 steklin, 34 obrtnih prestopkov, 21 zaradi berančenja, 9 zaradi krošnjarenja, 5 zaradi prekrščenja policijske ure, ostale pa se nanašajo na druge manjše prestopke.

a— Aretacija tatice. Policija je aretirala v mestu neko Beločevco Ano iz Cvetli, občina Bednja, ki je prodajala po hišah razno obleko sumljivega izvora. O zadavi je bila obveščena policija v Mariboru, ki je javila tukajšnji policiji, da je imenovana res ukradla pri Sigi Stefanu, železničarju in posestniku v Digošah pri Mariboru več oblek, 5 kg svinjskega mesa in tudi 10 kg slanin.

a— Svojega očeta je pretepel. 62-letni prevzitar Fekonja Jožef v Okoslavcih se je nekaj sporekel s svojim sinom Antonom Fekonjo, posestnikom istotam zaradi prevzika. To je sina tako užejilo, da je svojega starega očeta pretepel tako močno, da se je starček moral zateči v ptujsko bolnico na zdravljenje.

a— Seženj drv se je prisvojil. Emeršič Franc, viničar iz Vareje, si je decembra iz gozda Habjančica Jožefa, posestnika v Vareji, prisvojil večjo količino drv, katere je doma razžagal in si napravil 1 seženj cepeljenih drv. Dne 15. I. m. je drva prodal nekemu trgovcu pri Sv. Vidu pri Ptuj za 250 Din. Trgovcu je izjavil, da mu jih je Habjančič dal za opravljeno delo. Habjančič pa trdi, da mu je res dal lani jeseni za kake tri vozove po večini vejčja, nikakor pa mu ni dovolil, da si vzame drva. Zadeva je bila prijavljena orožnikom in se bo z njo pečalo sodišče.

Iz Konjic

a— Podružnica Čebelarstva društva za srez Konjice bo imela redni občni zbor z običajnim dnevnim redom v nedeljo 31. I. m. ob 9. v deški mestniški šoli v Konjicah. Čebelarji posetijo lahko ob tej priliki vinsko razstavo in se udeležijo občnega zbora podružnice Sadlarskega in vrtarskega društva, ki bosta tudi tega dne v našem trgu.

Iz Šoštanj

a— Občni zbor mestnega gasilskega društva bo v četrtek 28. I. m. ob 20. v dvorani hotela Unona. — Družniško gasilno društvo bo pa zborovalo pri Gregorevčevu v nedeljo 31. I. m. ob 15.

a— Konzum tobačnih izdelkov. Lani se je v šoštanjskem sodnem srezu, ki obsega 10 občin s 46 trafikami in 15.872 prebivalci, potrošilo za 2.892.216 Din tobačnih izdelkov proti 3.589.890 Din v letu 1930. Zanimivo je, da množina porabljenih tobačnih izdelkov ni padla, nazadovanje v finančnem efektu pride le od tega, ker so se lani bolj kakor predlanskim kadile cenejše vrste. Največ prostovoljnega davka so plačali kadilci občin Šoštanj in Velenja, najmanj pa oni v Št. Lju pri Velenju.

Iz Slovenjgradca

a— Idealna smuka v slovenjgraškem okraju. V zadnjem času je zavzel smučarski sport v naših krajih staro in mlado. Kakor čitamo, se je marsikateri naš kotiček odkril kot idealen za smučanje. Tudi naša doslej nepoznana Mislinjska dolina je v zadnjem času zelo oživila in so naša brda polna smučarjev ne samo iz bližnje okolice, ampak celo iz Maribora in tudi iz Ljubljane. Agilni Mariborski smučarski klub si je izbral idealen teren v Ribnici na Pohorju čez Kopo v Slovenjgradec. Iz Slovenjgradca pa imajo izbrbo na razne kraje kakor proti Urški gori ali proti Podgorju, Kotljam in drugam. Smuka je sedaj idealna. Na 30 cm debeli sneg je padlo do 5 cm snega. Temperatura je do — 8 C. V vseh krajih so cene in postrožba v redu. Podrobne informacije se dobe pri Smučarskem klubu v Slovenjgradcu. Prepričani smo, da bodo vsi oni, ki bodo prvič pohiteli v naše kraje, ponovno izrabili priliko, da pridejo k nam.

Iz Prekmurja

a— Uspešna intervencija. V sezonskih mesecih je bilo približno 300 delavcev iz Prekmurja zaposlenih na državnem posestvu Karadjordjevu pri Bački Palanki. Delavci, ki ob odhodu niso prejeli plač, so se obrnili do poslanca g. Benka, ki je vložil v zade

SOKOLSTVO

Savezna prednjaška šola bo tudi letos, in sicer za člane v Mariboru, za članice pa na Taboru v Ljubljani. Pouk bo prišel 1. februarja in bo trajal do 15. junija. Prijavilo se je že 67 članov in 49 članic, ki bodo napravili sprejemni izpit v šolo pred posebno komisijo. Pozdravljamo ta korak saveznega tehničnega vodstva, saj se bo le tako po lacoma zmanjšalo pomanjkanje res dobrih vadijteljev v Sokolstvu. Absolventi teh šol imajo važne naloge, da prirede in vodijo župne tečaje, ki so novost zelo potrebni.

Enotna nova povelja za redovne vaje izdelalo savezno načelstvo s sodelovanjem najboljših sokolskih strokovnjakov. Razočelana bodo vsem društvom in jih morajo znati vsi vadijtelji in načelniki. Prihajajoča so vojaški povelji, vendar pa imajo enotne, sokolske značilnosti.

Mečevanje v Sokolstvu. Tehnični odbor je povelil br. Kukca, da prouči vprašanje uveljevanja mečevanja v društvu, kjer se je že svoji čas zelo intenzivno gojilo. Poročevalci so izdelali poseben predlog, nakar bo savezno tehnično vodstvo vpeljalo v Tyrš sam je že v prvih letih Sokolstva zelo intenzivno gojil mečevanje in borenje s floretom zlasti v praškem Sokolu, kjer je ta panoga še vedno izdatno zastopana v rednem večbalnem nastru za vse vrste.

Drobni iz saveza. Vodilno društvo župe v Banji Luki je pod pokroviteljstvom bana vrbske banovine br. Sv. M. Josaviljeviča slovesno posvetilo prvi temeljni kamen novega Sokolskega doma. Župa v Karlovcu je imela prednjaški tečaj, ki se ga je udeleževalo 12 članov in 21 članic Sokol. Skuplje I. je otvoril lastni dom. Sokolska četa v župi Tuzla je razvila svojo zastavo na svečan način. Tudi v Velikem Bečkereku so imeli župni vadijteljski tečaj, ki ga je obiskovalo 11 članov in 37 članic, kar je pač velik uspeh. Župa ima polno novih članov.

Sokol v Dobovi je imel drugo redno letno skupščino 16. t. m. v sokolski telovadnici. Otvoril in vodil je zbor, kateremu je prisostvoval kol. delegat celjske župe br. Holc. starosta br. Pečnik Jože Br. starosta se je v daljšem govoru spomnil br. dr. Scheinertja in očitno njegove zasluge za sokolstvo. Zbor je zaključil spominu velikega pokolnika trikratni »Slava! Po trikratnem »Zdravilo na starostu prestolonaslednika Petra je podal br. starosta splošno sliko o društvenem delovanju. Kakor vsa posavska društva tazen brezganskega, je tudi dobovski prestopilo od zagrebške župe k celjski. Iz poročil ostalih funkcionarjev je razvidno, da je ostalo društvo glede članstva skoro na isti višini. S številom telovadec pa prednjači društvo skoro vsemu Posavju. Na predlog br. Cirmana je bil predložen br. blažavski in vsemu odboru absolutni. Na predlog br. Minariča bo predloženo župni uravni v potrdilo skoro nespremenjeni stari odbor z dosedanjim starostom br. Pečnikom. Izpolnjen je odbor z br. Gerbecem, marljivim rešerjem naše dramske družine. Po daljšem razgovoru je bila nekoliko zvišana članarina za netelovadce, in sicer zaradi praškega zleta.

Občni zbor Sokola pri Sv. Lenartu v Slovenskih Konjicah se je vršil v soboto 16. t. m. v Sokolskem domu. Pred početkom smo se spomnili starostu Slovenske sokolske zveze br. dr. Scheinertja nakar

je br. starosta prešel na dnevni red. Izbrana poročila vseh funkcionarjev so pokazala, da je bilo delo v preteklem letu na vseh poljih zelo veliko in uspešno. Iz načelnikovega poročila posnemamo, da šteje društvo 96 članov in članic in 73 naraščajnikov in otrok, skupaj torej 169 sokolskih pripadnikov. Telovadečih je 89. Naše društvo je matično društvo sedmih sokolskih čet s 1071 pripadniki, od katerih je 684 telovadečih. Občni zbor, katerega se je udeležilo 87 odstotkov vsega članstva, je soglasno izvolil staro društveno upravo z br. dr. Gorškom na čelu.

Sokol Cerkljica pri Raketi je imel v nedeljo redno letno skupščino, ki je bil otvoril društveni starešina br. Werli. Iz skrbno izdelanih poročil posnemamo, da je Sokol res uspešno deloval v minulom letu. Zala je da mnogi napačno razumevajo naloge SKJ in stois še vedno ob strani Župi je bila predlagana v potrditve nova društvena uprava ki ostane v glavnem stara z izjemo podarostarost br. Kristana Jožeta, ki je hkrati izvoljen za načelnika. Načelnice s Repičeve in prosvetarja br. Klemenca Sicer na ostane v odboru redna vršnjaših društvenih delavcev. Udeležba je bila še zadovoljiva. Silvestrovo smo praznovali v prav prijetnem razpoloženju. Dramski odsek pripravlja novo igrano burko »Radikalna kura« ki jo postavi na oder 24. t. m. s pričetkom ob pol 20.

Sokolosko društvo v Bregani je imelo občni zbor 10. t. m. Brat starosta Pero Rajčević je predčital savezno poslanico, nakar so sledila izbrana poročila tainika br. Feliksa Kalina, načelnika br. Milana Jelinceva, prosvetarja br. Zdenka Dolinarja in ostalih. Društvo je marljivo delovalo v vseh nalogah sokolskega dela. Šteje 136 vseh pripadnikov, od katerih odnada na telovadnice vrste 83, in sicer 23 članov, 10 moškega naraščaja, 10 ženskega naraščaja, 20 moške dece in 20 ženske dece, ter je nastopilo, kakor na svojem javnem nastopu in slavnostni akademiji 1. decembra tudi na okrožnem zletu v Veliki Gorici, na pokrajinskem zletu v Splitu, v Krškem, Brežicah, Dobovi, Brdovcu in v Samob. Javno je nastopilo skupno 421 telovadec vseh kategorij, dočim je v telovadnici bilo vs. leto 253 telovadnih dni s 3831 telovadcev. — Prosvetno delo društva je bilo usmerjeno v glavnem na propagando in širjenje sokolske misli med narodom v okolici in na pridobivanje novih pripadnikov. Posebno se je gledalo, da se čim več mladine pridobi za sokolano. Ta akcija, izvedena po agilnem prosvetarju Dolinarju, je naravnost silajno uspešla. Druga je bila naloga, da se čim bolj aktivira pasivno članstvo. Osnovani so bili razni odseki: tarburski zbor ki ga vodi br. Rozijan, članski pevski odsek netelovadcev, ki ga vodi br. Zdenko Dolinar. Obstoji tudi otroški pevski zbor, ki je za parkrat nastopil in žel priznanja, in pa že mnogo let obstoječi dramski odsek pod vodstvom prosvetarja. V novembru je prosvetni odbor priredil idejno šolo kot nekako duševno pripravo za praznovo 1. decembra. Razen tega je društvo sodelovalo pri proslavi Zrinjsko-Frankopanski in desetletnici vladanja kralja Aleksandra. Skupno je bilo 6 predavanj, 71 nagovorov pred telovadnimi vrstami, 3 predstave ter več manjših prireditev. — Društvena administracija je tudi lepo urejena. Prispelo je 160 dopisov, a odposlanih je bilo 185. Kajigovodstvo daje točen pregled vsega gospodarskega poslovanja. Upravni odbor je imel 12 sej. Uprava je z malimi izjemami ostala neizpremenjena. — Letos bo društvo praznovalo svojo desetletnico. — F. K.—

ga naraščaja, 10 ženskega naraščaja, 20 moške dece in 20 ženske dece, ter je nastopilo, kakor na svojem javnem nastopu in slavnostni akademiji 1. decembra tudi na okrožnem zletu v Veliki Gorici, na pokrajinskem zletu v Splitu, v Krškem, Brežicah, Dobovi, Brdovcu in v Samob. Javno je nastopilo skupno 421 telovadec vseh kategorij, dočim je v telovadnici bilo vs. leto 253 telovadnih dni s 3831 telovadcev. — Prosvetno delo društva je bilo usmerjeno v glavnem na propagando in širjenje sokolske misli med narodom v okolici in na pridobivanje novih pripadnikov. Posebno se je gledalo, da se čim več mladine pridobi za sokolano. Ta akcija, izvedena po agilnem prosvetarju Dolinarju, je naravnost silajno uspešla. Druga je bila naloga, da se čim bolj aktivira pasivno članstvo. Osnovani so bili razni odseki: tarburski zbor ki ga vodi br. Rozijan, članski pevski odsek netelovadcev, ki ga vodi br. Zdenko Dolinar. Obstoji tudi otroški pevski zbor, ki je za parkrat nastopil in žel priznanja, in pa že mnogo let obstoječi dramski odsek pod vodstvom prosvetarja. V novembru je prosvetni odbor priredil idejno šolo kot nekako duševno pripravo za praznovo 1. decembra. Razen tega je društvo sodelovalo pri proslavi Zrinjsko-Frankopanski in desetletnici vladanja kralja Aleksandra. Skupno je bilo 6 predavanj, 71 nagovorov pred telovadnimi vrstami, 3 predstave ter več manjših prireditev. — Društvena administracija je tudi lepo urejena. Prispelo je 160 dopisov, a odposlanih je bilo 185. Kajigovodstvo daje točen pregled vsega gospodarskega poslovanja. Upravni odbor je imel 12 sej. Uprava je z malimi izjemami ostala neizpremenjena. — Letos bo društvo praznovalo svojo desetletnico. — F. K.—

SPORT

Gradjanski v Ljubljani

Prijateljska tekma Gradjanski v Ilirija, Ob 14.30 na igrišču Ilirije.

Letos smo zgodaj začeli sezono. Prejšnje zime je pri nas na nogometnem igrišču običajno vladalo mrtvilo, letos se pa na tihi klub marljivo pripravljajo na predstoječo sezono. Zlasti velja to za oba vodilna kluba, Ilirijo in Primorje, ki bosta očitno igrala važno vlogo v tekmovalstvu za državno prvenstvo. Da obdrži Ilirija mostvo v konkidici in da bo spomladi fit, prireja tudi pozimi tekme. Zato je za danes povabila v goste mostvo Gradjanskega prvaka za zagrebškega podsaveza in večkratnega državnega prvaka v Ljubljani. Tekme z Gradjanskim so bile za Ljubljano vedno atrakcija, vedno so privlačile mnogo gledalcev, ki so pa tudi v polni meri prišli na svoj račun, kajti gotovo je, da so bile vse brez izjeme napete do skrajnosti in izredno zanimive. V spominu so nam še lanske srečanja z Gradjanskim v Ljubljani, ki so končala enkrat z zmago Ilirije, drugič z zmago Gradjanskega. Tonoj je favoriti Gradjanski, ki pošlje v borbo dobro strnirano enalistico, ki je baš v zadnjih nastopih proti sloviti inozemskim nasprotnikom pokazala kaj zna. Prepričani smo, da bodo tudi v Ljubljani dokazali da je zagrebški nogomet na visoki stopnji.

Ilirija sicer od Haskeve tekme naprej ni nastopila, ima pa za seboj dober kondicijski trening. Upano da nas bo častno zastopala in da bo zmagala z znano ji borbenostjo in voljo. Tekma se vrši na igrišču Ilirije in se prične ob 14.30. Sodil bo gospod Deržaj.

Raznijs

smuških tekem v kombinaciji za prvenstvo Gorenjskega zimsko-sportnega podsaveza, ki bodo 30. in 31. t. m. v Kranjski gori pod častnim pokroviteljstvom bana Dravske banovine g. dr. Draža Marušića.

Smuški tek Smuški tek bo v soboto 30. t. m. ob 14.30 na 17 km dolgi progi, s startom in ciljem v Kranjski gori. Tek se bo ocenjeval posamezno in v kombinaciji.

Skakalne tekme. Skakalne tekme bodo v nedeljo 31. t. m. ob 11.30 za vse tekmovalce, verificirane v GZSP. Skoki se bodo ocenjevali posamezno in v kombinaciji. Ob 14. propagandno skakanje, katerega se morejo udeležiti tudi člani verificirani v ostalih podsavezih.

Slojna določila. Tekmuje se po pravilih JZSS. Pravico udeležbe imajo vsi v GZSP verificirani člani, stari nad 18 let. Prijave za tekme se pošiljajo pisмено s tekmovalno prijavnico (v kateri je treba navesti, ali tekmuje prijavljeni samo v teku skokih ali kombinaciji) in prijavnino vred na naslov Jože Cinković, Jesenice, Ruardov trg št. 1, Gorenjsko. Prijavnina do vključno 28. t. m. na zgoraj označen naslov znaša za vsako posamezno tekmo 10 Din. Kasneje se prijave proti dvojni prijavnini na mestu starta. Tekmovalci naj bodo po možnosti v Kranjski gori 30. t. m. ob 8. zjutraj, najkasneje pa ob 11., ker bo ob 12. žrebanje za vse tekme, objavitelj proge in zdravniški pregled Vse v hotelu »Slavec«. Razglasitev rezultatov in razdelitev daril bo v nedeljo 31. t. m. ob 16. v hotelu »Slavec« v Kranjski gori.

Vodstvo tekme je v rokah smuško-tehničnega odseka GZSP.

Darila. Prvi štirje v vsaki skupini prejmejo lepa častna darila. Prvak v kombiniranem tekmovalstvu dobi poleg častnega darila še naslov »Smuški prvak GZSP« v kombiniranem tekmovalstvu za leto 1932-33. Ako bo zadostno število prijav, bodo na gajenja vsa v komb. tekmovalstvu in teku dosednja mesta.

Prireditve se bo vršila ob vsakem vrenenu. Eventuelne spremembe se bodo pravočasno objavile v dnevnem časopisu.

Koturaški savez kraljevine Jugoslavije

»Triglavskega pododbor« je zboroval v nedeljo 17. t. m. ob polnoštevili udeležbi včlanjenih klubov v restavraciji »Fritze« v Ljubljani.

Tainik se je v obširnem poročilu spomnil 13 oktobra lani umrlega bivšega predsednika in večletnega člana upravnega odbora »Triglavskega pododbor« g. Franca Gorina, ki je bil izredno agilen delavec na kolearskem sportnem polju. V znak sožalja so se zborovalci dvignili raz sedeže. V Triglavskem pododboru so včlanjeni ko-

lesarski klubi »Novo mesto«, »Ribnica«, »Kamnik«, MK »Ilirija«, Velopedski bataljon, kolearske sekcije SK »Bistvo« na Jesenicah, SK »Zagorje«, SK »Vrhnika«, SK »Svoboda« v Ljubljani, SK »Diska« v Domžalah, MK »Ilirija« odsek Kranj in Kolearski klub »Zarja« na Jesenicah. Organizacijski odsek Triglavskega pododborja je tudi letos vodil obširno korespondenco z raznimi kolearski na deželi, ter je upati, da se bo v prihodnji sezoni prijavilo zopet nekaj novo ustanovljenih klubov, nakar bi bil omogočen načrt ustanovitve »Dolenjskega«, »Notranjskega« in »Gorenjskega« (sedanjega Triglavskega pododborja).

Po pravilih pododbor nima lastne blaginje in tudi ne dohodkov. Kakor vsako leto, je tudi letos Motokolearski klub »Ilirija« priiskoval pododboru z znanimi denarnimi sredstvi na pomoč ter tako omogočil vse obširne prireditve. Financiral je tudi celokupne administrativne in organizacijske posle.

Občni zbor izreka posebno zahvalo sportni rubriki »Jutra« ter ostalim dnevnikom. Tehnični referent je poročal, da so vsi včlanjeni klubi prirejali klubske in medklubne dirke po sportnem koledarju. Posebno je omeniti medklubno kolearsko dirko MK Ilirije na 152 km, Zvezdno vožnjo vseh kolearskih klubov v Ljubljani o priliki otvoritve ljubljanskega velesejma, dalje X. zvezdno dirko v Celje. Cestna prvenstvena dirka »Triglavskega pododbor« se je vršila 28. junija na krožni progi pri Gosupljem na 152 km, gorsko prvenstvo Triglavskega pododborja na 27. septembra na Vrhniki. Dirkači pododborja so tudi pri državnem prvenstveni dirki dosegli lepe uspehe.

Po soglasnem absolutoriju odstopi vsu odboru se je izvolil novi odbor: predsednik Rudolf Zvalcar, podpredsednik Ivan Vrečar (Domžale), tajnika Pavle Pele in Franjo Fritz, tehnična referenta Anton Breškvar in Josjo Šolar, savezni delegat Vekoslav Kepec, odborniki, predsedniki oz. delegati posameznih včlanjenih klubov. Sprejet je bil tudi predlog, da naj na glavni skupščini Koturaškega Saveza kraljevine Jugoslavije vsi delegati Triglavskega pododborja predlagajo, da se bo dirka letos vršila državna prvenstvena dirka na krožni progi pri Gosupljem.

Prvenstvo I.ZSP

LZSP razpisuje svoje prvenstvo v kombiniranem tekmovalstvu, in sicer 31. januarja in 2. februarja t. l. v Mojstrani ali Kranjski gori.

Prvenstvo podsaveza se vrši v kombiniranem tekmovalstvu in mejeje prvi trije plasirani častna darila. Tek na daljavo se bo vršil 31. januarja in skoki 2. februarja. Nato se razglase rezultati kombiniranega »tekmovalstva« razdele darila.

Lahko da se tekmuje tudi v vsaki disciplini posebej ter prejme prvi plasirani v teku in prvoplasirani v skokih, ki ne bi bil nagraden v kombiniranem tekmovalstvu, občinski darila. Zatorej se tekmovalci lahko udeležijo vsak, ker je dana možnost da tekmuje v obeh panogah, ali samo v teku ali pa samo v skokih.

Tekmujejo lahko vsi pri JZSS verificirani tekmovalci. Prijavnina za tekmovalca znaša 5 Din. Prijave se pošiljajo do 29. t. m. na naslov: Kunstelj Tone, Ljubljana, Masarčkova 14. levo. Naknadne prijave so mogoče proti dvojni prijavnini do začetka žrebanja.

Vsi podsavezni klubi se pozivajo, da se tekmovalci udeležijo vsaj s tremi tekmovalci, brezgogolno na morajo vsi poslati vsaj klubskega prvaka.

Gorenjski zimsko-sportni podsavez vabi vse člane ožje uprave na važno sejo, ki bo v torek 26. t. m. v kavarni čon na Jesenicah. Z ozirom na podsavezne tekme se pričakuje polnoštevilna udeležba. Podsavez obvešča vse svoje klube in društva naj znanjane o izvršenih prireditvah redno navarvajo v dveh izvodih ter naj pošljejo redno po enega na Savez v Ljubljano enega na podsavez na Jesenice. SK Bistvo na Jesenicah je otvorilo v sredo dne 20. t. m. na svojem igrišču v Kurji vasi občirno drsalnišče, ki je namenjeno vsem prirediteljem drsalnega sporta. Drsanje je dnevo od 17. naorej. Vstopnina za drsalca in drsalca na tri 1 Din.

Motokolearski klub Ilirija v Ljubljani bo imel XX. redni letni občni zbor 14. februarja ob 9. dnošne v »Prešernovi sobi« restavracije »Novi svet«. — Upravni odbor.

SK Ilirija. Plenarna seja upravnega odbora ob 26. t. m. ob 20.30 v kavarni »Emona«.

ASK Primorje (lahkoatletska sekcija). Gimnastični treninji se vrše vsak torek in četrtek od 18. do 20.30 v telovadnici na učiteljski Naprosamo vse lahkoatlete, da se teh treningov zanesljivo udeležujejo. Prvi treninng je prihodnji torek 26. t. m.

Drsalne tekme. Tekmovalci in tekmovalci, ki se zanimajo za razpisane tekme ter sploh drsalci, ki imajo veselje in podlago za redno vežbanje v umetnem ali brez drsanju, naj se javijo danes med 9. in

10.30 na sportnem drsalnišču SK Ilirije pri članah načestva drsalne sekcije.

Tekmovalci na veliki smuški tekmi na Pohorju se povrnejo v Maribor danes v nedeljo zvečer z vlakom ob 16.26. Na kolodvoru jih sprejme godba žel društva »Drava«, s katero se podajo potem vsi smučarji v povorki v Grajsko klet, kjer bo razglasitev rezultatov in razdelitev daril. Javnost je vabljenaa k udeležbi, da tako izkaže simpatije našim vrlim smučarjem ki tako častno zastopajo Maribor na sportnem polju.

Iz življenja na deželi

BRASLOVCE. Prejšnjo nedeljo dopoldne se je vršil občni zbor podružnice Slatarskega in vrtnarskega društva v Braslovcah. V času ko je zborovalna podružnica, je imel sejo občinski kmetijski odbor, ki je sklenil da se da podružnici podpora v znesku 1000 Din. Popoldne istega dne pa se je vršil lepo obiskani občni zbor prostovoljnega gasilnega društva. Izvoljen je bil soglasno stari odbor.

DOL PRI HRASTNIKU. Glede notice o proračunu naše občine, ki je pomotoma izšla danes teden v kamniški rubriki, ugotavljamo naslednje: Da se v občinskem proračunu za l. 1931. ni vnesla postavka 80.000 Din kot 12.5% prispevek za hrastniško šolo, je vzrok ta, ker se takrat, ko se je občinski proračun sestavljal, to ni bilo znano občini. Za l. 1932 se je vnesla v občinski proračun za hrastniško šolo celo postavka 38.096.37 Din, to je 12.5% odstotkov vsega proračuna za redne izdatke, in to kljub temu, da je s to vsoto letošnji proračun hrastniškega kraj. Šol. odbora presegel lanskega za 57 odst., kar ne odsvarja tožalnim odlokom in zakonu. Zneska za amortizacijsko posolilo za novo hrastniško šolo se ni vstavilo v letošnji proračun, ker hrastniški kraj. Šol. odbor še do danes ne samo, da nima v rokah nsojila, nima niti še določenega stavbišča za novo posolje. Ako bi občinska urava že letos dala v proračun postavko za amortizacijsko posolilo, ki v resnici še ni realizirano, bi ravnala v protislovju z odloki min. financ in banke oblasti, ker doklaja, ki bi bile višje od lansk. se ne bo obo drželo in to posebno ne v našem primeru, ker bi se morale občinske določke zaradi hrastniške šole zvišati za več kot 100 odst. Vse to na je končno zaleda banke urave, ki si jo gotovo znaa noškati pravilnih poiatkov za nepristransko presojo te zadeve.

ĐRAVOGRAD-MEZA. Malokdaj čitamo v časopisih o našem Sokolu, ki pa kljub temu uspešno deluje. V nedeljo 17. t. m. je polagala društvena uprava našega Sokola račun o delovanju v preteklem letu. Iz poročil funkcionarjev je bilo razvidno, da je bil Sokol vedno delaven. Samo poglavitno zunanost in notranjost Sokolskega doma, ki je bil zgrajen s požrtvovalnostjo članstva. Letos so dom na zunan in znotraj prenovili. Kako so priljubljene prireditve našega Sokola, se je preprical vsakdo, ki se je teh udeleževal. To priča tudi velik gnetni uspeh. Iz poročil br. blaginaka smo posneli, da izkazuje društvo prav lepe dohodke od prireditev. Tudi število članstva je naraslo napram prejšnjemu letu za 60%. Br. načelnik nam je prikazal na podlagi statističnih podatkov delovanje prednjaškega zbora, ki je nadvse zadovoljivo. Posebno lepo je število telovadečec. To je prav! Na obnem zboru je članstvo z zadostno znanje na znanje poročilo uprave in se soglasno izreklo z malerkostnimi izpremembam za isto upravo s starostom br. dr. Eratom na čelu.

IHAN. Našo revno občino je huda sedanjost tem bolj zagrabil, ker prevladujejo pri nas le prav mali kmetje. Slamnikarstvo je nudilo oporo večini teh posestev. Čas, ko so pozimi v vseh hišah pletli kite in izdelovali navadne slamnike, ni daleč za nami. Večina odraslih jih je bila v tovarnah za slamnike. Sedaj jih je pa mnogo brez dela. Vendar pa nismo popolnoma obupali in poizkušamo rešiti, kar se da. V nedeljo 17. t. m. je imel veterinarski svetnik g. Rauter J. pri g. županu zelo zanimivo predavanje o živinoreji, ki so mu sledili vsi z zanimanjem. S predavateljem je prišel tudi g. sreski načelnik Voušek iz Kamnika. Navzoči poslušalci, bilo jih je okoli 60, so ga pozdravili z veseljem, saj je žrtvoval edini prosti dan v tednu naši občini, ki leži na skrajnem koncu sreza, da ras vzpodbudi k skupnemu delu za napredek in da spozna naše težnje. Že takoj ob prireditvi v naš srez je pokazal na naši sadjarski razstavi v Domžalah, kako pri sru mu je dobrobit kmeta. Obema smo prav hvaležni in želimo le, da bi jih videli čimprej zopet v svoji sredi.

LESCE. V nedeljski številki »Jutra« na strani 14. je bil pod naslovom »Z nožem v hrbet« objavljeno kratko poročilo, iz katerega zveni, kakor da se je vršil prejšnji petek v Lescah neki pretep. Ker pa v vsaj občini ni znan ž več let noben pretep, se manj da bi katerega zaradi noža poslali v bolnico, ugotavljamo, da omenjena vest v navedbi kraja ni točna.

MUTA. Trg Muta leži na severozanadu dravske banovine in šteje 950 prebivalcev. Lani se je v Muti rodilo 15 otrok, umrlo pa je 9 ljudi, kar pomeni, da imamo zdravje v občini, priporočljivo za letovišarje. Poročili so se samo 3 pari. — Kriza pri konsumu pitač in tobaknih izdelkov ni norev občutna. Na Muti se je lani popilo 242 hl 37 l vina, 23 hl 20 l vinskega moša, 234 hl 90 l piva, 20 hl 40 l žganja likerjev, k njaka in ruma. To so lepe števke, a še lenši bi bil zupiti denar, če bi ga imeli v rokah. Štirje trafkanti na Muti so lani prodali za 378.250 Din raznih vrst cigar, cigaret in tobaka. Največ so prodali cigaret Sava in Zeta Dne 17. t. m. je podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda priredila v šolskih prostorih božično za revne šolske otroke. Obdarovanih je bilo okoli 60 siromašnih otrok z lepimi darili. Zasluga za obilno obdaritev gre predvsem g. Perkovi in gđ. učiteljici Sušovi, ki se nista bali truda pri zbiranju darov. Siromašnih družin na Muti pa se je spomnil tudi bivši trgovec na Muti g. Oset sedaj v Mariboru: poslal je na naš župni urad precejšnjo količino šnečeriškega blaga tako sladkorja, kave riža in drugega. Najleša hvala!

MARENBERG. Za Marenberg in bližnjo okolico se je ustanovil pripravljalni odbor protituberkulozne lige. Predsednik pripravljalec odbora je zdravnik dr. Alfonz Hönigman, tajnik šolski uravritelj Leknik Mirko, blaginak pa župan Siebert Wrentschur. Prehvalstvo prinočemo da se vniče v to članekoljubno ustanovo — Sokol Marenberg-Vuhod je gledališki oder

lepo prenovil. Danes bo na njem otvoritvena predstava z veseloigro »Peg srček moj«. Vse vloge so v dobrih rokah. Pridite! — Sedstedenjski kmetijski tečaj se je pričel 19. t. m. na Muti. Podoben tečaj je bil lani v Vuhredu in je dobro uspel.

SENOVO PRI RAJHENBURGU. Tiho je življenje v naših krajih. Za volitve dne 8. novembra pa je bilo tudi pri nas zelo veliko zanimanja. Lepakov za abstinenco je kar deževalo, pa vse eno ni nič pomagalo, zmagala je razsodnost. Na dan volitev se je odzvalo klicu države 356 volitev (od 678). Od delavstva rudnika Reštanja je glasovalo nad 90%. Društveno življenje je pri nas še v povojih, pa se lepo razvija kljub splošni krizi, ki jo nemalo občutimo tudi pri nas. Sokolska družina prednjači »sm ostalim. 1. decembra smo imeli »lovdno akademijo pod skrbnim vodstvom br. L. Korinska, 5. decembra Miklavžev večer, 21. decembra smo uprizorili igro »Babilone« v režiji br. Košutnika, dalje smo imeli družabni večer na Silvestrovo. Zdal je pripravila igra »Matiček se ženja«. Gasilsko društvo je priredilo dve zabavi, da pridobi novih sredstev za kritje dolga na motorni brizgalni, ki jo je nabavilo lani. Svobodaši so igrali igro »Golgotca«, s katero so gostovali tudi v Sokolskem domu v Sevnici. Pri tej priliki naj omerim, da je dopisnik iz Sevnice poročal, da je med odmoru svirala godba »Svobodec«. V resnici pa je igrala Delavska godba, ki jo vzdržujejo vsi delavci in nameščenci rudnika Reštanj, ne pa samo rudarji »Svobodaši«. Imeli smo tudi Božičnico, pri kateri je bilo obdarovanih okrog 500 otrok, za kar dolgujemo zahvalo v prvi vrsti županu občine, šolskemu vodstvu in vsem darovalcem. Obnovila se je tudi Narodna strokovna zveza, ki je imela svoj občni zbor 17. t. m. V njo vabimo vse narodno zavedno delavstvo. Isti dan smo imeli tudi zdravstveno predavanje na pobudo »Sokola«. Predavala sta gđc. Zlatka Albrechtova, učiteljica meščanske šole, in g. dr. Benedičič Franjo, zdravnik bratovske skladnice in župan. V kratkem se bo vršilo drugo predavanje s sklopičnimi slikami. V nedeljo 24. t. m. pa bo občni zbor Sokola v šolski telovadnici na Senovcu.

SV. JURJ O JUZNI ŽELEZNICI. V sredo 13. t. m. se je vršil v Mastnoku gostilni ustanovi občni zbor krajevne organizacije Jugoslovske radikalne kmetijske demokracije, ki je bil prav dobro obiskan. Občni zbor je otvoril župan g. Josip Cretnik, ki je v kratkih besedah orisal važnost nove organizacije. Pri volitvah je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik župan g. Josip Cretnik, podpredsednik g. Franjo Mastnak, tajnik g. Franče Hajšek, drag. Josip Cretnik, podpredsednik g. Svetina Franč, Franč Zagar, inž. Petkovšek, Bolka Franc, Schescherko Emil, Leskošek Franc in Rataj Alojz, namestniki: Ferleš Rudolf, Trepanč Jože in Jug Alojz.

ŠKOCIJAN. Gđc. Julija Plavčeva je podala ostavko na mesto poistice. Na njeno mesto je prišla gđc. Pepca Kovarčičeva iz Tržiča pri Mokronogu. — Županstvo razglasa, da bo seja občinske uprave v nedeljo 24. t. m. v tukajšnjem občinskem uradu.

VISNJA GORA. Sejem sv. Neže v četrtak je bil kakor vselej tudi letos zelo dobro založen. Priganih je bilo na trg 520 glav živine, kar je sicer za malenkost manj od lani, vendar pa še vedno dokaj lepo število. — Smuka na planoti Sv. Duha je bila ves tedne živahna. Določena je bila smučarska tekma že za minilo nedeljo, vendar se je zaradi takratnih snežnih prilik odložila na poznejši termin. — Pod našo lipo se je zopet namestil prater, da sicer prilike za take zadeve v našem kraju niso preveč ugodne.

Novi grobovi

V Arji vasi pri Petrovcah je v visoki starosti 96 let preminil posestnik g. Bernard Koren. Pogreb pokojnika bo v ponedeljek ob 15. v rodbinsko grobnico na župniškem pokopališču v Zalcu.

V Hlebacih pri Lescah je umrla v visoki starosti 85 let ga. Ana Kristanova. Pogreb pokojnice se bo vršil v ponedeljek ob 10.

Pokojnika bodi ohranjen blag spomin, žalujočim naše sožalje!

Viki Kocbekovi onkraj groba

(Spomin ob 21. dnevnici njene s mrti)

Prve vijolice na mojem vrtno se cvetele za Viko, ljubitelico cvetlic; enako arabis, binkoštni nageljčki, potonke. Sprejemala jih je s sladkim nasmehom. »Zopet nesem rožice domov, tako jih ljubim...« Poslednje so bile jesenske žrnateme. Ni slutila, da so bile zadnje v življenju. Pomenkovali sva se, kako gre leto h koncu, kako veliki žrtev je imelo v Kranju. Z vsemi je čustvovala, ali usoda ni čustvovala z njeno rodbino. Preden je leto utonilo v Silvestrovo noč, je oznanil mrtvaški zvonček, da gospe Vike Kocbekove ni več med nami. Z neutolajljivo bolestjo smo poslušali novico in nismo verjeli. Šele, ko smo videli mrtvo, in ni bilo več onega iskrenega pogleda, prijaznega nasmeha in tolažljivih besed iz njenih ust, smo spoznali tptko, grozno resnico. Umrla je dobrončna, sorogru nenadomestljiva, ljubla zvesta žena, otrokom pohojna, zlasti mamica.

Ko so dolžili gospe Viko Kocbekovo k zadnjemu počitku

KRALJESTVO MODE

Lepe maske

Letos bodo velike maskarade bolj redke, toda ker je kostumiranje najbolj imenitna zabava za staro in mlado, bodo take prireditve v skromnem slogu vendarle dobro obiskane.

Kostum se mora predvsem prilagati individualnosti nositelja, razen tega pa moramo letos še bolj kakor navadno gledati na to, da nas čim manj stane. Slednje pravilo je popolnoma v skladu z letošnjo modo, ki zahteva, naj bo maska primitivno originalna, češ da dragoceni, v vseh podrobnostih izdelani kosti niso dekorativni. Silno važna je seveda kombinacija barv, kajti izkušnje uči, da se pri taki priložnosti uveljavijo le živi, jasni toni. Bistvenega pomena je seveda dobra ideja: kostuma, večina namreč pripomore le originalna zamisel k velikemu uspehu.

Lepo masko dobimo, če opremo navadno večerno obleko s kostumskimi prilaski, kar zmanjša stroške na najmanjšo mero. Toda tudi s par skromnimi, a spretno izbranimi motivi si preskrbimo »pristno« masko, ki nas bo jako malo stala.

Lep kitajski kostum kuljev sestavlja široke pizamate hlače in živote iz svetle svile, poslikane s pisanimi krizantemami. Rokavi so zaradi kontrasta črne barve, slamnato pokrivalo pa ima tipično kitajsko obliko (1. skica).

Zelo originalna je naša zamorka. Pri tej frizuri je največje važnosti dobra, rjava šminka ki mora biti jako trpežna, ker sicer lahko pride do katastrofe... Lasulja naj bo iz debele črne volne, nakit pa iz lesenih ali steklenih krogel. Enostaven život iz izdelan iz progaste svile, krilce pa iz nanizanih slamatih bilk. Živobarvna šerpa okoli pasu dopolnjuje to nenavadno sliko (2. skica).

Naša »lepa španka« je še bolj enostavno napravljena. Ta maska temelji namreč na pisani, rožasti poletni obleki, čez katero prirpemo ogromno pentljo iz črnega atlasa z dolgimi, zvoncečimi ukrojenimi kraji. Razen tega si nabavimo neizogibni španski glavnik z rojami in živobarvno tenčico. »Lepa španka« je s tem gotova (3. skica).

Dame, ki se ne zadovoljijo s takšno pri-

COUCH ZOFÉ

dobite pri tapetniku

RUDOLF SEVER

MARIJIN TRG ŠTEV. 2.

mitivno rešitvijo tega vprašanja, bodo uporabile moderno idejo kakete. K poljubni večerni obleki nosimo klobučev-nasto čepico v podobi vrtnega lonca, s kaktus-jami iz žice in zelene klobučevine ter prav takšne manšete na golih rokah. Tudi na obleko pripnemo tak »embleme« iz živo-barvne klobučevine (4. skica).

Navdušene igralkice bridgea naj vtisnejo svoji večerni obleki znake svoje kvartopirske stasti in si na ta način pribavi-jo silno apartno masko. Karte se pritrdi-jo v obliki okrajcev na dolgih rokavicah, in v skladu s tem pahljačasti šop kar na ramenu. Tudi originalno pokrivalo sestoji iz igralnih kart (2. skica).

Večerna ogrinjala

vidimo letos v dveh oblikah. Sicer je kratka jopica originalnejša in cenejša, toda visoke in stasite dame si še vedno raje nabavijo dolg plašč, ki ga poljubno, a slikovito drapirajo ob životu. Rokavi so neprilicno nabrani, ob vratu pa je pritrjen visok ovratnik z moderno zavezanimi

konci. Takšen plašč je navadno iz črnega baršuna in ga garniramo s krznom bele ali peščene barve.

Mali smučar

nedvomno predstavlja eno najljubše prikazni v snegu. Njegova smučarska oprema mora biti učinkovita a enostavna. Široke smučarske hlače iz rjavega ali modrega lodna kombiniramo s kratkim telovnikom na štiri gumbje. Diskretno obleko poživljajo živobarvna čepica in pisane rokavice s prav takšnim šalom.

bodite previdni, bolezen prinaša skrbi!

Nihče ni varen pred njo, kajti nastopi lahko še danes na jutri. Zato ne čakajte na trenutek, ko se pojavi, pač pa že naprej preprečite to možnost s tem, da izločite iz Vaših organov razne nevarne bolezne strupe. Najboljše orozje zoper te je dobra prebava. To pa omogočite, če redno vsak dan pijete dva do tri kozarce

Radenske zdravilne vode

Dajte otrokom priliko, da se igrajo!

Igranje je za otroke ne samo razvedrilo, temveč tudi higienska potreba. Brez njega si zdravja in razvoja otroka ne moremo misliti. Kar se tiče igranja, bi lahko postavili sledečo tabelo: otroci od enega do šestega leta se morajo igrati vsaj osem ur na dan. Ta čas je treba računati za igro, ako se hoče, da ostane dete zdravo, da se nemoteno razvija, da ne postane nervozno, sangvinično oziroma melanholično. Seveda je treba paziti na to, da se dete ne igra delj kot je treba, ker bi se dete drugače počutilo bolno in bi postalo blazirano.

V dobi od šestega leta do pubertete, ko otroci hodijo v šolo, ni treba, da se toliko igrajo vendar je napačno misliti, da je sedaj prepovedana vsaka igra zaradi šole. Tudi srednješolci v nižjih razredih se morajo še igrati, ker to zahteva njihovo zdravje. Paziti pa je treba tudi na igračke, s katerimi se otrok igra. Igračke naj ne bodo vedno samo lutke in razkošne reči, dati jim je treba tudi takšne prednosti, ki mu že kmalu zbude zanimanje za resne pojave v življenju, n. pr. lokomotive, avtomobile, kamečke za grodnjo h.š. in drugih predmetov, različne kombinacijske igre itd. Igranje naj bo prva stvar v življenju otroka, ki ga napelje na to, da počne misliti in kombinirati.

Poleti, ko je toplo, se naj otroci igrajo v pesku in pod nadzorstvom ob vodi. Izogibati se je vseh iger, ki bi otroka seznanile s hazardnimi igranji, n. pr. tombolo, malim ruletom, kartami in sličnim. Karte niso za otroke, sicer pa tudi za odrasle ne. Pogosto morajo biti igračke tudi tako napravljene, da se dajo podreti, pokvariti, ker kadar otrok razdiira igračko, sledi naravnemu instinktu. V njem se drami radovednost in želja po spoznanju. Zaradi tega naj se starši ne kregajo, če otroci kako igračko polomijo.

naenkrat odkrijejo; šale začno zbijati na tvojo glavo in s prstom začno kazati za teboj — glejte ga, tale je pa pesnik. Da, takšne norčije zbijajo s človekom, toda kaj kaže pesniku drugega, kakor da svoje verze na tihem zлага naprej? In kolikor si mora vsak dan izmisliti novih rim, ravno toliko si mora vsak dan izmisliti novih psevdovimov, da si sploh upa še svoje stvari kam odposlati. Toda vse, do česar se človek pribori, je zme-rom samo kakšna kratka opomba v uredniški listnici zakotnega lističa. »Svit-lav: Vaše »Pomladi«, žal, ne morem porabiti.« Ali pa: »Verin: Stvar ni še godna za tisk. Morda boste prihodnje imeli bolj srečno roko.« Grenek je pes-nikov kruh, toda kaj naj počne človek, čigar poslanstvo ni od tega sveta? Sedel bo in bo pisal dalje, umetnost je ta-ko rekoč zadeva večnosti. Nešteto pri-merov vemo iz zgodovine, da ljudstva niso spoznala genijev, ki jim jih je Bog dal, še zasramovale in kamenjale so jih množice. In kaj je nazadnje prišlo na dan? — Z žalostnim srcem je moral ves svet priznati svojo slepoto: bili so ge-niji. — Najbolje bo, če človek kar lepo sede in piše. Kar je v tebi, bo nekoč brez dvoma prišlo na dan.

In potem — potem nekega dne nena-doma napoči velika ura: njegova »Pom-lad« o, ti Jezus Kristus, ali je to sploh mogoče? — njegova »Pomlad« je zagle-dala beli dan. Mali pesnik s trepetajočim srcem prime za list in ne more verjeti svojim očem — ali sem res to jaz sam,

o, ti moj Bog, ali je res to moja lastna stvar? V greu ga duši, ko čita verze, v glavi mu medli spomin. Nobenega dvoma ni, ta pesem je njegov umotvor — samo zadnjo kitico je urednik malo po svoje predelal, ampak to nič ne de, povsem lahko se reče, da je to njegov umotvor. Človek si ne bi bil nikoli mislil, da ute-gne biti tako sijajna ta stvar. In tako jo čita še enkrat in še tridesetkrat in po duši se mu polagoma razleže tista topla, blažena zavest, da je najhujše že za njim — zdaj je čisto vse eno, ali ga Vera mara ali ne mara, nekoč jo bo lahko še od vrata žal za njim. In potem gre na ulice in išče tovarišev in prijateljev, da se jim razodene in izkaže. Bog ve, si misli, ko hodi okrog, morda so nekateri težje ljudi že brali mojo stvar in jih je zajela od dna srca in zdaj se s komolci zadevajo ob mene, pa jim iti malo ne more priti na misel, da sem to jaz sam. In tako se polagoma izprehodi po ulicah in se razodene, tako ga tovariši zvečer zvečejo v zakotno krčmo, da proslavijo ta njegov prvi triumf — in potem ni več vrnitve nazaj. Majhen pesnik si prav ta-ko brezglavo želi slave, kakor smo si svoj čas otroci v Trbovljah želeli, prebi-vati v bajti, ki jo je izpod Retij polagoma nosil plaz proti dolini. In slave je na svetu mnogo več, kakor so je vredna dela ljudi.

In tako se začne, kar se pač mora začeti. Nič ni težjega na svetu kakor pri-ti mlademu človeku v umetniško srenjo.

Zastrupljenja

Samo po sebi se razume, da je pri vsa-kem zastrupljenju treba takoj poklicati zdravnika. Do njegovega prihoda ravnaj-mo sledeče:

Pri zastrupljenju z lugom treba dati je-sih, kislo vino, citriono, mleko. Po obilno zaužitem alkoholu toplotu, na glavo pa mrzle obkladke. Po zaužitem bencinu oz. petroleju treba dati mleko. Če nastopi za-strupljenje z mesom, so potrebna odvajalna sredstva (ricinus) in klistir. Pri vpiku če-bele je staviti na dotično mesto malo sal-miaka ali pa kos sode. Pri ogljikovem oksi-du (vrenju vina i. dr.) predvsem sveži zrak! Istotako pri zastrupljenju s plinom. Pogos-ta so zastrupljenja z lizolom. To se leči s sladkornim apnom in mlekom. Pri kač-jem piku treba rano takoj izsesati in iz-zgati. Ujedeni ud se podveže. Če nastopi zastrupljenje z gobami, se mora čimprej iz-prati želodec s 0.1 odstotno raztopino hi-permangana. Pogosta so tudi zastrupljenja z različnimi kislinami. Tu je treba piti mlačno vodo, dokler ne nastopi bljuvanje. Potem se vzame soda, ali pa olje, mleko in jajca.

Radio

Izvidek iz programov

Nedelja, 24. januarja
LJUBLJANA 8: Sidiarstvo. — 9: Preda-vanje o zimskem sportu. — 9.30: Prenos »rkvne glasbe. — 10: Versko predavanje. 10.30: Marburg a. d. Lahn. — 11: Koncert salonskega kvinteta. — 12: Čas, poročila, plošče. — 15: Rezultati poskusov dr. Ve-bra. — 15.15: Dekliška ura. — 15.45: Kon-cert tamburaškega zbora. — 16.30: Gogo-ljeva »Zeničev«. — 20: Večer skladatelja Vasilija Mirka. — 21.30: Salonski kvintet. — Vmes napoved časa in poročila.

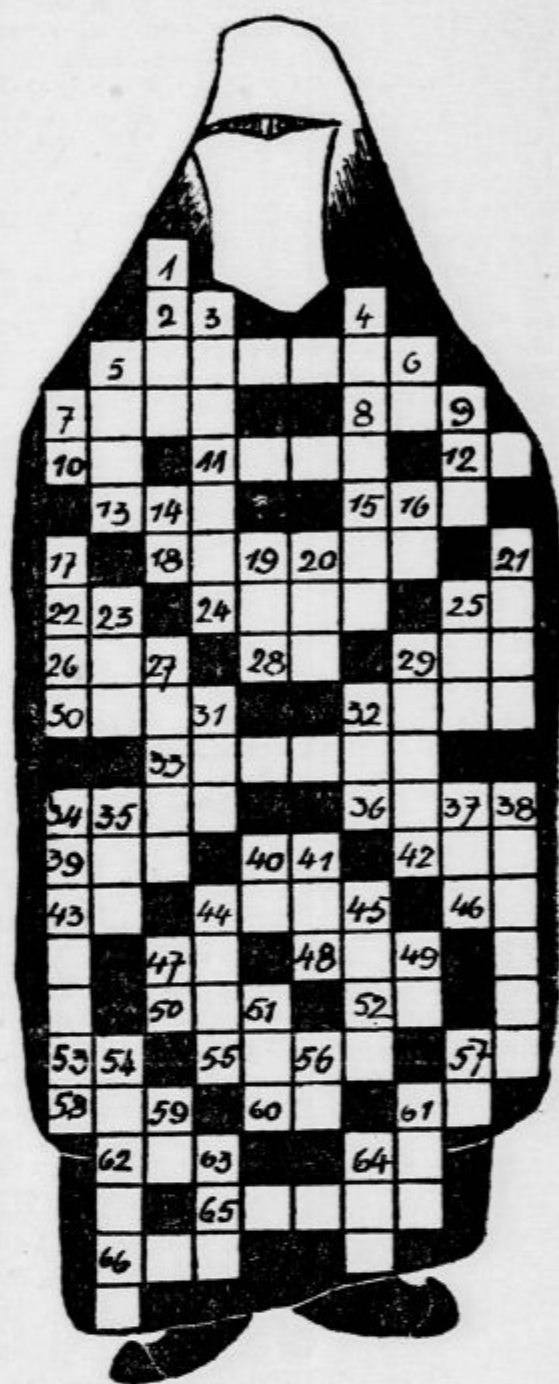
Ponedeljek, 25. januarja
LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 17.30: Salonski kvintet. — 18.30: Iz anatomije človeškega telesa. — 19: Če-ščina. — 19.30: Zdravstvena ura. — 20: Koncert radio-kvarteta. — 21.15: Salonski kvintet. — 22: Napoved časa in poročila. BEOGRAD 11.05: Plošče. — 12.05: Ra-dio-orkester. — 16: Popoldanska glasba. — 20: Večer narodnih pesmi. — 20.30: Vese-lojgra. — 21.15: Lohka godba orkestra. — 22.30: Poročila. — 22.50: Plesna glasba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Prenos zvočnega filma. — 21.30: Večer radio-orke-stra. — 22: Prenasjanje tujih postaj. — PRAGA 16.10: Koncert iz Bratislave. — 17.55: Plošče. — 19.20: Prenos iz Brna. — 21.30: Koncert na citre in ksilofon. — 20.45: Rumunski večer. — 22.30: Lohka glasba. — BRNO 16.10: Koncert iz Bratislave. — 19.20: Kabaretni program. — 20.30: Ves-rogram iz Prage. — VARŠAVA 17.35: Lohka glasba. — 20.15: Prenos operete iz gledališča. — 23.10: Godba za ples. — D'I-NAJ 11.30: Koncert kvarteta. — 12.40: Plošče. — 17: Lohka godba orkestra. — 19.45: Koncert orkestra mandolin. — 21.15: Koncert balne glasbe. — 22.30: Godba za ples. — BERLIN 19.10: Orkestralni kon-cert. — 21: Literarni program. — 22.50: Godba za ples. — MUE-LACKER 17: Orkestralni in pevski koncert. — 19.45: Kla-virski koncert. — 20.25: Drama. — 20.45: Večer Pfiznerjevih pesmi. — 23: Godba za ples. — KOENIGSBERG 16.15: Popol-danski koncert. — 20.05: Veseloljra. — 21: Komorna glasba orkestra na p'ala. — B'I-DIMPESTA 17.35: Godba za ples. — 19.45: Prenos koncerta s konservatorija. — Kon-cert ciganske kapele. — R'M 17.30: Prenos koncerta iz glasbene akademije. — 20: Plošče. — 21: Večer lahke glasbe.

Torek, 26. januarja
LJUBLJANA 11.30: Soliska ura. — 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Na-poved časa, plošče, borza. — 17.30: Or-kestri kotiček. — 18: Salonski kvintet. — 19: Nemščina. — 19.30: Predavanje dr. Ve-bra. — 20: Prenos simfoničnega koncerta iz Za-greba. — 22.30: Napoved časa in poročila. BEOGRAD 11.05: Koncert radio-orke-stra. — 16: Popoldanska glasba. — 17: Ra-dio-orkester. — 20: Pevski koncert. — 21.30: Prenos koncerta iz Zagreba. — 22.30: Poročila. — 22.50: Lohka glasba. — ZA-GREB 12.30: Plošče. — 17: Lohka godba orkestra. — 20.30: Simfoničen koncert. — 22.30: Lohka godba. — PRAGA 17.55: Plošče. — 19.20: Koncert čeških pesmi. — 19.40: Glasba Joh. Straussa. — 20.30: Kon-cert godbe na p'ala. — 21.30: Komorna glasba. — 22.20: Plošče. — BRNO 19.30: Prenos vsega programa iz Prage. — VAR-SAVA 17.35: Simfoničen koncert. — 20.15: Večer finske glasbe. — 22.10: Pevski kon-cert. — 22.50: Plesna glasba. — D'NAJ 11.30: Koncert kvarteta. — 12.40: Plošče. — 15.20: Koncertna ura. — 17: Plošče. —

19.35: Večer lahke glasbe. — 20.35: Simfo-ničen koncert. — 21.45: Lohka glasba. — BERLIN 20.05: Prenos simfoničnega kon-certa iz Hamburga. 21.10: Valčki in valč-kove pesmi. — KOENIGSBERG 16: Oro-ške pesmi. — 16.20: Lohka godba orkestra. 19.10: Koncert orkestra in solistov. — 20.05: Beethovnova »Missa solemnis«. — MUE-LACKER 17.05: Koncert orkestra in soli-stov. — 20: Kabinet glasbenih kuriozitet. 21: Spevoigra. — 22.50: Mešan program. — BUDIMPESTA 17: Popoldanski koncert. — 19.30: Prenos Puccinijeve opere »Madame Butterfly« iz gledališča. — Koncert cigan-ske kapele. — R'M 17.45: Orkestralni kon-cert. — 20: Plošče.

Križaljka „Muslimanka“

Vodoravno: 2 naziv črke, 5 razpo-red, 7 bog muslimanov, 8 vodna žival, 10 egiptovski bog, 11 žensko ime, 12 pesniška oblika, 13 mutast, 15 mesto v sev. Afriki, 18 egiptovska cigareta, 22 števnik, 24 za-imek (nemški), 25 veznik, 26 golonog, 28 vstavi »če«, 29 pesniška oblika, 30 mesto na Skandinavskem polotoku, 32 svetopisem-ski mož, 33 mesto na Apeninskem poloto-ku, 34 božja hrana, 36 možko ime, 39 žen-sko ime, 40 igralna karta, 42 klis otrok, 43 predlog, 44 planota v Aziji, 46 avto-fir-ma, 47 predlog, 48 domača žival, 50 del tedna, 52 zaimek, 53 naziv črke, 55 pesni-ška oblika, 57 kratica, 58 zvok, 60 franco-ski spolnik, 61 zaimek, 62 planina v Jugo-slaviji, 64 prislov, 65 reka v Aziji, 66 bo-deča žival.

Navpično: 1 grška boginja, 3 prerok, 4 vosek, 5 načrt, 6 kitajski general, 7 plo-skovna mera, 9 obžalovanje, 14 naziv črke, 16 naziv črke, 17 zenit, 19 del vojne opre-me, 20 pevski izraz, 21 primerjanje, 23 del obraza, 25 žensko ime, 27 jensenska zmrlji-ca, 29 pripomoček slabovidnim, 31 in 32 zaimek, 34 del muslimanske cerkve, 35 žensko ime, 37 prislov (hrv.), 38 emirat, 40 ploskovna mera, 41 nedoločni zaimek (hrv.), 44 pritok Morave (reka v Jugoslaviji), 45 pevski pojma, 47 predlog, 49 franc. spol-nik, 51 reka v Afriki, 54 mohamedansko svetišče, 56 stara oblika veznika, 57 veznik, 59 predlog, 61 solska potrebsčina, 63 jed, 64 čutilo.

Rešitev križaljke „Pingvin“

Vodoravno: 1. G. S., 3. litij, 4. ena, 5. d. g., 6. naval, 9. oliva, 10. Z. A. R. G., 11. ček, 13. ekon, 15. sil, 16. par, 17. a. o., 18. uzda, 20. orion, 21. metla, 22. lug.

Navpično: 1. gledališče, 2. pingvin, 6. no, 7. avrikola, 8. laik, 12. ekspozitura, 14. nirvana, 17. Avrel, 19. dolg, 20. Om.

L. Mrzel-Frigid:

Mali pesnik nastopi karijero

Ali veste morda za kakšno bolj čudo-vito in bolj nezasišano stvar, kakor je, kadar mlad človek tamle okrog svojega dvajsetega leta nekega dne nenadoma svoje prve verze zagleda natisnjene v listu?

Ah, ti moj ljubi Bog, da so le sploh mogoče na svetu takšne reči! Najprej hodiš okrog in si samo čisto neznan, povsem neopažen študentek. Pišeš po ma-lem doma, zlagas tuptatam svoje brez-upne, skromne verze, prebiraš Prešerna in Županciča in sam zase na tihem že zdavnaj veš, da tudi v tebi dremleje ne-kaj takšnih stvari, kakršnih še ni videl in slišal svet. Pišeš po malem, kar s svinčnikom popisuješ svoje zvezke in be-ležnice, kar tako zapišeš tuptatam kakšna dva, tri verze v svoj koledarček; ne-kakšno majhno, žalostno ljubezen imaš ne-kje, zelo, zelo malo upanja je, da bo kdaj kaj iz tega, vse kaže, da boš umrl povsem nenjšan in povsem prezrt, toda ti se vendarle ne maraš kar na lepem udati — naj vsaj tle verzi ostanejo po meni, kadar se bom končal. si misliš, le naj temu prokletemu svetu še nekoč pride na dan, kaj je izgubil z menoj.

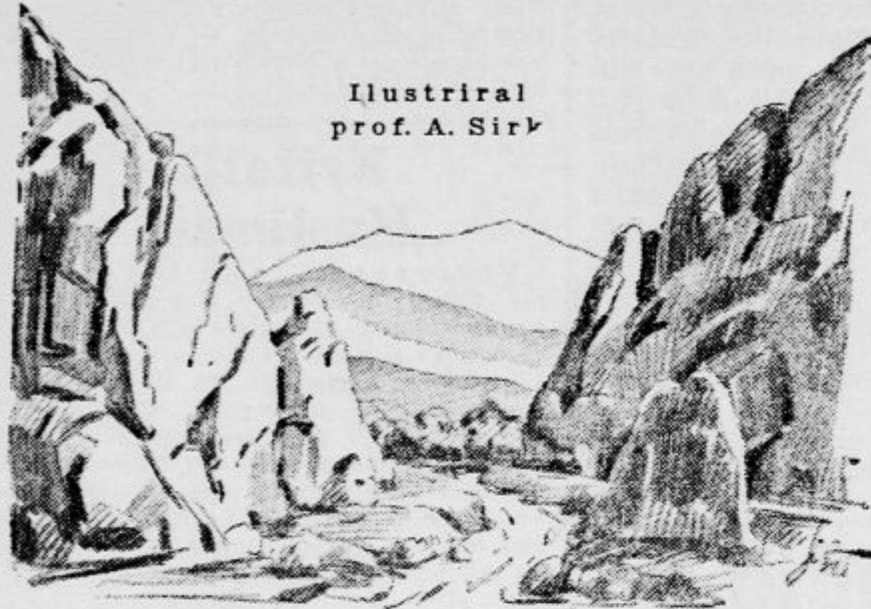
Takole pišeš na tihem in sanjariš, ma-lo bled hodiš okrog, umetniško pentljo si privežeš pod vrat in tedaj te tovariši

odkritjih in dognanjih sveta, tako bo hodil okrog in se bo samemu sebi čez-dalje bolj zdel kralj vseh stvari in bo v resnici čezdalje bolj postalaj samo livrirani lakaj svojega bednega bolest-nega, plebejskega jaza. Tako bo pola-goma zložil svojih dvajset, svojih pet-deset pesmi, tako bo neprestano stal na pragu življenja in trkal, pa mu nihče ne bo odprl — komolci se mu bodo sve-tili, njegov simbol pod vratom, njegova umetniška pentlja bo čezdalje bolj mastna in umazana, v elitno dvorano ne bo mogel takšen, iz delovnega predmest-ja pa je z vsem svojim srcem dezerti-ral tisti dan, ko so črno na belem za-blesteli v listu njegovi prvi verzi. O, ti moj Bog, kako je človek lahko izgub-ljen sredi sveta! In tako bo nazadnje vsak dan po dvakrat, po trikrat sedel v kavarni, čital kulturne rubrike po do-maćih, čeških in nemških listih, s te-norji iz opere, profesorji in slikarji bo debatiral o tem, kako iz današnje mla-dine nikoli nič ne bo, in bo šahiral in kadil in bo polagoma nehal misliti na tisto, da bi naj čez deset let neka stvar prišla na dan. Ah, da, si bo mislil na tihem, življenje je pač življenje.

Pa vendar, moj mali pesnik, na ti-hem si le kar dajva priznati: nobene druge stvari si ne zna mlad človek ta-ko s čisto dušo želiti, kakor da bi na-šel svojo ljubezen in da bi postal poet. In za nobeno drugo stvar ne more bit človek na svetu tako žalostno ogoljufan

Deviška zemlja ob Vardarju

Slovenska naselbina v Južni Srbiji

Soteska — Demir Kapija

Naselbina Bistrenica

Naj dobesedno ponovim besede, ki sem jih ujel iz ust moža, ki jako dobro pozna Južno Srbijo: »To pokrajino poznamo le po puški in samokresu, siromaštvu in anarhiji, od ene strani, ki naj jo pomakne v najslabšo luč. Eno je pač res: Dežela se v marsičem razlikuje od naših slovenskih krajev in v primitivnosti najnižjih plasti naroda je marsikateri pojav, ki se mu roga moderna kultura. Jaz pa sem zase prepričan, da je ravno ta dežela primitivnosti ogromna zakladnica bogastva, ki je mi civiliziranci ne znamo več oceniti.«

Ze več mesecev živim v tej deželi in mirno podčrtam resničnost gornjih besed, ki pa jim naša povprečna duševnost kaj težko veruje. Smo pač še vedno v oblasti vzgoje, ki so jo narekovali načrti in nameni, docela protivni slovenskim interesom.

Vendar je baš danes ne le koristno, ampak naravnost nujno potrebno, da izpregovorimo o stvareh kakor so in ne kakor jih gledajo naši zgrešeno nanizani pojmi in predstave. Tudi so preveč resni ča-

ševska kotlina). Tetovo, Tihveš, Djevdelijsko in Strumiško polje (ob Grški), Bitolska kotlina, ki meri 1600 km² (1 km² = 100 ha) in Metohija (ob Albaniji) so rodovitni kraji. Najboljši kraji so ob dolnjem Vardarju, kjer prevladuje po holmih peskovita, po nižjih legah pa ilnata zemlja. V poslednjih desetih letih je prebivalstvo teh krajev naraslo skoraj za petino (20 %) in je doseglo število skoro 1 milijon 800.000. Dočim je pri nas gostota prebivalstva skoraj 70 (70 ljudi na km²), znašam tamkaj 40. Nad eno petino prebivalstva pa živi v mestih, zato odpade na poljedelski svet šele okrog 25 ljudi (v Sloveniji 44).

Največ je pravoslavni, oziroma islami-ziranih makedonskih Srbov, na levem bregu Vardarja, glavne reke Makedonije, pa so Turki (okrog 140.000). Okrog Skoplja je nekaj albanskih jezikovnih otokov ter nekaj Aromunov ali Kucuvlahov, ki jim pravijo tud. Cincari ali Vlahi. Skoplje in Bitolj imata polno Židov, ki jim Cincari

co itd. Srba-Makedonca. Marsikaj mi je povedal razumni mož, kar prica, kako so makedonski Srbi priden, varčen in skrben narod. Pravicoljubnost, miroljubnost, gostoljubnost so v njih krepko zasidrane. V selih je še vedno zadržno (družinsko) življenje, ki menda jača moralne dobrine. Med njimi ni preprirov, tatvin, ubojstev. Kjer ni zemlja prikladna za poljedelstvo, se delovne moči med letom izseljujejo v

meravajo prodati in se nato izseliti v Malo Azijo. Čutijo, da je sožitje z doseljenci izkjučeno. Njih zatona kultura in zlasti njen bistven del — vera to preprečuje. Sredi sela stoji blizu minareta stasit štirioglat stolp, ki je gotovo več stoletij kljuboval usodi in zobu časa in dočakal povratek zgodovine, ki popravlja storjene krivice in vrača zemlji prvotno slovansko kri. To je Markova kula.

Tukaj je pričela svoje življenje prva slovenska naselbina. V ogoljeni, a lepi vardarski dolini, kjer prestopi Vardar iz Tikveša v Djevdelijsko polje, blizu soteske Demir Kapija (železna vrata) polagajo pregnanci iz Julijske Krajine prvo upanje v novo življenje. Težavna je njihova naloga, a lepo poslanstvo, ki postavlja prvo osnovo tisočim, celo sto tisočim odvisnim rok, ki jim je domi pretesen. Makedonske doline imajo še tisoče ha prikladne zemlje.

Iz vseh krajev zaslužnjene domovine se zbirajo mlade moči in družine. Agrarna zajednica izseljenika iz Julijske Krajine v selu Bistrenica na Vardaru — tako je zadržal ime — je iz utemeljenih razlogov morala začeti svoje življenje pretežno z mladimi močmi, mladimi po starosti, stariji po izkustvih. Pršli so iz francoskih premogokopnih rogov, iz Pariza (eden brezposeln celo gratis pod vagonom ekspresnega vlaka, kjer se je po 26-urni nevni vožnji privozil v Trst), Švice itd., kjer so zaman iskali dela. Zato ni čudno, če so kamenarji, zidarji, mizarji, ribiči itd. postali kmečki delavci in se ne strašijo težav in ovir, ki jih v koloniji dnevno srečujejo. Vsi vztrajajo v odgovori po mladeniških užitkih le zaradi enega in istega smotra: ustvariti si novo stanico gospodarskega in duhovnega značaja.

Po odkupu turške zemlje bo kolonija obsegala 2700 ha zemlje, od katere je 1700 ha oranice, ostalo pa pašnik. Pretežna ve-

Turek orje

druga kraje države in izven nje ter prihranke pametno porabijo, ženske pa se posvečajo hišnim opravilom, oziroma se bavijo z ročnim delom.

Ta narodna plast je res bogata rezervna zakladnica in je vredna, da ji po stoletni težki odvisnosti zasije lepše življenje.

Na glavni železniški progi Beograd—Skoplje—Solun je med postajama Dubrovo in Demir Kapija vznikla nova postaja. Od tam do najbližjega sela imaš dvajset minut, ako te ne zadržijo počasnost čamžije (brodarja), ki naj te z ravno tako ne rodnim, primitivnim čamcem (brodom) prepelje na levi breg Vardarja, kjer leži selo Bistrenica. Dubljani stisnjeni v skupino na pol podrthi turških halup, ki se iz male razdalje komaj ločijo od rjave okoličice. Celo sivi minaret z džamijo se težko loči. V senci skromne šolske zgradbe, pred občinskim uradom, dučancem (trgovino), povsod čepi ali sede prekrizanih nog Turki, ki te merijo z nezaupnim in plahim pogledom, češ, saj je džaur (drugovervec) v selu vedno več. Svoje pridelke — žito, kukuruz (turščico), uruf in leblebijo (graharico), opij, sezam, duvan — so spravili pod streho, za žito so tudi že zemljo po večkrat razorali; sedaj je čas blažene lenobe, kjer se lahko pomeni o tem in onem. Najbolj jim je seveda pri srcu dočeta bučev, in njihova beseda se suče predvsem okrog črne zemljišča, ki nam ga na-

čina orne zemlje je v ravnini. Ob Vardarju je peščena, v sredini peščeno-ilnata, proti gričevju ilnata. Grič so peščeno, apnenno ali glinasto-lapornati.

Zemlja je prikladna za vse naše poljske kulture, oziroma za vse kmetijske panoge; za vinarstvo in sadjarstvo, osebno za koščičasto sadje (breskve, marelice, češnje itd.) je celo odlična. V polni meri so dani pogoji za osnovno kmetijsko panogo — živinorejo, bodisi za govedorejo, prašičerejo, ovčerejo, perutninarstvo in tudi

Turska hiša (halupa)

čebelarstvo. V tem pogledu goje naseljenici velika upanja. Domače govedo nudi vse pogoje za izboljšanje: skromno je, utrjeno, zdravo, odporno proti boleznim, ješče in mlečno. Dve do tri sto kg težke krave dajejo v sedanjih najslabših razmerah — živina je celo leto odvisna le od pašne, nima hlevov, niti snage — povprečno 4 l izvrznega mleka (4 % tolske). Na kraljevem imanju v Demir Kapiji (eno uro od kolonije) imajo čistokrvne plemenjake švicarske enobarvne pasme.

Kraj ima dve prednosti: možnost ranih kot tudi redkih kultur. Sadeži zore en do en in pol meseca pred našimi, kar je osebno v današnjem gospodarski tekmi velikega pomena. Med redke kulture štejemo tobak, bombaž, opij, sezam, ricinus. Tobak je rentabilen in družina z delavnimi močmi (tudi mladimi) ima lahko lep zaslužek.

»Vročina, komarji, malarija, ne vemo, če boste to prestali.« Tako so nas plašili v začetku. Sedemdesetorica nas pa je dobro prebila opasna meseca julij in avgust, ko je bila povprečna vročina 33 stopinj. Oni od Trsta in razpelnega Krasa so izpostavljali žgocim žarkom ožgane gole prsi. Ni bilo tako hudo. Najtežje smo prenašali vetrovne dneve juna, ki s svojimi gor-

Markova kula v Bistrenici

kimi hlapi tako utruja. Od nasprotne severozapadne strani pa pogosto piha hladni »vardarac«. Oba sta čisto zelo močna. Zvezdnate in jasne orientalske noči so razmeroma hladne. V štirih mesecih smo imeli majhne rose 8. 6., 2. 7., 23. 7.

Namesto malarije (samo en slučaj) smo vsi podlegli tako zvanim trodnevni mrzlici ali dengi, ki človeka zaradi visoke temperature (39 do 40 stopinj in tudi več) tako temeljito zdeli. Mi smo jo nazvali moralno mrzlico, ker se njene posledice čutijo bolj v moralnem nego v fizičnem oziru. Pojavi se kot posledica pikov neklih zelo majhnih mušic popadačev, ki se nakopičijo v stanovanjskih prostorih. V kolikaj hladni (vetrovni) noči smo se jim izognili, ker smo spali pod nebom, kakor to prakticirajo naši sovaščani Turki, ki v svojih primitivnih halupah ne morejo prespati toplih noči.

Glede pitne vode se ne moremo pritoževati, saj je v selu več neusahljivih studencev z odlično vodo in vsaka hiša si v mehkem svetu lahko z malimi stroški izkoplje vodnjak z dobro vodo. V oddaljenosti tri in pol do 4 ure je državni pragozd, odkoder nam Turki prinese bukov in drugi les po 80 Din kubični meter. Ščasoma bo mogoče napraviti tja vozno pot.

Enolično poteka naše življenje med zemljo in nebom in njegovo vsebino izpolnjujejo delo in skrb, fantovskih humor in — mladeniška pesem, ki v tihih večerih privre iz utrjenih, a polnih prs naših fantov in preseče utrjujoči mir.

Pevski zbor, odbor, čitalnica, Sokola — prosveto hočejo naši mladi pionirji. Razveseljiv pojav, ki mu bomo skušali ustreči. A javnost naj ve, da so naše moči tako skromne, da nujno potrebujemo pomoči. Knjige, časopisi, revije itd., vse nam je

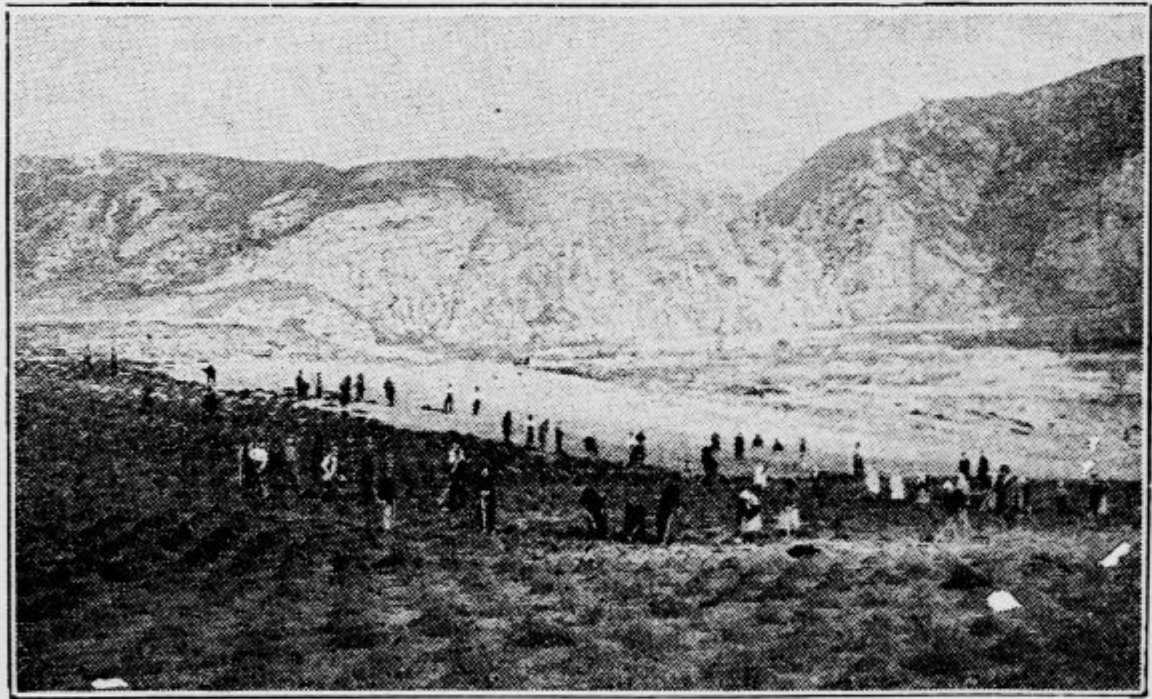
si, da bi mogli in smeli uravnati svoje gospodarsko življenje — in za to gre predvsem danes — po trenutnih čustvih. Borba za obstanek je postala tako močna, da moramo gledati v svet s stališča kruha mnogo bolj kot kdaj prej. To velja za vse, za našo kri onostran granice, ki mora pod silo razmer vedriti pod tukajšnjim krovom in ne ve, kam bi položila svoje utrjene ude.

Makedonija je že v davni igrala svojo odlično vlogo in to po svoji zemljepisni legi, klimi in rodovitnosti (Tetovska, Kumanovsko-preševska, Vardarska kotlina itd.). V njej je živel kralj Filip Makedonski in tudi Rimljani so si tam postavili več naselbin (Scupi — Skoplje, Stobi), o čemer pričajo izkopine. Skoplje je bilo v srednjem veku srbska prestolnica (Dušan Silni). Res je bilo takrat lice prirode različno od današnjega. Bogate šume, ki so pokrivalo današnja gola rebra, so posredno uravnale podnebje in plodile itak dovolj rodovitno zemljo (večje padavine, manjši vetrovi, odpadli rastlinski deli). A dasi je v srednjem veku štiristoletno turško pustošenje lepo pokrajino ogolilo in ji vtisnilo turoben pečat, vendar, oziroma tudi zato so njene grudi po eni strani (dolne) toliko bolj deviške, ker jih Turki niso mogli in ne znajo izkoristiti, po drugi pa toliko bolj veličastne (gore).

Kot štirioglat zagvozda je Makedonija potisnjena med Albanijo, Bolgarijo in Grško in je skoro trikrat večja od Slovenije (meri 45.000 km²). Nekatere gore te gorate pokrajine dosega do nad 2500 m višine. Na zahodni strani so njene kotline (Metohija, Tetovo) strmo zarezane, drugod zastražene z bolj ali manj položnim gričevjem (Vardarska, Kumanovsko-pre-

spretno konkurirajo. Saj je Cincar kot trgovec čez deset Židov, tako gre tamkaj glas.

Turški živeli gineva v zatoni kulturi. Lenoba in vera ga do skrajnosti utesnjujeta. »Turčin ni za život, jer neće da radi i njegova vjera ga vježe kao konopac,« tako mi je dejal stočar od Gostivara, ki je prišel v naše selo kupovat zimsko pašo za svojo tisočglavo čredo ovac. Izrazite poteze njegovega lica, njegova postava in kretanje so mi predstavile vso pristnost, samoniklost, odločnost, prirodno inteligen-

Kraljevo imanje — vinograd

Valentin Katajev:

Zmešnjava

»Gorje, bratci! Revizijska komisija se je izgubila!«
»Neumnost! Saj ni živanka.«
»Ni živanka, to je res.«
»Torej jo bomo našli. Nu, prijateljički, na dva maha: ali ste pod mizo iskali?«
»Smo. Tam je ni.«
»Hm. Mogoče se je zakotatila pod omaro?«
»Ne, iskali smo.«
»Lepa reč!«
»N... da... s...«
»Mogoče ste jo skupaj z ogorki pomedli na dvorišče? Ali ste na smetišču iskali?«
»Iskali.«
»Rili po smeteh?«
»Da.«
»In je ni?«
»Ni je.«
»Hm! Zelo čudno. Mogoče ste vsaj predsednika našli v smeteh?«
»Tudi predsednika ni v smeteh. Iskali smo, pa ga nismo našli.«
»Ta je pa dobra!«
»Kdo pa je prav za prav predsednik? Ali ga ne bi kazalo iti iskat na stanovanje?«

»Kdo da je predsednik? Vrag vedi. Pravijo, neki črnolasec, srednje postave...«
»Nikakor ne črnolasec. Plavolasec. Visok. Na levo nogo šepa.«
»Nikakor ni plavolasec in nikakor ne šepa. Plešast in debel, tetka Nastasja ga je na lastne oči videla.«
»Pokličite tetko Nastasjo!«
»Naj pove po pravici!«
»To ste pa naleteli na pravo. Tetka Nastasja je prošlo leto oddala svojo dušo bogu.«
»Je pač križ s temi ženskami. Nikoli ne umrejo za časa.«
»Nezaveden element!«
»Mir prahu...«
»Torej, tovariši, kaj naj napravimo zaradi tega našega predsednika?«
»Kaj neki? Ni ga in mir besedi!«
»Hm! V lepi zagati smo.«
»N... da-s!«
»Veste kaj, bratci? Vrag naj vzame tega predsednika. Komisijo moramo poklicati, sicer bo loj!«
»Kako naj jo poiščemo, če je nihče na lastne oči ni videl?«
»Ali tudi opazke niso znane.«
»Da... stvar je mednarodno važnost!«
»Bratci! Uganil sem!«
»No?«
»Predlagam, da obkolimo vso okolico šest kilometrov naokrog in preiščemo vsak kotiček. Ni vrag, da ne bi našli.«

»Pr-ravilno!«
»Na delo, prijateljički! Obkolimo!«
»Razširite fronto! Zastražite vhode in izhode! Nikogar ne pustite skozi!«
»Hej, državljani, minutico! Stoj! Ali niste mogoče član naše revizijske komisije?«
»Kaj pa mislite, tovariši, jaz sem poštenjak, delavec, vi pa...! Po cigarete Mosselproma* tečem v trafiko...«
»Prizezi, da nisi član!«
»Tako mi vere, da nisem.«
»Dobro. Pojdi.«
»Ej-j-j!«
»Državljančica! Minutico! Pridite sem! Ali niste mogoče članica naše rev-komisije? Poglejte nam v oči!«
»Kaj pa mislite, prijatelj? Iz Tambova sem, ne pa... Z otrokom...«
»Z otrokom? Kaj pa, če je mogoče otrok član revkomisije?«
»Saj se treh mesecev nima! Tudi govoriti še ne zna. Kaj mislite tovariši?«
»Vo, vo! Naša komisija tudi še nima treh mesecev...«
»Tudi govoriti ne zna...«
»Vsi znaki odgovarjajo. Pokažite otroka!«
»Bratci, pustite me! Iz Tambova sem. Samo tegale otroka imam...«
»Dobro, pojdi!«
»Ej-j-j! Pss! Postava! Stoj! Ali si

član naše revkomisije?«
»M... me-e-e! Me!«
»Tjej, hudič!«
»Kozla ste imeli za člana! Česa človek v zmešnjavi ne stori!«
»Naprej, državljani kozel! Oprostite, da smo vas razžalili; poštenega brezpartijskega kozla smo imeli za člana revizijske komisije.«
»Me! Me! Me!«
»Nu, ste vse preiskali?«
»Vse.«
»No, in?«
»Nič. Revizijske komisije ni pa je ni. Kakor bi se v zemljo udrli.«
»Ste pod mizo iskali?«
»Iskali, iskali.«
»Ste v pomijah iskali?«
»Iskali.«
»Ste za omaro iskali?«
»Iskali! Ni je.«
»Ste v negorljivi blagajni iskali?«
»Ne, zdi se nam, da tam še nismo iskali...«
»Kaj se torej obotavljate? Poiščite v blagajni. Takoj! Nu, kaj je?«
»Tudi v blagajni ni ničesar. Prazna je.«
»To se pravi, kako prazna? In go v vina, denar?«
»Nobene gotovine ni tu!«
»Nastala je grobna tišina. Mnogi so ihteli.«

Iz ruščine B. Z.

* Zgodba se nanaša na razmere v kolhozih, kjer časih gospodarijo povsem ne-spособni in brezglavi ljudje. Op. prev.

* Moskovska seljskaja promyšlennost' = moskovska selska industrija.

Orači bele ledine

Smuk, železnica in druge nezgode

Najprej treba ugotoviti, da je zavzelo smučanje med vsemi sportnimi panogami v zadnjih letih največji razmah. Konkurne in poravnane statistike se lahko skrivajo pred očmi belega sporta. Vsako leto je število smučarjev, ki dirjajo a la Nurni ob sobotah zvečer na kolodvoru in napolnijo železniške voze do zadnjega kotička, večje; niti na priljubljenih policah jih ne manjka.

Tega se obče znana Miss Kriza ne more preprečiti.

Potem: glavni dobiček ima pri tem železnica — kajti smučarji, ki velika družina III. razreda, se sigurno vozi ob vsakem vremenu. — Pravijo in pišejo, da imajo drugod posebne zimskosportne vlake, posebno spalne klopi tudi v III. razredu, polovične in celo četrtinske vozne olatave — zavarovane smuči in slične udobnosti. Baj se temu pravi: praktična propaganda za tujski promet. Baj!

Pri nas smo skromnejši. Veselimo se, da nam daj čas železnica upravlja posebne voze III. razreda pri osebnih vlakih na razpolago, in da nam ne grozi s IV. razredom. Kakor rečeno, smo skromni.

Taki vozi so niso za navadne civiliste, v njih najdeš le 100% smučarje. Spoznaš jih takoj: modri dres, široka hoda, iz pipe se vedno kadi, obrazi so ožgani, mišice kakor na razstavi, duhtijo po katranu, dišijo po parafinu in smrdijo po raznih krema. Razpravlja se večinoma o vremenu, snežnih poročilih, o tehnikah mazanja smuči, o opremi, zvinjenih nogah in o rasni prednosti enih smučarjev pred drugimi.

Če si pravi rutiniran smučar, boš vedno pazil na nastop. Kajti šele nastop a la te riza tipičnega viteza belega sporta. Pri dirjaj na postajo po možnosti vedno v zadnjem trenutku — že zaradi treninga. Nosi smuč vedno na desni strani, da ne bi zadel slučajno nasprotnega pasanta v slepi (če ga še ima!) in ga tako predčasno operiral namestu zdravnika. Eoj se paragrafov!

Pred vlakom premeri prago parkat gor in dol; potem pa v vagon! Prostora boš vedno našel dovolj, kajti po mnenju železnice uprave so vagoni prilično zasedeni — nikakor pa ne prenapolnjeni; O tempora, o mores! To se pravi: vsak stopa s drugo po nogah! Kurja očesa tulijo in zrak je prenasiten s »eau de mille odeurs«. — Tako prenapolnjenih vozov še ob prevaru ni bilo videti. Res ne! — Če je še kak prostor kje nezaseden, nastane v vozu prav tako državljanska vojna. Mobiliziraj ob takšnih prilikah vse svoje moči! Glavno orodje so komolci, saj kavalistvo takrat avtomatično preneha. Od čel curja pot, od smuči pa kaplja na pleše in dečje glave katran ali tekoči »Dunzinger A 21«. Čevlji se smidijo na kurilnih cevih, revizor pa s hripavim glasom predava nekaj o »bon tonu«!

Sploh imajo sprevodniki v takšnih vlakih najtežje stališče. Prerivajo se in balancirajo preko vseh nahrbtnikov, palic, smuči in državljanov iz enega oddelka do drugega ter morajo vedno paziti na spoštovanje zakona o ljubezni do bližnjega. To so žrtve svojega poklica, kajti čeprav nosijo moder dres in delajo luknje v vozne listke (kakor mi smučarji v snegu), nimajo vendar z nami nič skupnega. Ne morejo razumeti čemu gremo mešati sneg — namestu da bi se dli doma za pečjo.

Zato pa: nikar te jezi po nepotrebnem sprevodnika! Ne pokaži mu listka, ki je starejši od 14 dni. Nikdar ne rabi sprevodnikovih klešč za preluknjane svojih jermenov. Zapomni si, da je najstrožje prepovedano zglediti svoje smuči, namazane z norveško mažo, z zavoso v oddelkih. V ta namen visi časih na hodniku sprevodnikov plaše! Isto velja tudi za čevlje.

Ako slučajno razbiješ okno, zapusti dotični oddelk pred prihodom sprevodnika, morda celo revizorja in jo odkuri v drug oddelk — da se ne prehladiš! Če pade tvoj nahrbtnik hote ali neho te na glavo potnik, ki slučajno ni smučar, (torej ne spada v ta voz!) mu mirno obrazloži razliko med »Kristianijo in Telemarkom«. Ako to ne zadostuje, tedaj pa dokazi prednosti prečnih skokov z obema palicama. Gotovo bo zapustil oddelk — in dovolj prostora boš imel za svoje noge.

Upoštevaj napise v vozu. Pazi posebno na ročaj zasilne zavore ter ne obesaš nanjo nad deset kg težkih nahrbtnikov — že za-

radi tega ne, ker se vlak po mnenju smučarjev že itak prebogosto ustavlja. — Ne pozabi med vožnjo na krmiljenje — če imaš količkat proste roke. Če ponuja kdo jestvine, vzemi po možnosti največji kos.

Dame — oziroma »fanti« — si morajo že pred vstopom v tak »smučarski« voz biti na jasnem, da se tu neha vsaka udobnost. O »Rut.« ali »Sex appeal« niti govora! Konverzacija se suče edino okoli prečnih skokov, skupnih ležišč, jeternih paštet in okoli števila ašuriranih odev v kočli! Ljubezen ne sodi v sportni vlak. Za zaradi tega ne, ker obleka nikakor ni ukrojena po modi — torej ne dovoli nežnim linijam, da bi se uveljavile.

Kljub prenapolnjenju oddelkov je razpoloženje v takšnih vozovih boljše, kakor razpoloženje onih, ki se vozijo v modernih Pullmanih kakšnega ekspresa. Zakaj? Vse pač hrepeni po oni beloblasti krasoti. Vsi stremijo za enim ciljem — v belo naravo. Kljub krizi se je razvil letos pri nas ta kraljevski sport kakor še nikoli poprej, in na tisoče in tisoče novih privrženecv-zadetrkov orje v svežem zimskem ozračju belo ledino.

Pri povratku vedno ista slika prenapolnjenja. Večina leži izmučena v čudnih pozah. Drug prekome drugega. Raztrgane hlače, jopiči, zlomljene dilce, podpludne in telesih in praske na obrazih dajejo izpričevalo trdega boja z naravo in smučarsko tehniko.

Pankreatitis

Iz zbirke „Med padarji in zdravniki“

Imel sem dobrega prijatelja Valentina Podobnika. Oba sva bila mizarska sinova in skupaj sva gubila hlače od aquilae do Horaca. Vojna vihra naju je razdvojila za dolga leta. Ko sva se spet sešla, je bil Valentin Podobnik državni tožilec. Pogosto sem se zatekal k njemu, kadar so me mučili dvomi o skladnosti postav s človeško pravico. Kakor pouči dober spovednik petošolca, ki mu pričenja poganjati prvi brezverski mah, tako je tudi meni Valentin Podobnik razpršil vse prevratne dvome in sem odhajal od njegove potolažen in potrjen v pravičnosti svetnih postav. Dober poznavalec globin nemirnega človeškega srca je bil moj prijatelj in je raslo od leta do leta njegovo spoznanje in njegov ugled med postavarji.

Hudo sem se zato začudil, ko sem nenadoma srečal na ulici Valentina Podobnika, vsega spremenjenega. Nikoli ni bil veleposestnik po telesu, droben je bil kakor gosposko dete, plavalas in živahen v besedah in kretanjih. Tistega dne je pa bil prijatelj ves pepelnat v obraz, upognjen v dve gubi. Samo zatisnil bi mu globoko udrtje in temno okolobarnje oči, pa bi brez mrtvaškega lista ves svet verjel, da je Valentin Podobnik za vedno odločil rdeče obšiti talar in kazenski zakonik.

Nemirno so blodile kalne prijateljeve oči po mojem zagorelem, neobritem obrazu, ko mi je leno podal svojo velo desnico. Spretno sem zatajil svoje presenečenje in mu krepko stisnil roko:

»Kako pa, da si se še ti enkrat zatekel v naše stolno mesto?«

Nič ni odgovoril na moj prijazni pozdrav, kar za roko me je potegnil v bližnjo kavarno. Ko sva že sedela v tistem kotu pri črni kavi, me je vprašal kar s polnega:

»Kakšna bolezen je pa to, pankreatitis?«

»Pankreatitis. To je vnetje trebušne žleze slinavke. Lahko je to vnetje akutno (sveže) ali pa kronično (trajno). Prvo se da pozdraviti že z dieto, drugo je pa že bolj trdovratna bolezen.«

»Pa je mogoče tudi umreti za pankreatitido?« je uprl vame pogled in nervozno otrnil pepel na podstavek.

Prešerno sem se mu nasmejal: »Seveda! Rajni presviti cesar Franci je umrl celo

Sprevodnik ima zopet normalno službo in izhaja brez »službenega« koraka! Šele ko se bliža mesto, nastane v oddelkih zopet vrvenje: vredujejo in vežejo se smuči, od katerih je malo popreje odkapljal zmznjeni sneg in blato na speče.

Tam v kotu pa nenadoma skoči na klop mala blondinka in napravi zlomljeno palico za taktirko ter intonira pesem — ki jo spremljajo nekateri s smrčanjem:

Z doma se poslavlja Smuk — tja v planinski zimski raj. Ves je nov, postran' klobuk: »Liza, saj bom brž nazaj!«

Stopi v vlak; neroda stakne s pal'co luknjo v šipo 'vzad — župniku pa z deskam zmakne zvrhan cekar jaje za vrat!

Srečno se znebi teh muk. V hribih smo, zdaj se začne! Pa pritisne sonce — jug, že cveto trobentice...

Da se reši revež jeze pa jo mahne v vinski hram. Ta se vinča tak' nalezje da gre kar po štirih dam!

Nahrbtnik manjka, smučil ni! To pa njega ne ženira ko na pragu obsedi in mu ženka filozofira.

»Prav si 'mela, draga Liza, naj se smuča kdor se zna! Ker povsod pritiska kriza, bomo rajši kar doma!« —

A. Kopinšek.

za nahodom. Kaj te pa zanima pankreatitis? Saj se nisem slisal dosej, da bi bil kdo koga s pankreatitido zamečkal. Padarske konkurence mi pa tudi menda ne boš delal, če že ne iz prijateljstva, pa vsaj iz spoštovanja zakonov!

Bricko se je nasmehnal Valentin Podobnik in zamahnil z roko:

»Ne eno in ne drugo. Ti se lahko smeješ —«

»Seveda, ko imam svoja usta. Mar jih ti nimaš?« sem za boderil in dražil iz otopenosti.

»Seveda jih imam!« je prijatelj razdraženo pripomnil. »Pa še pankreatitis povrihu!«

»Aha! Za tem grmom je ležal zajec!« sem se udaril po čelu.

»Zajec sem, zajec tja! Ti se lahko norčuješ iz bolezni, ki trapijo druge,« se je zvil Valentin Podobnik v dve gubi in bolestno nakremžil svoj izmučeni obraz. Ko je napad odnehal, si je obrisal potno čelo in pripovedoval:

»Že tri mesece sem opažal, da mi nekaj z menoj v redu. Tek je gnil, z njim se je poslovil spanec. Bolj stopen sem zjutraj vstajal, kakor sem zvečer legal spat. Čez pas sem postal tako boleč, da me še hladni jermen otrinja. Danes sem bil pri specialistu. Pa me je preiskal in ugotovil, da imam pankreatitis. Sam si mi že večkrat pravil, da naj gledam, če se mislim kdaj oboleti, da bom obolet na kakšni navadni plebejski bolezni, ker da ne more nič usodnejšega zadeti bolnika, kakor da postane »zanimiv slučaj«. Nikoli še nisem čul slične diagnoze in sem ves zavzet bleknil: »Gospod doktor, kaj je še sploh kedaj kdo bil tako bolan?« Vzvišeno se je nasmehnal zdravnik: »Vaš slučaj je sicer res zanimiv (mrzlo me je polilo pri teh besedah po hrbtu), vendar je pankreatitis prav stara bolezen. Že oče zdravilstva Hipokrat jo je opazoval, Galen je pa vedel že celo zdravilo za njo. Ne pijte, ne kadite, ne jejte ostrih jedi in redno jemljite zdravilo, ki sem vam ga zapisal. Če se boste natančno držali mojih nasvetov, bo bolezen kmalu krenila na bolje in če boste imeli srečo, celo lahko ozdravite. Tako mi je rekel.

Ko sem šel po stopnicah, sem se spomnil nate in res sva se srečala, kakor da

kleta coprnica! — Ker tudi to ni pomagalo, jo je seveda še bolj jezilo. Nasprotovala in nagajala mu je, kakor je le mogla. Pride na primer kakšen škric iz mesta, ali pa celo kak duhovni gospod z dežele in naroči vino. Stara prisede in začne pogovor o tem, o onem. Pa že nanese prilika, da sta v sobi tudi mož in dekla. Tedaj se nagne h gospodu in mu polglasno reče, pa tako, da slišita onadva oba: »Poglejte no, gospod, tale pa je ljubica mojega moža! — Veste, tako se imata rada, da ves dan drug drugega iščeta. Posebno Konda je ves nor nanjo. Le pogledite jo, kako je zala. Ha-ha-ha!« Dekla skoči iz sobe vsa zabegana in rdeča. Konda pa se dela, kakor da je vse to šala in pravi gospodu:

»Vidite, gospod, od samega brezdelja ne ve, kaj naj bi počela, pa si tako-le izmisli; kar iz trte jo zvije. Nič ne porajajte, prosim.«

Ženi pa reče:

»Kaj klepetate prazne marnje in nadlegujete goste. Pojdi rajši v kuhinjo in glej, da se kaša ne prismoči.«

»Kaj pa ti tukaj rentaiš?« Kar za deklom pojdi, saj te že zunaj čaka!« pravi žena, se zakrohota in trči z gostom:

»Le pijte, gospod! Na Vaše zdravje! Je dobro vince, z Gadove peč. — Bom pa še jaz za enega dala. — Julka, kar prinesi ga!«

Tako se je godilo dan na dan, cele tedne in mesece. Oba sta bila bolj in bolj nestrpna, oba zametajala delo, le prepirla sta se po starem in nagajala drug drugemu. Gotovi pijanci so ta prepir izrabljali v svojo korist in se hlinili zdaj enemu, zdaj drugemu, da so bili le nogoščeni. Le malokdo je bil odkritosrčen.

»Konda!« pravi čevljar Martin. »Čim bolj te gledam, tembolj se čudim, da imaš tako pokvečo, kot je ta tvoja dekla, rajši, kakor pa svojo ženo, ko je veliko lepša?«

Zadnje besede je izpregovoril Martin že med vrati, ker ga je Konda vrgel na cesto. Stara Kondovka pa se je smejala do solz:

»Vidiš, Martin ti je vendar enkrat povedal resnico; pa kaj, ko resnica oči kolje! Ha-ha-ha-ha!... Julka, prinesi ga še pol litra!«

»Konda!« je nadaljevala, ko je izpila kozarec. »Ali te res ni nič sram pred ljudmi, ko take počenjaš? Ves svet govori samo o tebi in o tvoji dekli...«

»Kar molči, stara!« jo zavrne Konda. »Ti si vsega kriva sama, ko te stvari okrog trošiš, pa nobeden drugi...«

Konda se stare ni bal, le njenega jezika. Vsakemu je pripovedovala Kondove grehe in o njih je bila polna vsa fara in vse vasi daleč naokrog. Kdor je le stopil v krčmo in videl deklom, me je vprašal, če je to tista... Konda se nazadnje skoraj ni upal pokazati se v gostilni.

Par dni pred velikim sejmom je poklical k sebi urarja Blažona in mu potopil pri litru črnilne svoje gorje:

Nikamor se več ne upam, tako sramoto mi dela žena. Zda je pa še semeni pred durmi; od vseh strani pridejo ljudje in im bo pripovedovala svoje čenče. Ti Blažon, se precej razumeš na razne fokuse. Pomagaj mi, da se stare vsaj čez semeni iznehim, da mi ne bo nagajala v gostilni...«

Blažon izpije kozarec, malo pomisli, natoči zopet, izpije in reče: »Jo že imam. Le zanesi se name, vse uredim. Samo molči...«

Izvirne francoske pastile

„VALDA“

obvurajo Vas vseh zlih učinkov mraza, megle, mokrote in dihalne organe. — Prodajajo vse lekarne in drogerije.

sva se domenila. Veš, česa bi te prosil? Če imaš, ali mi morda lahko preskrbiš kakšne literature o pankreatitidi —«

»Čemu ti pa bo vendar strokovna literatura?« sem se zavzel.

»Natančno hočem proučiti svojo bolezen, saj sem vendar odgovoren za uspeh svojega telesa!« me je poučil bolni prijatelj.

»Hudo si že zlezel v proučevanje aktov. Tolklo ti pa povem, da se tvoj zločinec Pankreatitis poživlja na vse tvoje priznane zanke in pasti. Pravde proti lastnemu telesu sam ne boš nikoli razsodil, temveč boš postal iz gorečega tožilca plah obtoženec. Če pa že res hočeš v nesrečo, pa poprosi tovariša dr. Tineta za knjige. Sicer pa pomni: Der Mensch versuche die Götter nicht...«

Vsa moja prepričevanja so kaj malo zalegla. Ko se je odpeljal Valentin Podobnik domov sem se še večkrat spomnil nanj v skrb, da bi se dobri prijatelj ne zaljubil v svojo pankreatido. Ni je namreč nevarnejše ljubice od lastne bolezni. Vampir je, ki izsesa zaljubljenca zadnjo kapljo preudarnosti. Kakor brik (volk) se vrtil bolnik na istem mestu, dokler se klaverno ne zvrne...

Čez nekaj dni me je zaneslo po opravih mimo Valentinovega doma in sem se oglasil.

»Dobro, da si prišel! Ne vem, kaj naj storim s Tinom. Že prej je vse te mesece malo jedel, ko je do dveh bedel nad novim kazenskim zakonikom, sedaj prebira pa kar do štirih cele skladovnice zdravniških knjig. Ves je proči! mi je jadikovala žena.

»Ga že imamo!« sem vesel vzkliznil in se nemudoma poslovil od začudene žene ter jo mahnil k prijatelju v urad.

Začuden in zlovoljen obenem me je pogledal Valentin izpod očal, ko sem ga vprašal, kdaj je hodil zadnje mesece spat in kako dolgo je spal.

»Ob dveh. vstajal sem ob sedmih. Toda, kaj te to zanima?«

»In koliko si jedel?«

»Kaj bom jedel, če nisem imel teka!«

»Ker nisi spal, nisi imel teka. Pankreatitide sploh nisi nikoli imel, temveč si obolet na novem kazenskem zakoniku.«

»Saj imaš menda res prav!« se mu je razsnil obraz in mi je stisnil roko. Da je bila moja diagnoza prava, je pričal sam Valentin Podobnik, ki je po uvedbi novega zakonika tako svež in zdrav, da bi mu nihče ne bi prisodil, da je bil kdaj take rekoč že z eno novo v grobu.

Janko Kač.

Radio s televizijo

Radio postaja moskovskega sveta strokovnih organizacij oddaja vsak večer od polnoči do pol ene ure tudi slike in kakor poročajo, bodo isti postopek v kratkem uvedli tudi pri leningrajski radiopostaji.

Zahvala

Poupisana sem prejela ob priliki smrti mojega zavarovanca izplačano posmrtnino v znesku Din 20.000 ter se tem potom »Vzajemni pomoči« reg. pom. blagajni v Ljubljani, Borštnikov trg, najtopleje zahvaljujem. Omenjeni zavod vsem, kot najcenejši, najsijajnejši in z najmanjšimi prispevki najtopleje priporočam.

Marija Majerič, št. Vid.

Kolednik Marije Magdalene

Koledovanje je star običaj, ki je imel v davniini svoj lepi pomen. Zmago mladega sonca so oznanjali in praznovali koledniki. Še danes hodijo po Savinjski dolini o Novem letu godci po hišah. Ljudje pravijo, da hodijo Novo leto voščit, ker se je izgubil pomen godčevskega obhoda. Drugod so zvezali kolednike, sam Bog ve zakaj, s svetimi Tremi kralji. Menda jih niso imeli kam drugam obesiti.

Kolednik svete Marije Magdalene je pa ostal še vedno v zvezi z naravo. Bela hodna vreča mu jaše ramo, gorjačo nosi v roki, za klobukom pa šopek umetnih cvetov od blagoslovljenega banderovega venca.

Od mraza mu rdijo lica, ko vedro pozdravi gospodinja:

»Kolednik svete Marije Magdalene se vam priporoča za mernik pšenice ali pa za par kovačev.«

Na debelo zaprosi, da dobi vsaj pletar (iz slame pletena posoda) pšenice ali redke, oguljenega kovača. Čeprav je dar pičel, jo pa zahvala bolj koristna:

»Skušnjava bo čuvala sveta Marija Magdalena vaše duše in telesa, polja bo varovala pred točo, pred bobnom dekleta od danes do drugega leta, ko pride spet njen kolednik po dar pred očeta.« Če je sadje v jeseni lepo obrodilo, dobi kolednik pred odhodom še polič jabolčnika, da si dušo priveže in jezik namaže.

Za njim si podajajo kljuko koledniki vseh mogočih podružnic. Še od Svetega Križa jo prireže kolednik v dolino, da kaj naprosi za večno svečo, ki gori pred čudežno sliko, ki je priplavala kdo ve od kod in obvisela v rasahah smreke-dvojčka, kjer je našel pred njo pobožni pastirček svojega izgubljenega vola, ki je klečal pred podobom pod smreko. Dolgo je namreč leto, drag je vosek, romarji redki...

Zadnji ostanki mogočnih svečnikov solnčnega bogoslužja so naši koledniki prav, kakor so podružnice na naših hribovih pozidane na svetiščih naših očetov, ki so verovali le v sonce, ki daje življenje. Tako je tudi podružnica Svete Marije Magdalene na Homu najstarejša cerkev v dolini. Tisoč let je stara! Homski kolednik je pa zadnji nezavedni služabnik zapuščenega božanstva sonca...

J. K.

Zakaj so potegnili zasilno zavoro

Angleške železnice so izdale poročilo, ki navaja tudi nekatere tipične primere, zakaj so potniki potegnili zasilno zavoro. Lani se je to primerilo 200-krat.

Neki gospod je potegnil zavoro zaradi svojega sosedu, ki je nenadoma razstavil radio aparat in začel oddajati sporočila skozi okno.

V ekspresu Great-Western je moral prvi vlakovodja v jedilnico. Tam je ugotovil, da je potegnil zavoro mlad visokošolec, ki je želel še nekoliko omake k nakipku. Mladi mož je zamenjal zavoro — z zvonom za signaliziranje strežniškemu osebju.

V brzem vlaku Cornish-Rivera je potegnula za zavoro neka dama tik preden je vlak privozil na postajo. Uradniku je izjavila: »Zavedam se, da mi boste zato naložili pet funtov globe, vendar pa oddajte nemudoma ta brzojav. Če dospe pravočasno na mesto, mi ne bo žal za globo, kajti ta brzojavka naroča zaporo za izplačilo čeka na 1000 funtov, ki sem ga izgubila med vožnjo.

V Yorkshiru je potegnula zavoro mlada dama. Ko se je vlak ustavil, je planila iz vagona, skočila na konja in odjezdila v svobodo. Ko je vlakovodja videl, da se ne vrne, je dal znamenje za nadaljevanje vožnje.

V Saint Albansu pa je bila pri nekem omizju sklenjena stava, da bo imel londonski ekspres zamudo, čeprav se ni to še nikoli zgodilo. Mož, ki je to trdil, je imel na ponudbo več stav in je sklenil stavo za 50 funtov. Ko je bila stava sklenjena, je sedel v ekspresni vlak, potegnil zavoro in povzročil zamudo. Plačal je 5 funtov globe, ostalo pa mu je še vedno 45 funtov.

Takoj po kosilu je Blažon že zopet v gostilni.

»Ala, Julka! Prinesi mi hitro pol litra, pa ta boljše, pa dva kozarca; bova z vašo materjo pila in se malo pogovorila.«

Ko sem prinesla vino in kozarce, me je poslal po gospodinjjo.

»Ah, dober dan, mamica! Kako se kaj imate? Sedite no sem k meni... Nate, trčiva! Na zdravje... pa do dna!«

Starka izpije in se vsa strese:

»To pa ni čisto vino, to si pa ti, Blažon, nekaj primešal, ko je tako zoprno!«

»To se vam samo zdi, mamica, pa tukaj pokusite, iz mojega kozarca.«

»Imam že tega dovolj!...«

Starka Kondovka je začela dremati.

»Kaj boš dremala v gostilni!... Julka in Neža! Na vrh jo peljita, pa v posteljo jo položita. Naj se naspí do jutri, ko bo semanj dan.« ukaže Konda in se spogleda z Blažonom.

In stara Kondovka zaspi in spi ves popoldan in vso noč in ves drugi dan in vso drugo noč. Vsi smo v skrbih, tudi Konda, kaj bo če se ne prebudi, če nam kar tako umrje? Dekla pa se že nosi po sobi kakor pav, ponosna in ošabna kakor kaka gospodinja. Naenkrat se odpro vrata in v sobo stopi stara Kondovka. Prespala je semeni...

In življenje je šlo zopet po starem, dan za dnem, teden za tednom, mesec za mesecem. Neža je odšla domov, za Nežo je prišla Marta, za Marto Šnela in tako dalje. Tudi jaz sem se omožila. Konda je pa še dolgo dolgo čakal, da je po ženo prišla smrt in ga rešila težke jarma. Oženil se pa ni več.

Radivoj Peterlin - Petruška:

Konda in njegova žena

Teta Julka je udobno sedla, si poravnala predpasnik in nadaljevala:

Konda se je vrnil iz Amerike. Bil je komaj trideset let star, a denarja je imel, da ni vedel kam z njim. Kupil je veliko posestvo z enonadstropno hišo in gostilno ob veliki cesti in zagospodaril. Bil je veseljak, imel je dobro kapljico in ljudje so radi zahajali v njegovo gostilno. Sicer je pa bila gostilna že od nekdaj na dobrem glasu in stala na bojkem mestu, in stara, petinsedemdesetletna vdova, od katere je Konda kupil, je zahtevala in tudi dobila lepe denarce za njo.

Starka si je kupila drugo hišo, da bi v miru preživela svoja leta, in vse bi bilo dobro, da se niso našli svetovalci, ki so nagovarjali Kondo od jutra do pozne noči:

»Konda, bodi pameten! Vzemi staro, saj tako ne bo dolgo, pa boš imel posestvo in gostilno in ono hišo in še svoj denar nazaj!«

Svetovali so mu in pili njegovo vino. Konda jih je poslušal, premišljal in se vedal navsezadnje. Babi je bil Konda vsež že takoj od začetka in je zagrabila ponudbo z obema rokama. To vam je bila svatba, bogata da nikoli take. Svatov je prišlo od blizu in daleč toliko, da se je vse kar trlo in svatovali so cel teden.

»Mlada« Kondovka se je preselila nazaj na svoje staro mesto, kjer je preživela mladost in vse do pet in sedemdesetega leta. Zadovoljivo so tekli dnevi in tedni mirno in srečno.

In v miru in sreči bi lahko Konda dočkal smrt svoje žene in njeno boga

Iz življenja in sveta

Pri sladkornih baronih na Kubi

Zapravljajo z brezdeljem, kar so si pridobili z brezdeljem

Na jugu tega otoka, v Santiagu de Cuba, so domovali nekoč flibustieri, ljudje s čudnimi navadami. Niso plenili samo španskih karavel, ki so prevalele v Zapadni Indiji na pošten način nakradeno blago, temveč so iz svojega življenja pocenili romane, iz katerih črpajo založniki avanturističnih knjig še danes snov za svoje dobičke. To življenje je teko med vinom, ženskami in dogodivščinami.

Ko so se Kubanci izmislili, da se otresejo španskega jarma, so preplavili celega ameriškega podjetnika, ki so se vedli spočetka, kakor da se hočejo razpočiti od same ljubezni do ljudstva. Ti Američani so uničili špansko romantiko kubanskega otoka. Kjer so rastle prej bougainvillee ob stebrih idilskih španskih posestev, so začele rasti kakor gobe delavnice s stroji in valovite pločvine; ritem plesočih parov je preglušilo ropotanje strojev in džanzon. Kubanski nacionalni ples, so ometli na kabarete, ki so v vodilih zaznamovani z 2 zvezdicami in ki imajo tedaj pravico nuditi nezasišeno velik dolgčas za nezasišeno velik denar.

Med vojno in po njej, ko so rastle cane sladkorja, so Američani v deželo vtaknili neznanke kope denarja. Kuba je postala spet taborišče flibustierov, čeprav sedaj niso nosili več okrvavljenih srajc, ampak smoking in frak. Ljudje so živeli kakor v omami. Denar, ki so si ga zaslužili z brezdeljem, so izdajali spet za brezdelje. Takrat so nastali luksuzni hoteli, v katerih so se steli za nemanih, če nisi imel vsaj enega avtomobila z osmimi cilindri in dveh strežajev. Okoli bakaratnih in ruletnih miz so sedeli sladkorni baroni in lahko miselno obdarjene ameriške dame — ti sočlarski bankovci je veljal v tem kraju za capo.

Toda potem je prišel čas, ko je denar izgubil, kakor je bil prišel. Kubanci so spoznali, da jim je vsa prostost rabila sa-

mo za to, da sta jo vtaknili Amerika in Kanadska narodna banka v svoj žep. Zabili so iskati krivce, »revolucija« je sledila »revoluciji«, možje, ki niso bili všeč tej ali oni stranki, so padali pod streli na javni cesti, končno je nastopil general Machado, ki so ga Kubanci s plemenito gesto proglasili za diktatorja. Gospodarske krize tudi on še ni odpravil.

Millijonarji, ki žive danes na Kubi, pa spadajo med ljudi, ki se jih krize, inflacije in deflacije nič ne tičejo — v vsakem položaju se jim posreči uloviti svojo drobtinico. Na obrežju v Havani se lahko seznanis z njimi, če ti je kaj do tega. Ležijo na trebuhu v soncu, kakor jim je zdravnik predpisal za določene ure v dnevu, se kopeljejo, igrajo cribbage, »mondeno« igra s kartami. Stave dame se dajo zibati od zamorskih boyev v pestro poslikanih skrinjah, mlade dame se razkazujejo v belih mornarskih nošah po najnovejši modi in širokokrajni klobuki ter se na glas smejejo ob vsaki priložnosti, ki se ponudi.

Ti ljudje se pritožujejo nad zdravniško predpisano dieto, ker jim jemlje veselje do jedi. Imajo po tri avtomobile — toda tretji je v popravilu. Kaj naj, za vraga, počne človek samo z dvema avtomobiloma? Gospod Meier, ki ni Nemec, kakor bi izdajalo ime, temveč iz Chicaga, kjer si je pridobil ogromno imetje s prodajanjem volnenih nogavic, je v skrbih, kako bodo jutri dirkali njegovi konji. Tudi njegovi aeroplani, ki jih ima poleg treh avtomobilov, mu delajo sive lase. Sin evropskega milijonarja pa je že skoraj ob robu samomora. Saj človeku se mora gubiti, da bi zapravil svoje dni v Deauvilleu ali Biarritzu ali kakšnem drugem neokusno opremljenem evropskem kopališču, kjer se tudi čedalje bolj širijo majhne eksistence. Prišel je v Havano, kjer upa, da bo svoj čas izkoristil z dobičkom.

Da, to so skrbi, ki človeku grenijo življenje.

Predsednik francoskega parlamenta

Fernand Bouisson, ki je bil ponovno izvoljen za predsednika zbornice

Knežje napitnine

Berlinski »Börsen-Courier« je objavil razgovor svojega sodruka z natakarnjem jedilnih voz Francem Winklerjem, ki se je v devetdesetih letih vozil s kronanimi glavami in drugimi odličnimi osebam po svetu ter jim stregel za mizo.

Vsi Wittelsbachovi, nemški prestolonaslednik in bivšega cesarja Viljema brat Henrik so bili njegovi stalni gostje. Ko je stregel Winkler v jedilnem vozu Berlin Karlovi Vary, je večkrat stregel angleškemu kralju Edvardu VII., ki se je vozil v Karlove Vare. Ta vladar je imel svoje jedilno posodje z zlatim in plavim okrasjem. Po njegovi smrti so razdelili service med osebo jedilnega voza. Največje napitnine je dajal strežnikom ruski veliki knez Nikolaj Nikolajevič, ki je zaradi občutljivega zelodca smel uživati samo bele in mehke jajce. Kljub temu je dal natakarnju vedno 10 angleških funtov napitnine.

Toliko napitnine dajejo danes navadno že ministri. Laval in Briand sta dala natakarnju prav toliko, istotako Grandi, čeprav je slednji samo zajtrkoval v jedilnem vozu. Vse rekorde v napitninah pa je prekosil Egiptski kralj Fuad, ki je dal natakarnju nad 4000 Din napitnine.

Nemško pivo se poceni

Nemški pivovarji so sklenili, da se s 1. februarjem zniža cena piva za 26 Din pri hektolitru. Pivarji so se odločili za to znižanje sprčo upanja, da se bo istočasno znižala tudi državna davščina na to pijačo.

Zoro voda

proti osivelosti las. Osiveli lasje dobijo prejšnjo naravno barvo. Uporablja se že mnogo let in je tedaj preizkušena. Zak. zaščiten. Navodila na steklenici. — Steklenica 35 Din. Poština posebej. Pošilja po povzetju

ZORA VODA — I. OREL

Zagreb, Pavla Radića ul. 32. 19

Jejte dobro — toda kaj?

V teh časih gospodarske krize in obubožanja je izbira jedi še posebno važna. Treba je gledati na hranilno vrednost in na ceno.

Važno in ceneno ljudsko živilo je bil in ostane krompir. Kar lahko spretna gospodinja napravi iz njega, zagotavlja spremembo v jedilnem listu za ves teden. Od krompirja v oblicah preko krompirjeve kaše do praženega krompirja in krompirjevih slaščic je ogromen korak. Krompir nudi vse možnosti prehrane za otroke in odrasle, za zdrave in bolnike. Krompir je izvrstno hranivo, ki vsebuje mnogo vitaminov in visokovrednih temeljnih snovi, beljakovin in ogljikovih hidratov, brez katerih se človek ne more prehranjevati.

To velja tudi za sladkor, ki sicer ne vsebuje vitaminov, pač pa ogljikove hidrate in sicer v tolikšni množini, da bi mogli oboje istovetiti. To je neobhodno potrebna podlaga človeške hrane poleg beljakovin. V kateri obliki zaužijemo ogljikove hidrate, ni važno, a v času gospodarske krize jih bomo vsekakor jemali v kolikor mogoče čisti obliki, kot sladkor, že zato, ker so tako najcenejši. Prejšnja pokolenja so smatrala sladkor za delikateso ali celo za pomelkuzevalno sredstvo, toda znanost je o tem že davno izrekla svojo sodbo.

Krompir in sladkor sta v času gospodarske stiske dobra in cenena podlaga prehrane.

200-letnica Beaumarchaisa

Pierre Augustin Caron de Beaumarchais slavn francoski pisatelj in dramatik se je rodil danes pred 200 leti (24. jan. 1732) v Parizu. Posebno znani sta njegovi veseligrigi »Seviljski brivci« in »Figaro se ženit«.

ŠE VEDNO NAJUGODNEJŠE

kupite obleke, suknje, usnjene suknjice ter blago za obleke pri tvrdki Drago Schwab, Ljubljana

Moški in ženska

H grdemu moškemu spada bleščeča lepa ženska. Zanj je grd mož kakor črna temeljna barva, ki je slikar nanese toliko več na sliko, kolikor zlata in rdečine hoče v njej naslikati.

K lepemu moškemu spada isto tako bleščeča lepa ženska. Ne samo radi harmonije — ki je nadaljnje slikarsko pravilo — temveč zato, ker spada sploh k vsakemu moškemu lepa ženska.

K bogatemu moškemu spada vsaka ženska, k revnemu nobena. K nečimernemu moškemu spada grda, preprosta, štedljiva, pridna ženska. Kajti če bi se nečimerni moški poročil z nečimerno žensko — ne, to ne gre. Ne gre zato, ker v zakonu more biti le ena polovica ženska.

K skopemu moškemu spada razsipna ženska. Zato da zve, za kaj je doslej skoparil.

K zelo inteligentnemu moškemu, recimo pisatelju, umetniku, mislec — ženska, ki ga razume, kaj ne? Pa to ni važno. Prvič zato, ker ga itak ne bo razumela, drugič ker sploh ni važno, da ga razume, temveč da on razume, zakaj... zakaj se je poročil z njo, baš z njo od milijonov drugih žena. Tista ženska, ki se more moškemu napraviti razumljivo, napraviti razumljivo se po desetih letih zakaja, zakaj se je poročil baš z njo od milijonov drugih žena, je večja umetnica nego največji umetnik.

Pismo modernega zaljubljenca

Dragi otrok! V naglici se to pismo! Čez uro bodo poštno skrinjico že izpraznili! — Seveda bi si pa rajši želel, da ostane pismo tu in da se jaz popeljem k Tebi! — Hrepenim — treba je potrpeti. Ali si že plačala plin in elektriko? — Danes je govoril nekdo v radiu o gospodarskem položaju. »Ne želite«, je dejal, »pravica je pred nasiljem!«

Včasih premišlujem o marsičem. Potem se suče vse okoli mahtne besede: »Zakaj?« — In hipoma spoznaš, da si govoril samo ljudem. Iska' si ljudi in so ostali nemi. — Včasih premišlujem — sicer ne bi smeli misliti! — kaj je še ostalo od Tebe in mene... Onesti, dete! Nisem Te hotel žaliti. — Kajti ljudje smo... in jaz Te ljubim! —

Sedaj si gotovo že dolgo v postelji. — Lahko noč, ljubezni moja! Hitro se poljub! Jaz kadim sedaj zadnjo cigareto in premišlujem, zakaj moram premišljevati o Tebi!...

Lahko noč, dete moje! Časi so vedno hujši! Delam si skrb, ker je treba živeti! — Prvega pošljem najemninu za sobo! Lahko noč, moja draga! Za danes konec!

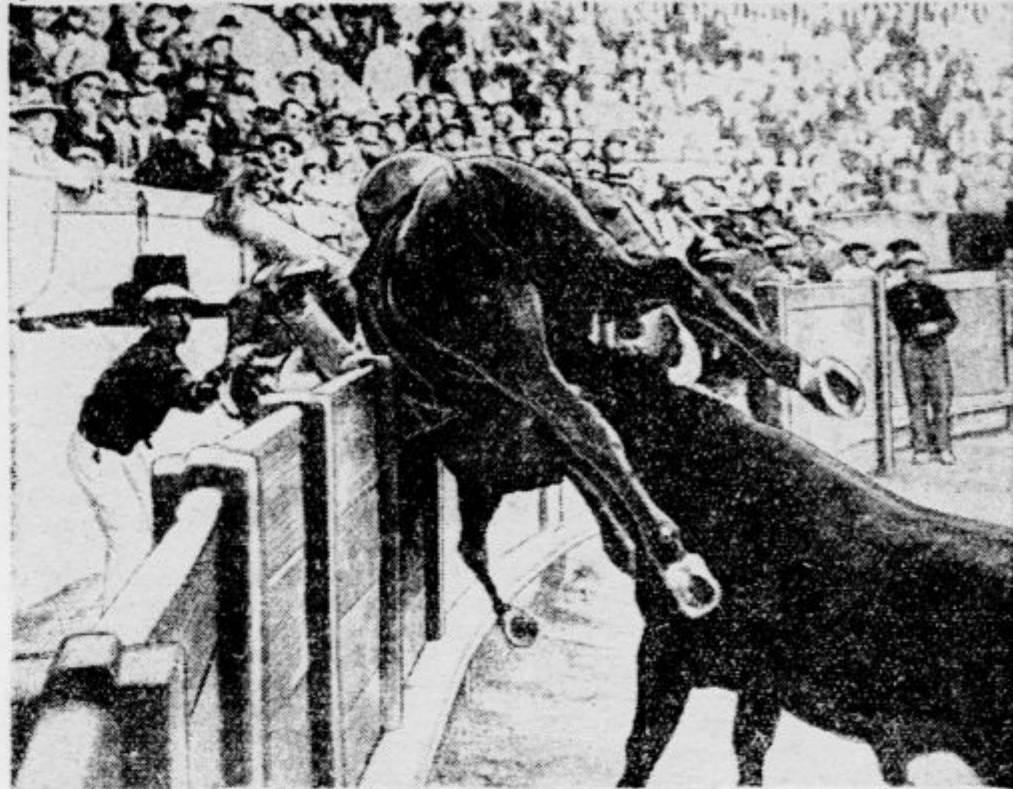
Španske bikoborbe v zatonu

Vlada hoče odpraviti enega glavnih vzrokov posirovelosti španskega ljudstva

Kakor poročajo iz Madrida, bodo znane bikoborbe kmalu »izumrle«. Običaj, ki so ga smatrali tuji za največjo privlačnost španskega življenja, bo kmalu samo še senca preteklosti. Odkar je postala španska republika, pazi vlada predvsem na

vega poklica. S šalami in karikaturami so mu vzeli ves ugled, zlasti pa značaj junaštva, ki je bil v prejšnjih časih neločljiv od njega.

Poročajo tudi da se v Valenciji, Sevilji in drugih manjših mestih neverjetno naglo

Takšni prizori niso redki v areni. Kadar napade bik, se lahko priporoči torcador s konjem vred svojemu Bogu.

omejevanje posirovelosti, ki izhaja iz bikoborb.

Vlada je začela kampanjo proti bikoborbam s predavanji v radiu, kjer so predavatelji začeli predočevati poslušalcem, kako odvratno so krvave igre, ki izvajajo gledalce v arene. Potem so začeli uvajati v mestih in na deželi druge predstave, zlasti kinematografske, a tudi plesne prireditve. Psihološko mojstrovino pa bi lahko imenovali način, kako je umela španska vlada vzeti bikoborcu herojski vonec in sijaj, ki ga je obdajal zaradi njegove

praznično arene za bikoborbe, medtem ko so prostori drugih prireditev vedno nabito polni. Ker bikoborba več ne nese, se vrše predstave vedno bolj poredkoma. Lani je n. pr. bilo 53 bikoborb manj kakor leta 1930. Našli so jih samo 196, katerih večina se je vršila v prvi polovici lanskega leta. Pri krvavih igrah je prišlo devet tozerov ob življenje, pet in devetdeset jih je bilo ranjenih, med njimi pet in dvajset težko in bodo ostali vse življenje pohabljeni.

Vojna proti mrčesu

Rusija je začela energično vojno proti vsakršnemu mrčesu, ki zagrenja človeku življenje in v tej vojni se ne bo posluževala več samo mila, n vode, temveč kakor moderne vojne strupenih kemikalij in plinov. To akcijo izvajajo »Družba za kemično vojno«, ki pošilja v »zasedene« hiše pravcate ekspedicije. Temeljito očiščenje velja 22 rubljev. Novi očiščevalni nalogi se posvečajo tudi mladinske zveze, ki ne prirežajo samo propagandnih obhodov po umazanih predelih, temveč vdirajo tudi z golitami, krtačami, metlami, vodo in milom v hiše.

Ženske za razorožitev

Mednarodna ženska zveza za mir in svobodo je imela v Berlinu zborovanje, na katerem je govorila tudi francoska publicistka Marcelle Capy v francoskem jeziku.

Koliko otrok ima lastno posteljo

Praške šole so priredile anketo, koliko otrok spi v lastni postelji. Izkazalo se je, da spi samo 25% otrok na lastnem ležišču, približno 9% otrok pa je takšnih, da ležijo skupno po 3 do 4 v eni postelji. Štiri petine otrok spi skupno s starši ali celo tujimi osebam.

Dve giljotini v garaži

Francoski krvnik Anatole Deibler že dolgo razmišlja o tem, da bi podal ostavko in prepustil svojo krvavo obrt možu svoje hčere in svojemu prvemu pomočniku Andréju Perrierju, ki ima prvi pravico do tega, ker ostane krvniški poklic vedno v rodbini. Ko se to zgodi, bo Deibler izročil svojemu zetu tudi svoje najdražje imenje, ki spada k krvniškemu poslu. To sta dve giljotini, ki sta njegova osebnostna last. Prva je velika in težka, namenjena za justifikacije samo v Parizu, druga je manjša in primerna za transportiranje. Deiblerja sta stali obe giljotini veliko denarja. Posebno drage so bile preciznostne naprave, ki delujejo z največjo brzino. Giljotini hrani Deibler v garaži svojega doma. Zanimivo je tudi, da Francija ne daje svojemu krvniku stalne plače, ampak dotira vsako justifikacijo s približno 13.000 Din našega denarja.

KARIKATURA

Po Briandovem odgoju

Laval: »Naše pravice v reparacijskem vprašanju morajo ostati nedotaknjene!«

(»Notenkraker«)

Jejte samo domače prideleke!

»Imamo praško šunko, ogrsko salamo in frankfurtske klobasice.«
»Raje mi dajte domače prideleke. Jaz jem na primer zelo rad kranjsko klobaso s kislim zemljem.«

Gospodarstvo

Premogovna kriza

Prejeli smo: Tudi pred desetimi leti je obstajala premogovna kriza: bila je to velika zadruga v proizvodnji premoga na vsem svetu, takozvana "premogovna lakota", ker rudniki na "ni strani zaradi vojnih posledic, na drugi strani pa zaradi neverjetnega gospodarskega poleta, izraženege v povečani potrebi premoga, niso mogli zadostiti povpraševanju na trgu. To je bilo še v onih srečnih časih, ko so skušali dvigniti premogovno proizvodnjo z velikimi, včasih improviziranimi investicijami in s priletnostjo, ki jim večnega števila delovnih moči. Posledica tega stanja so bile razmeroma povišane cene in vsestranska zaposlenost.

Če pa pogledamo današnje premogovno krizo, vidimo kako se gospodarsko življenje lahko v najkrajšem času spremeni iz ene ekstremske oblike v drugo. Prej nezadostna proizvodnja, zasledek celotnega pomanjkanja delovnih moči, danes prevelika proizvodnja, pasivnost, nezaposlenost, redukcije in druge socialne težave. To so ekstremske meje, v katerih skače diagram premogarstva v povojnih letih.

Kar nam danes daje posebno povod za premišljevanje, je stalno naraščajoča omejitev obratovanja in zaenkrat brezupni ali pa vsaj neznani izid za bodočnost.

Kakor druge gospodarske panoge, tako je tudi stanje v naši premogovni industriji splet raznih okoliščin, ki imajo svoje korenine v splošnem gospodarskem položaju v svetu in doma in v stanju drugih delov narodnega gospodarstva, predvsem onih, nasproti katerim so premogovniki v razmerju dobaviteljev. Na poboljšanje teh razmer ni mogoče vplivati iz ozkega stališča interesov enega podjetja ali ene gospodarske panoge, ker je to poboljšanje odvisno od splošnega razvoja svet. S tem seveda ni rešeno, da se mora umni gospodarstvenik vdati gospodarskemu fatalizmu, ki sigurno vodi v propast. Čim težje so razmere tem močnejša mora biti volja in akcija, ki naj skuša zle posledice ublažiti in omiliti. Zaradi tega se v nadaljevanju ne bomo pečali z onimi vzroki premogovne krize, ki so obsega značajni in imajo svoj izvor izven naše zemlje ali pa izven delokroga, v katerem se giblje rudarska delavnost.

Pri proučevanju premogovnega gospodarstva naše države so poučne naslednje številke (v 1000 tonah):

Leto	Proizv.	Uvoz	Izvoz	Poraba
1922	3.734	316	—	4.050
1923	4.049	368	—	4.417
1924	4.125	324	—	4.449
1925	4.166	546	—	4.712
1926	4.180	441	—	4.621
1927	4.746	449	118	5.077
1928	5.052	531	139	5.444
1929	5.651	592	138	6.105
1930	5.276	583	110	5.749
1931	4.700	425	60	4.965

(Podatki za leto 1931 so približni na podlagi prvih 8 mesecev I. 1931.)

Proizvodnja naših premogovnikov je v zadnjih dveh letih katastrofalno nazadovala in se po podatkih, ki jih je zbrala Zveza rudarskih in topniških podjetij, računa, da je bilo v letu 1930 že pri redovnem stališču delavskega izboljšanja približno 300.000 števov, odnosno 130 milijonov Din samo na delovnih mestih. V zvezi s padanjem proizvodnje se zmanjšuje od leta do leta tudi število zaposlenih delavcev, in sicer:

1929.	33.671 delavcev
1930.	31.973 "
1931. I. pol.	29.788 "

Tako neugodno gospodarsko stanje domaših premogovnikov seveda nima samo hudi socialnih posledic, temveč je hudo za delo tudi rudarske podjetnike. V ilustraciji navajamo samo, da je skupno število premogovnikov v obratu v naši državi padlo od 110 v I. 1929, odnosno 94 v letu 1930, na 88 ob koncu junija 1931.

Edna možnost, da se vsaj delno omeji kriza, je omejitev za sedanje razmere nerazumljivega in glede na tehnično usposobljenost naših rudnikov neupravičenega inozemskega premoga in koksa. Tako omejitev ni upravičena samo zaradi interesov premogovne industrije in njenega delavskega, temveč prav tako zaradi splošnega gospodarskega interesa samoodložitvenja naših potreb ter uravnoteženja naše trgovinske bilance. Naša zemlja ima dovolj premoga v vseh mogočih vrstah, od najslabšega lignita do visoko kaloričnega črnega premoga, od masnega in suhega bita. Ni industrijske potrebe, za katero ne bi v naši državi imeli odgovarajočega premoga, zlasti ker se pri daganem stanju gorvne tehnike vsaka instalacija da preurediti za določen premog.

Davno zastarelo naziranje je, da si mora industrija poiskati premog, ki odgovarja njenim potrebom; nasprotno naprave morajo biti prirejene za kakovost onega premoga, ki se da naenkrat nabaviti. V tem pogledu smo mnogo zamudili v naši trgovski in carinski politiki, ki omogoča cel brezcarinski uvoz instalacij, ki niso prikladne za domače vrste goriva. Tako se prav za prav indirektno podpora uvoz inozemskega premoga. Naša industrija postaja na ta način odvisna od nabave goriva izven naše zemlje, čigar uvoz obremenjuje naše gospodarstvo in odvzema kruh našemu delavstvu. Res je, da se v proizvodnem procesu nekaterih zelo maloštevilnih podjetij rabi inozemski premog in koks. Tako potreba pa se da dometi in je vsakemu poznavalcu razumljiva in opravičljiva, toda neupravičljiva je, če se v današnjih časih porablja inozemski premog za proizvodnjo energije, to je pare in električnega toka, dalje za prevozna sredstva, v napravah za centralno kurjavo in hitem gospodinjstva. Poraba inozemskega premoga za gorne potrebe kaže nerazumnevanje solidarnosti in medsebojnega podpiranja posameznih gospodarskih panog.

Kakšno breme predstavlja uvoz inozemskega premoga za trgovinsko bilanco, je razvidno iz dejstva, da je I. 1930, znašala vrednost uvoženega premoga 198 milijonov Din. S prihankom te vsote bi bila skoraj uravnotežena naša trgovinska bilanca. Omejitev uvoza pa bi bila tudi velikega pomena za domače premogovnike. Uvoz inozemskega premoga, izražen v kvalitnem ekvivalentu novoprejetega domačega ravnega premoga, znaša prav za prav preko 1 milijona ton; ako bi se uvoz omejil samo na potonico, tedaj bi verjetno, da ne bi bilo tako hude premogovne krize, da ne bi bilo delavstvo mnogo bolj zaposleno.

V zvezi z gornimi izvajenji pa je treba še poudariti, da uvoz inozemskega premoga ni posledica pretirane cene domačega premoga. Inozemski premog se uvaža predvsem v obsejne cone (angleški v Dalminci, madžarski v Vojvodino), ki letijo za naše

premogovne baze v Sloveniji, Bosni in Srbiji tako oddaljene in tako neugodne, da se na tem terenu ne morejo uspešno boriti proti uvozu. Pri tem tudi ne smemo pozabiti, da uživa inozemska premogovna industrija pri uvozu velike ugodnosti, ki jih nudijo države v obliki znižanih tarif, eksportnih premij itd. Trenutno pa je najvišje dejstvo, da je angleška valuta devalvirana, kar pomeni z drugimi besedami, da so vse postavke proizvajalnih stroškov (delavske plače, material, davki) znižane za 30%, dočim naša premogovna podjetja nimajo te ugodnosti. Stare cene pri devalvirani valuti pa pomenijo stvarno dumping, proti kateremu se naša premogovna industrija zaradi neenakih pogojev ne more boriti. Mnogi inozemski rudniki držijo vrh tega v lastni državi ugodne cene zato kar jim omogoča držati nižje cene pri uvozu; naš rudniki pa so navezani le na domačo prodajo v zemlji. Velik del inozemskega premoga prihaja v državo žal brez vsake carine ter je domači premog tudi od te strani popolnoma nezakrit. Pri tej priliki je še omeniti, da tudi uvoz tekočega goriva (mineralnih olj) naglo narašča in je v letu 1930 dosegel 186 tisoč ton v vrednosti 240 milijonov Din.

Nasemu že itak nezadostnemu uvozu premoga pa se na drugi strani postavljajo od sosednjih držav vedno večje zapreke. Danes so največje evropske države z veliko industrijo in močno premogovno produkcijo uveljele razne režime omejevanja uvoza premoga. Tako je v Nemčiji in Če-

Naše obrtniške organizacije in konferenca v Brodu

Prejeli smo naslednjo izjavo: Podpisani organizaciji izjavljata, da nista bili vabileni na konferenco, ki jo sklicujeta za nedeljo 24. t. m. v Brodu na Sav. Savez zanatlijskih združenj in esnafa v Beogradu in Savez hrvatskih obrtnikov v Zagrebu. Na konferenci se bo razpravljalo o najvažnejših obrtniških zadevah glede na novi obrtni zakon in glede načina ustroja gospodarskih zbornic, brez sodelovanja ali kakršnegakoli privoljenja podpisanih zvez in v njih včlanjenih združenj. Vseled tega ni nihče upravičen podajati merodajnih izjav, ki bi se nanašale na vse obrtniške dravske banovine.

V Ljubljani in Mariboru, 23. jan. 1932. Za zvezo obrtnih združenj v Ljubljani likvidator PRISTOU I. r. — Za Splošno zvezo obrtnih združenj v Mariboru načelnik BUREŠ I. r.

K gornji izjavi smo prejeli iz obrtniških krogov: V Brodu na Savi se bo vršila v nedeljo 24. t. m. konferenca zastopnikov obrtnih združenj in združenj iz vse države. Kakor smo poučeni, so bile na to konferenco povabljene vse organizacije, razen obrtnih organizacij iz dravske banovine. V Sloveniji so prejeli oseba vabila le nekateri posamezniki, za katere je znano, da so vneto zagovarjali ločenih zbornic, da to dejstvo je dovolj značilno, da na konferenci ni zaželenja udeležba predstavnikov onih obrtnih organizacij, ki so pri nas vodilne, ki pa odločno zastopajo voljo našega obrtništva po skupnih zbornicah. Na konferenci naš zaželenja udeležba predstavnikov vseh obrtnih združenj in predlogih k posameznim določbam novega obrtnega zakona. Odločilo se bo takorekoč o naših skupnih interesih zadevah, zato se ne moremo dovolj načuditi dejstvu, da se to vrši brez sodelovanja upravičenih zastopnikov obrtniških organizacij dravske banovine.

Stiske pekovskega obrtništva

Občna zborna Pekovske obrtne zadruge v Celju in v Mariboru za skupne zbornice.

Gospodarska kriza je zajela tudi pekovo stroko. Zlasti je prišlo pekovo obrtništvo v stisko, ko mu je bila odredjena določena cena kruha. Res je, da nekatera redka večja podjetja se zmagujejo položaj, ker so finančno bolje fundirana ter se poleg peke kruha pečejo tudi s prodajo keksov itd., odnosno pečejo v velikih količinah, kar jim pomeni težjo; toda velika večina srednjih in malih pekov, osobito na deželi je danes v obupnem položaju. Insolvenca so na dnevem redu. Trgovci z moko in mlino pekem ne kreditirajo več, ker se računni ne plačujejo več v redu. V dravski banovini je položaj še težji, ker obsega kljub višjim transportnim stroškom pekovi ne dovoljujejo niti teh cen, kakor jih imajo peki v Zagrebu ali Beogradu. Tam je na primer beli kruh po 4.50 kg. v dravski banovini pa po 4.40 Din kg.

S sedanjim težkim položajem sta se pečala dva velika zbora pekov v Celju se je občni odbor Zadruge pekov za celjski okoliš in Savinjsko dolino vršil prošlo nedeljo ob številni udeležbi pod predsedstvom g. Kirbiša ter ob navzočnosti predstavnikov obrtne oblasti, delegatov Zbornice za TOI g. Golčarja in dr. Pretnarja ter ostalih pekovskih organizacij. Enako številno obiskani zbor so imeli v sredo v Mariboru peki mariborskega okoliša. Temu zboru je predsedoval načelnik g. Horvat, navzoča pa sta bila tudi zastopnik oblasti in delegat zbornice TOI g. Jakob Zadravec. Ki je poročal o naporih Zbornice za TOI, da bi oblast ustregla pravičnim zahtevam pekovskih obrtnikov.

Na obeh zborih je bilo ugotovljeno, da pekovo stroko pri sedanjih kršnih cenah ne more več vzdržati, kar dokazuje dejstvo, da propadajo pekarnice druga za drugo. Pekovskemu obrtništvu dravske banovine se kljub težji davčni in socialni obremenitvi, višjim režijskim stroškom in dražji ceni moke, kakor to plačujejo peki v drugih pokrajinah, ne dovoljujejo enake cene kruha kakor drugod, temveč se jim določajo celo nižje.

Sprejeta je bila resolucija, naj se zastli pri kalkulaciji in določanju cen tudi Zbornica za TOI in pekovski organizacija, kar se sedaj žal ni zgodilo, dasi novi in stari obrtni zakon to izrecno predpisuje. Razpravljalo se je še o drugih važnih gospodarskih vprašanjih. Glede vprašanja zbornice sta oha zbora zavzela soglasno stališče, da ima ostati zbornica skupna za trgovino, obrt in industrijo z avtonomnim obrtnim odsekom.

Skoslovaški uvoz premoga nemogoč, v Španiji in Franciji kontingentiran, v Madžarski dovoljen samo na podlagi posebnih uvoznih dovolj, a v Avstriji skoro onemogočen zaradi deviznih omejitev in visokih transportnih tarif. Dočim torej naši sosedje otežujejo naš neznan izvoz premoga, ki bo kmalu popolnoma uahnil, so vrata v našo državo vsem našim sosedom na stečaj odprta. To najbolje dokazuje, da sedanje stanje našega zunanje-trgovinskega režima glede premoga ne odgovarja potrebam in interesom gospodarstva.

Premogovna industrija preživlja težke dneve in jo čakajo najhujše težavnejše časi. Z njenim obstojem in razvojem je povezanih toliko ekonomskih in socialnih vzrokov, da se ji mora na kak način omogočiti primerna zaposlenost, ki bi groženo daljnjo omejitev dela zaustavila. Zlasti Slovenija je živo interesirana na razvoju premogarstva, ki je eden glavnih virov njene gospodarske delavnosti in njenega pokrajinskega eksporta. Od dveh in pol milijard v domačih premogovnih podjetjih investiranega kapitala odpade na premogovnike v naši ožji domovini 40%, a v istem razmerju premogovne proizvodnje v višini 950 milijonov dinarjev letno.

Pokazali smo možnost, kje bi se dalo uspešno pomagati z željo, da to vprašanje najresneje proučijo merodajni činitelji, in sicer v interesu podjetnika, delavca, trgovca in obrtnika, skratka vseh, ki poltežo premogovne krize neposredno ali posredno trpijo.

V 9 mesecih 76 procesov po vinskem zakonu

Od nastopa moje honorarne službe kot vršilec dolžnosti kletarskega nadzornika dravske banovine je preteklo ob koncu preteklega leta točno 9 mesecev. V tem razdobju sem pregledal po zakonu o vinu nekoliko stotin kletarstev, ki spadajo pod kontrolo po tem zakonu, največ gostinčarskih, potem trgovskih in nekoliko kletarstev pri vinogradnikih.

To je le majhen del kletarstev v dravski banovini; saj je vseh vinskih obrtov okrog 6000, vinskih producentov pa nemara kakih 30.000. K temu pride še obvezna kontrola vseh iz dravske banovine izvoženih vin v količinah po najmanj 60 l. Izvoženje manjše partije pod 60 l. se namreč zaenkrat še smatrajo za vzorčne pošiljke, od katerih ne jemljejo vzorcev in vršijo kontrole po vinskem zakonu.

Ob pregledih sem vzel v 40 primerih (t. j. približno od 10% pregledanih kletarstev) vzorce zaradi nadaljnjega uradovnanja po za pristojni kmetijski poskusni in kontrolni postaji v Mariboru ter po strokovnem odboru za ocenjevanje vin pri tej enološki postaji. Drugi vzorci so dohajali od izvoženih vinskih proizvodov.

Tako je prišlo — upoštevajoč večkratne kršitve zakona v posameznih primerih pri istem blagu — zaradi 76 prestopkov vinskkega zakona do prav toliko obtožb, odnosno vinskih procesov, ki se nanašajo skupno na 103.802 l raznih vinskih proizvodov in so izkazani v naslednji preglednici v 8 skupinah (I—VIII).

Prestopek (S zak. in št. pravilnika)	Kazen po d. 10. 1928.	Število primerov
I. Pomnoženost s sadjejem, vodo itd.	§ 3, čl. 6.	§ 25. I. 28. 8
II. Pokvarjena in bolna vina	§ 6, čl. 21. I. 22.	§ 26. I. 28. 37
III. Nepravilna označba izvora, vrste in letnika	§ 7, čl. 23.—25.	§ 26. 7
IV. Trgatev pred določenim rokom	§ 8, čl. 26.	§ 30. 2
V. Petiot in tropinščina	§ 9, čl. 6. I. 28.	§ 25. I. 28. 1
VI. Neustreznost specialna vina	§ 11, čl. 30. I. 31.	§ 26. I. 28. 5
VII. Samorodno vino	§ 12, čl. 32.	§ 26. I. 28. 15
VIII. Zabrana vpogleda v poslovne zapiske	§ 18, čl. 36.	§ 26. 1
Skupaj:		76

Tu niso navedena vsa kazniva dejanja po vinskem zakonu, ker je še dolga vrsta drugih; kazni pa so vobče zelo občutne in bodo zato brezdvomno tudi primerno učinkovite: denarna globa, zapor, zaplenba in uničenje ali denaturiranje in prodaja proizvoda v korist državnemu kmetijskemu fondu, javni razglas sodbe, odvzem obrtne pravice, plačanje stroškov procesa i. sl. Za ponavljajoče se in težja kazniva dejanja so namreč predvidene še posebne, izredno poostre kazni.

Ako bi kontrola zajela prav vse kršitve določb vinskkega zakona, bi se izkazalo število vinskih procesov najmanj polstotero. Naj samo navedem, da na podlagi dosedanjih izkušenj; ni povprečno niti vsaka druga klet — osobito pri vinskih obrtnikih — povsem čistata; da so stotine vinogradnikov in vinskih obrtnikov, n. pr. leta 1930 moše sladi ali slajen niti svojih večjih zalog sladkorja nad 25 kg. niso prjaljili; da brezvestneži skušajo vhitoplatiti saharinizirane pijače; da je ponekod večina vinogradnikov obavila trgategv v obeh poslednjih letih pred za to določenim rokom; da številni vinogradniki ne prijavljajo ali nepravilno prijavljajo vinske pridelke; da izvažajo vina brez predhodne prijave izvora; da uvažajo izmišljena imena za označbo izvora, vrste in letnika proizvoda; da napravljajo in prodajajo specialna vina neustreznost sestave in brez predhodne prijave in odobritve take izdelave; da silijo s samorodnim vinom (šmarnci ali noh izabela othello i. dr.) v promet; da nimajo ustreznih zapisov na posodi itd. itd. K temu se bodo še pridružili kaznivi primeri, ker si vinski obrtniki, še manj pa vinski producenti in drugi interesi ne bodo pravočasno nabavili lepaka »Izvelec važnejših določil iz zakona o vinu, ki je pravkar v tisku, katerega pa morajo imeti vsi interesi nabitega na vidnem mestu v obratovalnici, odnosno pri kleti, takoj ko izide.

Iz navedenega je razvidno, kako skraj-

no potreben je bil enotni vinski zakon s pravilnikom za vso državo že davno. Razvidno je tudi, da je ta zakon za vse naše deloma še zelo bolno vinsko gospodarstvo izredne važnosti, zlasti pa v sedanji zares obupni vinski krizi, ki se tako skodljivo odraža i v drugih panogah našega gospodarstva.

Postenemu vinskemu gospodarju in umnemu kletarju se v treba bati strogo stis vinskkega zakona čigar svrha je vendar, da štiti v prvem redu naš njegove interese. Pač pa se naj o vsem dobro pouči in se naj po tem tudi ravna, pa bo za vse prav in dobro.

Andrej Zmave, direktor vinarke šole v p.

Stare zavarovalne police v tujih valutah. Kakor smo pred tedni poročali, je finančni minister izdal odlok (št. 145.373 od 31. decembra 1931), po katerem se od 1. januarja t. l. ne morejo v naši državi izstavljeni zavarovalne police v tuji valuti, temveč samo v dinarjih, ki jih pa tudi ni dovoljeno vezati na tuje valute ali na zlato v obliki valutne ali zlate klavzule. Z istim odlokom je bilo našim državljanom prepovedano sklevati zavarovanja pri zavarovalnicah, ki so v inozemstvu. Sicer so že prej obstajale slične prepovedi, toda brez kazenskih odredb, tako da je bilo mogoče vsako iziziravanje. Novi odlok pa določa, da se kršitve kaznujejo po zakonu o kazenskih sankcijah, ki je bil izdan 8. oktobra 1931 za prestopke deviznega pravilnika (kazen do 300.000 Din). Sedaj predlaga beograjski »Trgovinski glasnik«, da se naj novi odlok še dopolni: zavarovalne police, ki so bile sklenjene v letih 1930 in 1931, in se glasi na tujo valuto, odnosno na dinarje z zlato ali valutno klavzulo, naj se obvezno pretvorijo v dinarske police v smislu novega odloka.

Zahteve mlinske industrije. Kakor smo že poročali, so dale težave pri izvajanju žitnega režima trgovskim mlinom v naši kraljevini povod, da so se njihovi predstavniki zbrali 16. in 17. t. m. v Beogradu k posebnim konferenci. Da se olajša položaj naše mlinske industrije, je bila sprejeta daljša resolucija, ki pravi med drugim: Trgovina s pšenico in pšenično moko naj se s 15. februarjem oprosti vseh omejitev. Ob nastopu svobodne trgovine naj se mlino om povrne doplačilo za vse zaoze, na katere je bilo to doplačilo plačano. Monopol izvoza pšenice in moke naj ostane v veljavi do konca tekoče kampanje, to je do 30. junija t. l. Za kritje izgube pri izvozu naj država do 30. junija t. l. pobira od mlinov gotov odstotek od prodajne cene vseh vrst moke kot izrešen davek na meljavo in pa poseben davek po določen lestvici na podlagi tehnične kapacitete. V tovrstno Privilegirane izvozne družbe naj se pritegnejo k sodelovanju predstavnikov mlinske industrije. Posebno odposlanstvo je obvestilo o storitvah sklepov ministra za trgovino in industrijo in ministra za kmetištvo. Pododbor, ki je bil zvožen, da izdela predloge za izvršitev storjenih sklepov, se je takoj sestal in je priporočil, da se sestavi točen kataster vseh mlinov v državi z navedbo kapacitete (sestava se poveri Mlinarski zdruzi v Beogradu). Mlinska industrija na naj zvohi delegate, ki bojo kot pooblaščenici zvez veltavno sklenili in na poziv trgovinskega ministrstva lahko razpravljajo o potrebniosti njihove resolucije. Za delegata dravske banovine je bil predlagan narodni poslanec g. Mohorič, ki pa je bil medtem imenovan za pomočnika trgovinskega ministra.

Nova pogajanja na odkup železnice Barč - Pakrac. Kakor znano, je naša država pred dobrim letom uredila vprašanja odkupa privatnih lokalnih železnic v Vojvodini (1700 km) in se je obvezala izplačati v 7½ letih lastni kom delni okrog 350 milijonov s 6% obrestmi (za vsako prioriteto delnico od 100 K nominala 200 Din in vrta tega 90 Din za neplačane anuitele). Ta načrt ureditve pa ni akceptirala železnika družba Barč - Pakrac. Pred kratkim so se v Beogradu vršila nova pogajanja, pri katerih je naša država stavila ponudbo za odkup, ki se v glavnem drži načel, ki so bila uveljavljena pri odkupu vojvodinskih železnic. Ponudbe pa družba Barč - Pakrac še ni sprejela.

Konkurz je razglašen o imovini Josipa Ročca, mehanika in trgovca s kolesi in šivalnimi stroji in Ivanke Ročceve, Celje. Prešernova ulica 16. (upravniki mase dr. Jos. Karlovšek, odv. v Celju; prvi zbor umnikov pri okrož. sod. v Celju 6. febr. ob 9., zglasitveni rok do 2. marca, ugotovitveni rok 12. marca). — Nadalje je razglašen konkurz o imovini tvrdike Vučko in drug, manufakturna trgovina v Celju. Kralja Petra cesta, upravniki mase dr. Jur. Hrašovce, odv. v Celju; prvi zbor umnikov pri okrož. sodišču v Celju 6. febr. ob 9., oglasitveni rok do 2. marca, ugotovitveni rok 12. marca).

Potrjena je prisila poravnava. Ki jo je sklenil dolžnik Ivana Šoštaric, trgovec v Mariboru (Aleksandrova cesta) s svojimi umniki za 40% kvoto terjatve, plačljivo v 10 enakih mesečnih obrokih.

V Nemčiji je že 6 milijonov brezposelnih delavcev. V prvi polovici januarja se je število brezposelnih delavcev v Nemčiji ponovno pomnožilo, in sicer za 300.000 na 5 milijonov 966.000. Od konca lanskega avgusta, ko je bilo doseženo najnižje stanje leta 1931., se je število brezposelnih delavcev povečalo za 1.708.000; nasproti stanju na dan 15. januarja preteklega leta pa je večje šnje število brezposelnosti za 1.200.000 letno.

Grčija je suspendirala dolžnost minmalnega kritja bankovcev. Na predlog grške Narodne banke je grška vlada izdala zakonski dekret, po katerem se dolžnost minmalnega kritja v višini 40% suspendira, in sicer zaenkrat za mesec dni. Ta ukrep seveda še ne pomeni, da bo v Grčiji nastopila inflacija bankovcev.

Dobave. Direkcija državnega rudnika Kakani sprejema do 27. t. m. ponudbe glede dobave 500 komadov stekel za bencinske svetilke ter glede dobave 25 plošč črne pločvine. Direkcija državnega rudnika Velečine sprejema do 8. februarja ponudbe glede dobave 5 m gumijevih transportnega traku in 5000 kg ovs. Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 11. februarja ponudbe glede dobave zveznih sklopov in varoval: do 18. februarja pa glede dobave

Novo zidana trinadstropna stanovanjska hiša. Strogi center, 16 stanovanj, prosta davka 18 let, potrebni kapital 2000.000 Din, na prodaj. — Ponudba na oglasni oddelci »Jutra« pod naslovom »Novo zidana«. 2009

Novo zidana trinadstropna stanovanjska hiša. Strogi center, 16 stanovanj, prosta davka 18 let, potrebni kapital 2000.000 Din, na prodaj. — Ponudba na oglasni oddelci »Jutra« pod naslovom »Novo zidana«. 2009

Novo zidana trinadstropna stanovanjska hiša. Strogi center, 16 stanovanj, prosta davka 18 let, potrebni kapital 2000.000 Din, na prodaj. — Ponudba na oglasni oddelci »Jutra« pod naslovom »Novo zidana«. 2009

Novo zidana trinadstropna stanovanjska hiša. Strogi center, 16 stanovanj, prosta davka 18 let, potrebni kapital 2000.000 Din, na prodaj. — Ponudba na oglasni oddelci »Jutra« pod naslovom »Novo zidana«. 2009

Novo zidana trinadstropna stanovanjska hiša. Strogi center, 16 stanovanj, prosta davka 18 let, potrebni kapital 2000.000 Din, na prodaj. — Ponudba na oglasni oddelci »Jutra« pod naslovom »Novo zidana«. 2009

Novo zidana trinadstropna stanovanjska hiša. Strogi center, 16 stanovanj, prosta davka 18 let, potrebni kapital 2000.000 Din, na prodaj. — Ponudba na oglasni oddelci »Jutra« pod naslovom »Novo zidana«. 2009

Novo zidana trinadstropna stanovanjska hiša. Strogi center, 16 stanovanj, prosta davka 18 let, potrebni kapital 2000.000 Din, na prodaj. — Ponudba na oglasni oddelci »Jutra« pod naslovom »Novo zidana«. 2009

Novo zidana trinadstropna stanovanjska hiša. Strogi center, 16 stanovanj, prosta davka 18 let, potrebni kapital 2000.000 Din, na prodaj. — Ponudba na oglasni oddelci »Jutra« pod naslovom »Novo zidana«. 2009

Novo zidana trinadstropna stanovanjska hiša. Strogi center, 16 stanovanj, prosta davka 18 let, potrebni kapital 2000.000 Din, na prodaj. — Ponudba na oglasni oddelci »Jutra« pod naslovom »Novo zidana«. 2009

Novo zidana trinadstropna stanovanjska hiša. Strogi center, 16 stanovanj, prosta davka 18 let, potrebni kapital 2000.000 Din, na prodaj. — Ponudba na oglasni oddelci »Jutra« pod naslovom »Novo zidana«. 2009

30 plošč železne pločvine, 2 armatur, 100 kilogramov kleja, ročnih žag, žaglnih listov itd. (Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOI).

Borze. 23. januarja. Na ljubljanski borzi je bil pretekli teden devizni promet nekoliko večji, znašal je 11,7 milijona Din nasproti 6,3, 5,0, 8,2 in 11,6 milijona Din v zadnjih štirih tednih.

Devize. Curih, Beograd 9.10, Pariz 20.1825, London 17.60, New York 512.50, Bruseli 71.45, Milan 25.775, Madrid 42.70, Amsterdam 206.35, Berlin 121.10, Stockholm 99, Oslo 96.25, Kopenhavn 97.50, Sofija 3.70, Praga 15.18, Varšava 57.50, Bukarešta 3.05.

Blagovna tržišča. 2170

+ Chicago, 23. januarja. Začetni tečaji: Pšenica: za maj 59, za julij 58.50, za september 59.75; kornuza: za marec 38.50, za maj 40.875, za julij 42.875; riž: za maj 46.875; oves: za maj 26.

+ Winnipeg,

Cene malim oglašom

Zenitve in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova Din 5.— Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.— Po Din 1.— za besedo se računajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kama«, »Auto-moto«, »Kupnja«, »V najem«, »Poseda«, »Lokal«, »Stanovalna oddaja«, »Stroji«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živale«, »Obrti« in »Les« ter pod rubrikama »Trgovski potnik« in »Zasluzke«, če se z oglašom nudi zasluzek, oziroma, če se išče potnik. Kdor si pa pod tema rubrikama išče zasluzka ali službe, plača za

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znakah

vsako besedo 50 par. Pri vseh oglaših, ki se računajo po Din 1.— za besedo, se računava enkratna pristojbina Din 5.— za šifro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socijalnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova pri oglaših, ki se računajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 5.—

Najmanjši znesek pri oglaših po 50 par za besedo, je Din 10.— pri oglaših po 1 Din za besedo po Din 15.—

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpisati v pismo ohenem z naročilom.

Nov poklic

Na dame in gospode z ogromno strojno ploščo, za dajanje naslova ali za šifro na 8 Din. (1)

Službo dobi

Vaša beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro na 8 Din. (1)

Trg. učenca

potrebno šolsko izobražbo, povsem izobražen, v postojni službi, sprejme takoj večjo trgovsko mesto na Gorjanskem. Tudi, ki imajo še nekaj prave, imajo prednost. Tovarstvo ponudbe na oglas, oddate »Jutra« pod šifro »Trgovski potnik« ali »Zasluzke«.

Kuharico

nad 30 let staro, pridno in pošteno, išče oddate »Jutra« pod šifro »Kuharica« ali »Zasluzke«.

Edgar Rice Burroughs;

Tarzan, kralj džungle

Na dnu njegovega mladega srca je utripala po prednikih podedovana želja, da bi odel svojo nagoto z obleko. V svojih slikarstvih je bil videl, da so vsi ljudje tako oblečeni, med tem ko hodijo opice in druge žive stvari gole. In tako si je zaželel kože levjine Sabor.

A tisti dan so se zgodile reči, ki so ga odvrnile od te misli. Nenadoma se je stemnilo kakor o polnoči. Preko džungle in gozda se je začelo globoko bučanje. Velika drevesa so se upogibala. Slepeči bliski so švigali iz črnih oblakov, grom je strahovito bobnel nad divjino, voda je v potokih lila z neba. Tarzanu se je kar mešalo od groze!

V strahu pred mrzlim dežjem se je stiskal opičji rod ob znojnih velikih dreves. Nekaj ur je divjala nevihta — nato je zdajlo ponehala. A Tarzanu se je nekaj zvasitilo o skrivnosti obleke. Kako toplo bi mu bilo pod težkim Saborinim kožuhom! Tako je dobil spet novo izpodbudo, da je premišljeval o svojem načrtu.

Mesar. vajenca

poštenih staršev, sprejemam Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Prodajalca

avtomobilov, motorov in drugih stvari, isčem. Obiščite nas, da vam predstavimo naše izdelke. Pridite na ogled, da vam predstavimo naše izdelke. Pridite na ogled, da vam predstavimo naše izdelke.

Agente

področja, potnik, spoznajmo se, da vam predstavimo naše izdelke. Pridite na ogled, da vam predstavimo naše izdelke. Pridite na ogled, da vam predstavimo naše izdelke.

Pisarniško moč

ki lahko prevzame na dom »Pisarniška« dela, izvršuje, isčem. Ponudbe z navedbo dosežanj, za posrednika na oglašni oddate »Jutra« pod »Pisarniška« moč.

Frizerko

v strasti dobro izobraženo, sprejemam Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Služkinjo

vašne kuhe, vseh hišnih del, pridno, pošteno, navedite, isčem. Ponudbe pod šifro »Služkinja« ali »Zasluzke«.

Trgovskega učenca

poštenega, zdravega in pridnega, sprejemam Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Trgov. pomočnik

vezanega v mešanih strojih, isčem. Ponudbe z navedbo dosežanj, za posrednika na oglašni oddate »Jutra« pod »Trgovski potnik« ali »Zasluzke«.

Poštena deklica

mlada, zdrava, ki govori slovensko, isčem. Ponudbe z navedbo dosežanj, za posrednika na oglašni oddate »Jutra« pod »Poštena deklica« ali »Zasluzke«.

Prodajalco

sprejemam za pekarno in slaščičarno z jamstvom. Prednost ima trgovsko usposobljen, isčem. Ponudbe pod šifro »Prodajalec« ali »Zasluzke«.

Gospodično

pisarniško moč, zmožno nemišne, sprejemam v pisarno, Ponudbe pod šifro »Gospodično« ali »Zasluzke«.

V prodaji stavbnega materiala verziran

primo, izobražen, sprejemam Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Vzgojiteljico

z znanjem nekoliko nemškega in slovenskega jezika, isčem. Ponudbe pod šifro »Vzgojiteljica« ali »Zasluzke«.

Mani.likro

isčem, ki bi hodila na dom. Ponudbe na oglas, oddate »Jutra« pod »Mani.likro« ali »Zasluzke«.

Uradnika

25-35 let staro, z bančno prakso, išče veliko hotelo. Sprejemam Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Kontorista (injo)

samoizolirano moč, s perfektnim znanjem slovenskega jezika, isčem. Ponudbe pod šifro »Kontorista« ali »Zasluzke«.

Boljša deklica

25 do 35 let staro, ki ima samostojno kuhinjo in opravi tudi druga dela, isčem. Ponudbe pod šifro »Boljša deklica« ali »Zasluzke«.

4 gojenke

mlade, lepe, z dobrim pletenim glasom, isčem za družinsko pomoč. Ponudbe pod šifro »4 gojenke« ali »Zasluzke«.

Pletiljo

dobro izobraženo na stroju, 12, sprejemam takoj. Ponudbe pod šifro »Pletiljo« ali »Zasluzke«.

Mesar. vajenca

poštenih staršev, sprejemam Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Šiviljo

popolnoma samostojno, izvršuje v krojenju in vsem ostalim konfekcijskim delom. Ponudbe pod šifro »Šivilja« ali »Zasluzke«.

Mesar. vajenca

poštenih staršev, sprejemam Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Sadjar-vrtnar

dobro izobražen in pošten, dobi stalno službo pod rolo ugodnimi pogoji. Ponudbe na oglasni oddate »Jutra« pod »Sadjar-vrtnar«.

Vajenca

sprejemam takoj v manufakturno in modno trgovino v Celju. Pismene ponudbe na oglašni oddate »Jutra« pod »Vajenca«.

Gospodično

okrog 25 let stara, simpatična, sprejemam Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Vrtnar. vajenca

poštenega in pridnega, 15 do 16 let staro, sprejemam Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Mlašč. prodajalco

dobro izobraženo in pošteno, dobi stalno službo pod rolo ugodnimi pogoji. Ponudbe na oglasni oddate »Jutra« pod »Mlašč. prodajalec«.

Postrežnico

(samo vajeno) za posrednika, isčem. Ponudbe pod šifro »Postrežnica« ali »Zasluzke«.

Viničarja

ki zna samostojno upravljati vinogradi, sprejemam Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Trg. učenca

iz boljših hiš, z znanjem slovenskega in nemškega jezika, sprejemam Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Iščem deklo

zdravo, pošteno, vredno, čisto, perfektno kuharico, isčem. Ponudbe pod šifro »Iščem deklo« ali »Zasluzke«.

Vrtnarja

primo, izobražen, sprejemam Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Kuharico

dobro, pošteno, ki opravi tudi vaša dela, sprejemam Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Hišnika

lahko tudi zakonski par brez otrok, isčem za vilo na Kodeljevcu. Sprejemam Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Gospodična

pisarniško moč, zmožno nemišne, sprejemam v pisarno, Ponudbe pod šifro »Gospodična« ali »Zasluzke«.

Plaćinil natak

reprezentativno, s pravo prakso, isčem. Ponudbe pod šifro »Plaćinil natak« ali »Zasluzke«.

Vrtnar

vezanega v vseh panogah vrtnarstva, isčem. Ponudbe pod šifro »Vrtnar« ali »Zasluzke«.

Sofer

z dvodelno prakso, sprejemam Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Trgovska učenca

25 let stara, sprejemam Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

1000 Din nagrade

boljša, ki mi prekrbi službo, isčem. Ponudbe pod šifro »1000 Din nagrade« ali »Zasluzke«.

Inteligentna gđ.

zmožna slovenske in nemškega jezika, isčem. Ponudbe pod šifro »Inteligentna gđ.« ali »Zasluzke«.

Postrežnica

mlada, pridna, poštena in ura, isčem. Ponudbe pod šifro »Postrežnica« ali »Zasluzke«.

Učenko

sprejemam takoj modni salon Mice Kovacki, Mostni trg 20/II.

Služkinjo

pridno in pošteno, vajeno kuhe in vseh hišnih del, sprejemam takoj. Ponudbe na oglasni oddate »Jutra«.

Gospodična

starša 35 let, poštena in ura, isčem. Ponudbe pod šifro »Gospodična« ali »Zasluzke«.

Kontoristinja

z trgovsko prakso, sprejemam Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Izurnjena pletilja

z močjo, isčem. Ponudbe pod šifro »Izurnjena pletilja« ali »Zasluzke«.

Barvarja (ico)

in kemistika čistila (ko) sprejemam. — Ponudbe na oglasni oddate »Jutra« pod »Barvarja«.

Vrtnar hišnik (ca)

ima na razpolago stavbo, isčem. Ponudbe na oglasni oddate »Jutra« pod »Vrtnar hišnik«.

Absolventa

strojno delovodsko ali srednje tehnično šole s popolnim znanjem nemške, sprejemam. Ponudbe na oglasni oddate »Jutra« pod »Absolventa«.

Pogosti postane

če imate veliko znanje, sprejemam Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Sofer

trazen in zanesljiv, dobi stalno službo pod rolo ugodnimi pogoji. Ponudbe na oglasni oddate »Jutra« pod »Sofer«.

Služkinjo-sobarico

zdravo in čedno sprejemam. Ponudbe na oglasni oddate »Jutra« pod »Služkinjo-sobarico«.

Učenca

trazen in zanesljiv, dobi stalno službo pod rolo ugodnimi pogoji. Ponudbe na oglasni oddate »Jutra« pod »Učenca«.

Iščem deklo

zdravo, pošteno, vredno, čisto, perfektno kuharico, isčem. Ponudbe pod šifro »Iščem deklo« ali »Zasluzke«.

Vrtnarja

primo, izobražen, sprejemam Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Kuharico

dobro, pošteno, ki opravi tudi vaša dela, sprejemam Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Hišnika

lahko tudi zakonski par brez otrok, isčem za vilo na Kodeljevcu. Sprejemam Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Gospodična

pisarniško moč, zmožno nemišne, sprejemam v pisarno, Ponudbe pod šifro »Gospodična« ali »Zasluzke«.

Plaćinil natak

reprezentativno, s pravo prakso, isčem. Ponudbe pod šifro »Plaćinil natak« ali »Zasluzke«.

Vrtnar

vezanega v vseh panogah vrtnarstva, isčem. Ponudbe pod šifro »Vrtnar« ali »Zasluzke«.

Sofer

z dvodelno prakso, sprejemam Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Trgovska učenca

25 let stara, sprejemam Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

1000 Din nagrade

boljša, ki mi prekrbi službo, isčem. Ponudbe pod šifro »1000 Din nagrade« ali »Zasluzke«.

Inteligentna gđ.

zmožna slovenske in nemškega jezika, isčem. Ponudbe pod šifro »Inteligentna gđ.« ali »Zasluzke«.

Postrežnica

mlada, pridna, poštena in ura, isčem. Ponudbe pod šifro »Postrežnica« ali »Zasluzke«.

Učenko

sprejemam takoj modni salon Mice Kovacki, Mostni trg 20/II.

Služkinjo

pridno in pošteno, vajeno kuhe in vseh hišnih del, sprejemam takoj. Ponudbe na oglasni oddate »Jutra«.

Gospodična

starša 35 let, poštena in ura, isčem. Ponudbe pod šifro »Gospodična« ali »Zasluzke«.

Kontoristinja

z trgovsko prakso, sprejemam Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Izurnjena pletilja

z močjo, isčem. Ponudbe pod šifro »Izurnjena pletilja« ali »Zasluzke«.

Samec

trazen in zanesljiv, dobi stalno službo pod rolo ugodnimi pogoji. Ponudbe na oglasni oddate »Jutra« pod »Samec«.

Trg. učenca

iz boljših hiš, z znanjem slovenskega in nemškega jezika, sprejemam Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Kuharica

dobro, pošteno, ki opravi tudi vaša dela, sprejemam Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Dekle z dežele

zdravo, pošteno, vredno, čisto, perfektno kuharico, isčem. Ponudbe pod šifro »Dekle z dežele« ali »Zasluzke«.

Krojaštva

zdravo, pošteno, vredno, čisto, perfektno kuharico, isčem. Ponudbe pod šifro »Krojaštva« ali »Zasluzke«.

Ragionier

trazen in zanesljiv, dobi stalno službo pod rolo ugodnimi pogoji. Ponudbe na oglasni oddate »Jutra« pod »Ragionier«.

Kinooperater

sprejemam takoj v kinoposredništvo, isčem. Ponudbe pod šifro »Kinooperater« ali »Zasluzke«.

Žagovodja

z močjo, isčem. Ponudbe pod šifro »Žagovodja« ali »Zasluzke«.

Diplom. učiteljica

z močjo, isčem. Ponudbe pod šifro »Diplom. učiteljica« ali »Zasluzke«.

Reven akademik

z močjo, isčem. Ponudbe pod šifro »Reven akademik« ali »Zasluzke«.

Zasluzke

z močjo, isčem. Ponudbe pod šifro »Zasluzke« ali »Zasluzke«.

Uradnica

z močjo, isčem. Ponudbe pod šifro »Uradnica« ali »Zasluzke«.

Dekle - šivilja

z močjo, isčem. Ponudbe pod šifro »Dekle - šivilja« ali »Zasluzke«.

Prodajalca

z močjo, isčem. Ponudbe pod šifro »Prodajalec« ali »Zasluzke«.

Službo slugo

z močjo, isčem. Ponudbe pod šifro »Službo slugo« ali »Zasluzke«.

Moške sportne kape

z močjo, isčem. Ponudbe pod šifro »Moške sportne kape« ali »Zasluzke«.

Entanje 1 m 1 Din

z močjo, isčem. Ponudbe pod šifro »Entanje 1 m 1 Din« ali »Zasluzke«.

Šiviljo

z močjo, isčem. Ponudbe pod šifro »Šivilja« ali »Zasluzke«.

Kdor se hoče di-

skretno zavarovati pri Mariborski ekspozituri, isčem. Ponudbe pod šifro »Kdor se hoče di-skretno zavarovati« ali »Zasluzke«.

Prodajalca

z močjo, isčem. Ponudbe pod šifro »Prodajalec« ali »Zasluzke«.

Gospodična

z močjo, isčem. Ponudbe pod šifro »Gospodična« ali »Zasluzke«.

Za posmrtninsko zavarovanje

z močjo, isčem. Ponudbe pod šifro »Za posmrtninsko zavarovanje« ali »Zasluzke«.

Potniki

z močjo, isčem. Ponudbe pod šifro »Potniki« ali »Zasluzke«.

Fiksni v proviziji

z močjo, isčem. Ponudbe

Sobe išče

Vsaka beseda 50 par.
za dajanje naslova ali
za šifro 5 Din. (20-24)

Sobo

Iskajo sobe v središčni mestu.
Ponudbe na oglasni oddel.
»Jutra« pod šifro »277«.

2 gospodini

Iskajo sobo ne preveliko od
centra, Ponudbe na oglas.
»Jutra« pod šifro »277«.

Kabinet

Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.

Miren gospod

(uradni) išče v središčni
mestu lepo opremljeno so-
bo z prostim vzhodom. —
Ponudbe na oglas. oddel.
»Jutra« pod šifro »M. B.«.

Opremljeno sobo

Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.

Preprosto sobo

(tudi podstrešno) strogo sa-
parirano, v centru ali bližini
išče študent za takoj ali
skoraj. — Ponudbe v
ceno na oglasni oddel.
»Jutra« pod šifro »M. B.«.

Sostanovalko

(starejša) išče primerno
ležišče ali slično sprejemno
s sobarjem, kuhinjo, to-
plovno na oglasni oddel.
»Jutra« pod šifro »Začeti«.

Snažno sobico

Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.

Prazno sobo

Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.

Dve sobi

Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.

Dve sobi

Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.

Sobo

Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.

Opremljeno sobico

Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.

Opremljeno sobo

Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.

Sobico

Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.

Dopisi

Vsaka beseda 2 Din.
za dajanje naslova ali
za šifro 5 Din. (24)

V zakonu ponovno

Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.

Resnega znanja

Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.

Ločenko

Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.

Katera dama

Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.

Vdova

Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.

Lena deklica

Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.

Premo na vd.

Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.

Ako imate hčerko

ki ni stara več kot 8 let,
poslajte svoj naslov na
oglas. oddel. »Jutra« pod
značko »Deta hčerke«.

Božo

Sporočite svojo šifro pod
mojo dotedanja šifro na
oglasni oddel. »Jutra«.

Henri

Dvignite zakasneli odgo-
vor na prošnjo na oglasni
odd. »Jutra« pod prvo-
no šifro. — 24-24-24

Posestnik

Samostojen, v predmestju
Maribora, brez dolga, sred-
njih let, čeden, želi re-
nega znanja z istakim
dekletom, ki ima primerno
doto. Dopise na podru-
nico »Jutra« v Mariboru
pod »Zaupana sigurnost«.

Nemec

Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.

Dama

Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.

Nikdar...

Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.

Troperesna detelica

Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.

Smučar

Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.

Joško

Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.

Mlad gospod

Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.

Ločenec

Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.

Ženitev

Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.

Irgovec

Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.

Gospodična

Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.

Klav. rji

Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.

Živali

Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.

Pes volčje pasme

Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.
Iskajo vhodno iz ston. 1554.

Gospod

35 let star, dobro situiran,
želi poročiti izobraže-
no kmečko dekle, stare
22-24 let, ki bi imela
posrestvo ali pa 100.000 Din
gotovine. Ponudbe s sliko
na oglasni oddel. »Jutra«
pod šifro »Bodočnost«.

Vdova

Samostojna obrtnica, dobro
situirana, želi poročiti
trgovsko uspešno go-
spodino ali šiviljo, stare
od 18-25 let. Ponudbe s
sliko, ki se na zahtev
vrne, na oglasni oddel.
»Jutra« pod šifro »Sigurna
kristenost«.

Bogato vdovo

bi poročiti simpatični sa-
mec. Ponudbe na oglasni
odd. »Jutra« pod šifro
»Prestojen inteligent«.

Mlad trgovec

Samostojen, želi poročiti
trgovsko uspešno go-
spodino ali šiviljo, stare
od 18-25 let. Ponudbe s
sliko, ki se na zahtev
vrne, na oglasni oddel.
»Jutra« pod šifro »Rena-
ženitev«.

Mlad vdovec

z 1 dekle, lepim pose-
stvom, novim poslopjem,
želi poročiti dekle ali vdo-
vo do 30 let z 80-100.000
Din gotovine. Cenji na
podru. »Jutra« pod šifro »Zakone«.

Oženil bi se

z staro žensko čedne
znanosti, katere ima
večje premoženje v goto-
vini ali lepo posestvo. —
Nadim 5 po moji smrti
Din 1000.— mesečno po-
kojnine. Cenjene ponudbe
na oglasni oddel. »Ju-
tra« pod »Pomlad 20«.

Dogo »Rüde«

čistokrvno, 1 leto staro,
dresirano, prodam po pri-
merni ceni. Kopališče Rim-
ske Toplice. — 22-27-27

Psa čuvaja

poldrugo leto staro, pro-
dam v Zg. Sisk. št. 113.
Čolovska cesta (4 hise od
mitnice). — 24-10-27

Psa

dobrega čuvaja kupim. —
Ponudbe na oglas. oddel.
»Jutra« pod šifro »Mladi
zvesti čuvaj«.

Kantarčkarje

zanimajo prodajam v
Florjanski ulici št. 10/1.
22-29-27

Jugoslovanska tekstilna tovarna išče

izurjenega vodjo tkalnice

ki docela obvlada apreturo in beljenje.

Ponudbe z navedbo
plačilnih zahtev in referencami pod »P. P. 100« na Jugomosse,
Zagreb, Jelačićev trg 5.

NAZNANILO.

Podpisana zadruga vjdno sporoča vsem svojim članom in po-
verjenikom, da so uradne ure za stranke do nadaljnjega dnevno ra-
zen nedelj in praznikov od 8. do 12. ure. Popoldne je pisarna za
stranke, člane in poverjenike zaprta, ker se mora vršiti poslovanje
točno in vsled tega nemoteno.

V Mariboru, dne 24. januarja 1932.

Kmetijska ekspozitna zadruga r. z. o. z., Maribor, Aleksandrova
cesta št. 44. — 2018

ZAHVALA.

S hvaležnostjo in radevolje izrekam tem potni iskreno in jav-
no zahvalo Podporni sekciji Kmetijske ekspozitne zadruge r. z. o. z.
v Mariboru, Aleksandrova 44, za hitro in točno izplačilo pripadajo-
če mi podpore po smrti moje matere g. Ane Pepelnjak iz Hotem-
Radeče. Zaradi tega nad vse kulantnega izplačila se čutim dolžnega
gornjo institucijo vsem svojim znanecem in prijateljem in vobče
vsakomur najtopleje priporočati.

Hotemski — Radeče, dne 20. januarja 1932.

PEPELJNJA FRANC.

Mi Vam prinesemo ve-
selje, nabavite si po iz-
redno nizkih cenah
amerikanske radioapa-
rate, čudo tehnike, gra-
mofone, plošče, šivalne
stroje in športne pred-
mete.

„TEHNIK“ JOSIP BANJAI

Ljubljana, Miklošičeva cesta 20
PALAČA OKROŽNEGA URADA 2004

2004

Kantarčki

harcer rotorji, dobri pevci,
odlikovani z zlatimi in sre-
brnimi kolajzami, napro-
daj. Cene: 200 Din, 250
Din in 300 Din. Samir-
po 50 Din. Pošilam po
pošti in jamčim, da pri-
dejo šive. — Franjo
Omahna, Sv. Petra c. 53a,
Ljubljana. — 1639-27

Konja

prevzamem v hlev z vso
okobro. Naslov v ogla-
nem oddelku »Jutra«.

Dogo »Rüde«

čistokrvno, 1 leto staro,
dresirano, prodam po pri-
merni ceni. Kopališče Rim-
ske Toplice. — 22-27-27

Psa čuvaja

poldrugo leto staro, pro-
dam v Zg. Sisk. št. 113.
Čolovska cesta (4 hise od
mitnice). — 24-10-27

Psa

dobrega čuvaja kupim. —
Ponudbe na oglas. oddel.
»Jutra« pod šifro »Mladi
zvesti čuvaj«.

Kantarčkarje

zanimajo prodajam v
Florjanski ulici št. 10/1.
22-29-27

Jugoslovanska tekstilna tovarna išče

izurjenega vodjo tkalnice

ki docela obvlada apreturo in beljenje.

Ponudbe z navedbo
plačilnih zahtev in referencami pod »P. P. 100« na Jugomosse,
Zagreb, Jelačićev trg 5.

NAZNANILO.

Podpisana zadruga vjdno sporoča vsem svojim članom in po-
verjenikom, da so uradne ure za stranke do nadaljnjega dnevno ra-
zen nedelj in praznikov od 8. do 12. ure. Popoldne je pisarna za
stranke, člane in poverjenike zaprta, ker se mora vršiti poslovanje
točno in vsled tega nemoteno.

V Mariboru, dne 24. januarja 1932.

Kmetijska ekspozitna zadruga r. z. o. z., Maribor, Aleksandrova
cesta št. 44. — 2018

ZAHVALA.

S hvaležnostjo in radevolje izrekam tem potni iskreno in jav-
no zahvalo Podporni sekciji Kmetijske ekspozitne zadruge r. z. o. z.
v Mariboru, Aleksandrova 44, za hitro in točno izplačilo pripadajo-
če mi podpore po smrti moje matere g. Ane Pepelnjak iz Hotem-
Radeče. Zaradi tega nad vse kulantnega izplačila se čutim dolžnega
gornjo institucijo vsem svojim znanecem in prijateljem in vobče
vsakomur najtopleje priporočati.

Hotemski — Radeče, dne 20. januarja 1932.

PEPELJNJA FRANC.

RADIO

Oglejte si naše RADIO APARATE z vdelanim močnim zvočni-
kom, s priključkom na mrežo, za izmenični tok 110, 125, 150,
220 voltov in enosmerni tok 150 voltov. Omare iz ameriškega
orehovega lesa, zelo lepo izdelane in prvostvorne kakovosti.

2 cevni aparat kompletno Din 1380.—
3 cevni aparat kompletno Din 1980.—
4 cevni aparat kompletno Din 3400.—

Ugodni plačilni pogoji. — Pri nakupu 20 % predplačila, ostanek
v osmih enakih mesečnih obrokih.

H. SUTTNER, LJUBLJANA 5
DUNAJSKA CESTA 1 b II.

Usakomur omogočen nakup tako zelo smo znižali cene!

Crepe de Chine že od Din 59.— naprej.
Damsko volneno blago za obleke od Din 54.— naprej.
Damsko volneno blago za plašče od Din 115.— naprej.
Blago za moške obleke od Din 60.— naprej.
Švilni puplin za moško perilo od Din 39.— naprej.
Čevlji pa od Din 86.— naprej.

Ne pozabite, da veljajo vse te cene pri obročnem
plačevanju!

Pri takojšnjem plačilu poseben popust!

Zahtevajte
poset potnika!
Zahtevajte
vzorce!

OBLAČILNICA
„ILIRIJA“

NA OBROKE! LJUBLJANA MESTNI TRG 17/1

Brezprimerna

senzacija
zadnja novost, čudo
tehnik. Pisalni stroj
za potovanje, pisarne,
trgovine, samo za 395
dinarjev. — Prospekt
brezplačno zahtevajte.
Išče se tudi zastopnike.
Jugospecial, Ljubljana.
2423-29

Obri

Vsaka beseda 1 Din.
za dajanje naslova ali
za šifro 5 Din (30)

Neveste!

Navadno in na finjšo po-
sodo, vse kuhinjske po-
trebnosti, stroške, jedilne
srednje itd., posteljne vlo-
ke, čisto, morsko travo,
stredilnike, krasne kletke
in vso željeno kupite
pri Fr. Stupica, trgovina z
železino, Ljubljana. Go-
spodarska cesta št. 1.
1912-31

Z žmnicami

boste vsestransko zado-
voljni, če si jih nabavi-
te pri Avgust Koblica,
Ljubljana, Dunajska c.
25, vhod iz Dvorčakove
ulice 3, dvorišče. Spreje-
mam tudi predelavo in
popravila ter vsa dela
tovarne stroje. 2537-39

Mlekarske stroje

kompletne, s parno-
skim pogonom, dobro ohr-
anjene po zelo nizki ceni
prodaja Mlekarska zadruga
v Samcu — v likvidaciji.
2134-29

2 čevljarska

šivalna stroja
znamke Adler, šivalni stroj
znamke Haid & Neu in 30
komadov gramofonov pro-
damo po ugodnih cenah.
Prednost imajo reflektan-
ti, ki prevzamejo celokup-
no zgoraj imenovano bla-
go. Ponudbe pod šifro
»Ugodno« na oglasni od-
del. »Jutra«.

Vrtalni stroj

(Bormaschine) na pogon,
poceni napredaj v manj-
šini, trgovina O. Šibar
Ljubljana, Stari trg št. 21
2130-29

Čevljarski stroj

levorotni, znamke Pfaff,
malo rabljen, poceni
prodaja Kati Kofol, Škof-
ja Loka, Nunska ulica
št. 8. — 2470-29

Informacije

Vsaka beseda 1 Din.
za dajanje naslova ali
za šifro 5 Din (31)

Preključem

kar sem nezanimajo ga-
voril o hčerki g. Sarabi.
Zagorje ob Savi. — Ljuro
Borš. — 24-37-31

Izjava

Podpisana izjavam, da
nisem plačnik ali ne pri-
paznam dolgov ali nara-
čila, ki bi jih kdokoli
napravil na moje ime. —
Marija Gregorevič, Druž-
mirje-Šostanj. — 22-37-31

Bivši vojak!

Bricej Jože, Ljubljana,
Križevska ulica 2,
sem bil dne 7. avgusta
leta 1916 pripadnik v
neko bolnico v Bohinjs-
ko Bistrico, ranjen iz
fronte. V tisti bolnici
se je nahajal kot voja-
ški pisar pri zdravniku
neki Slovence. Prosim
za cenj. naslov. — 2468-31

Pridelki

Vsaka beseda 1 Din.
za dajanje naslova ali
za šifro 5 Din (33)

Lanene tropine

prvostvorne kakovosti
37/38 g. mlete, po 190
Din za 100 kg. unkl. vreč-
kupte lo koeva januarja
t. l. v tovarni oja Hrovat
& Komp., Ljubljana. — 1253-33

I vagon sena

konjskega, dobrega, pro-
dam. Naslov v ogla-
nem oddel. »Jutra«.

Finega la sena

za konjsko in govejo ži-
vo v več voz prodaja Pina-
t Ivan na Vrhu. — 2063-33

Sadje

Vsaka beseda 1 Din.
za dajanje naslova ali
za šifro 5 Din (34)

Jabolka

lepa, namizna, mešana vr-
ste (ananas) ca 4000 kg
preda Mahorič, Poljane.
2306-34

Na meji sveta

Pogovori v salonu za kajenje ga nočijo niso zanimali. Njegovo prizadevanje, da bi se jih udeležil, je bilo prisiljeno. Hreščič jazi, ga je motil in malo nato je že s tako izjo gledal ples, da si je nekdo o tem privoščil opazko. Rosstrand se je z elegantno mlado plavolasno sukal po parketu. Dekle mu je smehljaje se gledalo v oči in njeno lice se je naslajalo na njegovo ramo. Kadar se je čutila skrita v gneči plesalcev se je Rosstrand vpraševal, ali ni sploh k njenim kodrom Alan je šel in neprijetno mu je bilo, kadar se je spomnil na Rosstrandove odnose do Mary Strandshve. Krenil je v podpalube Indianca sta se skrila za zastorjem pred svetlobo in ra-

9.

Sunek nazaj 'adje še ni ustavil, ko je prišel Alan na odprti krov. Še vedno se je borila s silo, ki jo je hotela zadržati in se počasi pomikala naprej. Ču je hlastne korake, glasove in škripanje žerjavov. Rešilni čoln so spustili v vodo. Morje je bilo mirno. Kapitan Rife je bil že pred njim na svojem mestu, le poi obleden; drugi častnik je naglo ukazoval. Nekaj potnikov je prišlo iz salona za kabinje. Le ena ženska je bila med njimi; nekeje v ozadju se je borila z roko na moža, med tem ko si je obraz zakopala v dlani.

«Ne,» je žena odvrnila. «Bila je tako mirna in lepa, da mi je dostikrat obviselo oko na njej. Prav razločno sem jo videla v luči zvezd. Tudi ona me je opazila, ko je piezala na ograjo in skočila v vodo. Prisegla bi, da se mi je nasmešnila in mi hotela nekaj reči. In potem — potem — je skočila!»

INSERIRAJTE V ...JUTRU“

Januar, februar in marec

so meseci, ki so neznosni brez gumijaste obutve. V gorskih krajih je sedaj največ snega, v ravninah pa največ vode in blata. Kupite naše gumijaste čevlje, ki jih prodajamo za bagatelno ceno. Izplačali se Vam bodo stoterno, ker Vam bodo obvarovali zdravje in ščitili Vašo novo usnjeno obutev.

Blata
69.-

69.-

Vrsta 1255-31

Snežke iz gabardina Vam bodo mnogo koristile ob slabem vremenu. Obvarovale Vam bodo zdravje, ker so tople; povrh so pa še poceni.

69.-

Vrsta 9817-61

Moške galoše prodajamo z garancijo samo po Din 69.—. Ohranite si zdravje in mnogo denarja, ako jih nosite po dežju, snegu in blatu.

59.-

Vrsta 7815-61

Zenske galoše neobhodno so Vam potrebne ob slabem vremenu. Obvarovale bodo Vaše zdravje in Vaše čevlje. Prodajamo jih z garancijo samo po Din 59.—.

49.-

Vrsta 2361-01

Gumijasti snežni čevlji za otroke s toplo podlago. Vašim otrokom so vsekakor potrebni ob blatnem in deževnem vremenu.

79.-

Vrsta 1865-01

V teh elegantnih zimskih čevljih izgleda Vaša noga povsem majhna. Čevlji Vam ostanejo v njih vedno suhi in snažni. Imamo jih v črni ali rjavi barvi.

149.-

Vrsta 1885-91

Udobni in topli gumijasti snežni čevlji. So zelo praktični in lahki in jih morete nositi k vsaki vrsti čevlja. Za vsako ženo so neobhodno potrebni.

Obupane ženske!

NE BOJTE SE, CE IZOSTANE
MENSTRUACIJA!

Pomoč

Vam prinaša pri poskodbah in izostanku mesečnega perila periodično, dolgoletno preizkušeno, tisočkrat preizkušeno, zanesljivo učinkovito sredstvo, ki ni odvisno od tujih dejavil, ne v najtežjih, ne v trdovratnejših slučajih v nasprotju z drugimi sredstvi, ki niso učinkovite. Prof. dr. Reitha »EROSEA«, ki agodno učinkuje, ne da bi morali svoje poslovanje prekiniti, že po nekaj urah. Din 70, za staro poskodbu Din 100, za odporne ženske Din 150, dvojno za staro poskodbu in odporne ženske Din 200. Uspeh zanesen, sicer vrne denar! Tisoč žensk potrjujejo nagel in zanesljiv uspeh tega sredstva, kakor tudi povračujoče se zadovoljstvo Diskretna pošiljatev po pošti.

Havelkova ordinacijski laboratorij

Praha-Nusle, Božetčeva ul. 10. J. 54. Pošt. schranka č. 17. CSR

Pozor, ženini in neveste!

MODROCE

posteljne mreže, železne zložljive postelje, otomane, spalnice, livane in toaletne nudi najceneje

RUDOLF RADOVAN
tapetnik

Mestni trg št. 13.

Zima, morska trava olaga za modroce in prevleko pohištva v veliki izbiri po najnižji ceni. 325

Telefon 2059

PREMOG
suha drva

Pogačnik, Bohoričeva št. 5.

PROTI NAHODU

deluje takoj.
ZDRAVNIŠKO PRIPOROČENO
Dobi se v vseh lekarnah.

Hotel v Dalmaciji na otoku Hvaru

z 20 lepo opremljenimi sobami, veliko restavracijo in vrtom v zelo lepi legi, z razgledom na morje, dam v zakup po zelo ugodnih pogojih. Poblizje informacije daje lastnik M. ČANAK, ZAGREB, Hotel Royal, Ilica 44-46. 1862

novrstne knjigoveske potrebščine: platno, usnje, marmor, papir, zlato, sukanec itd. Vam nudim po najnižjih cenah

NA DEBELO! NA DROBNO!

A. JANEŽIČ

UJELJANA, FLOJANSKA ULICA

GLASBILA

vseh vrst pri največji domači odpremni tržnici

63 Kr. dvorski dobavitelj

F. SCHNEIDER

Zagreb, Nikoličeva 12. Proizvod glasbil.

Za Ljubljanski velesejem

ISCE domača tvornica čokolade in bonbonov TRGOVCA, ki bi prevzel razstavo in prodajo njenih izdelkov. Garancija potrebna.

Ponudbe poslati na oglasni oddelek »Jutra« pod »VELESEJEM«. 1974

Mladega promoviranega zobarja

zobarico

ISCENO pri osnovanju tovarne zobotehniških predmetov. Sodelovanje z glavno izdelavo, vendar ni pogoj. Za delavoljne osebe dobra eksistenca. 1953

Ponudbe z natančnim popisom dosedanjega življenja in sliko poslati na Publicitas d. d., Zagreb, Ilica 9, pod »Broj 29.284«.

Prodaj planinsko,

GOZDNO POSESTVO

obstoječe iz približno 100 oralov, gozda, njiv, travnikov in sadonosnika, gospodarsko poslopje, hiša s 6 sobami v najboljšem stanju. Nadalje vila z več sobami, velika klet, veliko skladišče tik zelo prometne železniške postaje. Proda se tudi vsako posebej. Dopise na podružnico »Jutra« Maribor pod »Vila«. 1884

MODEL 1932

Otroška postelja iz jeklenih cevi, belo emailirana s žičnim vložkom velikost 70x140 cm Din 1000.— franko vsaka železniška postaja. Pripadajoča posteljina po najnižjih dnevnih cenah. 367

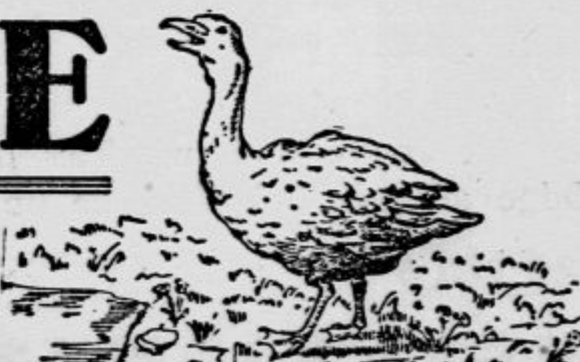
„WEKA“ MARIBOR št. 9

PERJE

kokoše, purje, gosje, naravno in s strojem čiščeno, dobavlja v vsaki množini

E. VAJDA, ČAKOVEC

Telefon številka 59, 4, 3, 60

Ugodna prilika.

Vpeljana MODNA TRGOVINA z inventarjem in zalogo blaga, v centru mesta, je zaradi družinskih razmer takoj ugodno NAPRODAJ. Potrebna kupnina se lahko plača s hranilno knjižico.

Resni interesi naj se javijo do 26. t. m. na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »MODNA TRGOVINA«. 1946

Zahvala

Za nebrojne dokaze iskrenega sočutja ob prerani smrti našega ljubljene, nepozabnega sina in brata, gospoda

FRANCIJA BANKO

cand. ing.

se tem potom najtopleje zahvaljujemo. Posebno zahvalo pa smo dolžni gospej Anici Turnšekovi, ki nam je v najtežjem trenutku prihitela v pomoč; pred. g. župniku Požarju za njegove lepe besede; č. g. kaplanu ter župniku iz Nazarij; g. dr. Arhu za njegov trud in tolažbo; dalje vsem darovalcem prekrasnih vencev, šopkov in cvetja, kakor vsem, ki so nam izrazili sožalje.

Iskreno zahvalo za številno udeležbo pri pogrebu izrekamo župnemu načelniku gornjesavinjske gasilske župe g. Struclju ter vsem polnoštevilno udeleženiim gasil. društvom Rečice, Mozirja, Nazarij, Pobrežja, Gorice in Grušovelj; pevcem za gniljive žalostinke in sploh vsem, ki so dragega pokojnika v tako obilem številu spremili na zadnji poti. 1983

Rečica, dne 19. januarja 1932.

Žalujoča rodbina Banko.

Čevlji

na obroke 149

od Din

EMPO

Salezdova ulica 6 (na kraju Gosposke ulice)

Ce nas ne obiščete zahtevajte potnika!

Naša reklama — naša poštena beseda! peer

Ženske

ne togujte

ako vam izostane perioda! Ne mejte strahu! Prite nam samo mi vam pokljemo! Ne boste im stalne zveščenosti in sigurnosti uporabljeni 178

Periodolln

in tekoni are do ste rešeni vseh skrbi in strahu! Nikar ne hčarajte — kol mnog tisoč drugih iam do ste tudi vi zadovoljni! Overovljeno in sajam čeno neškodljivo nikar! Uporabljajoče sredstvo sa 90 Din. sa močn nature in v zastarelih slučajih močnejše pe riodolln sa 150 in 180 Din. Izključna raspiljatev po laboratoriju

W. H. OLXVIDT.
Praga Vrlovice XIII
Ruska 12. V.
Pošt pred 12.